

ବିକ୍ରାପନ ।

ସୁଦେଶୀସୁବନ୍ଧ ! ସୁଦେଶୀସୁବନ୍ଧ !!

ସୁଦେଶୀସୁ ବନ୍ଧ !!!

ବୋମ୍ବେର ଓ ଅଦାଲତଦାବୀ ମିଲର ଧୂଳି, ଚାନ୍ଦି, ଶାଢ଼ୀ, ବରଷାଋତୁର, ଗେଞ୍ଜି ଓ ମୋଜା ପ୍ରଭୃତି, ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବ୍ୟବହାରୀୟ ବସ୍ତୁମାନ ଅମ୍ଭେ ଅଣାଇଅଛୁ । ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ ଅପେକ୍ଷା ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ନୁହେଁ । ସାଧାରଣଙ୍କ ଅନୁକ୍ରମ, ଥରେ ଅମ୍ଭ ଦୋହାଦକୁ ଅଧିକ ନିଜର ଅବଶ୍ୟକୀୟ ବସ୍ତୁ କିମ୍ପା ଭରବାହାରୀ ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହରୁ ତରଳେ । ମୋସମ୍ବଲକୁ ଲ, ପି, ଦ୍ଵାର ପଠାଇବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛୁ । ଇତି

୨୭। ୧୦। ୦୫ } ଶ୍ରୀ ସୁଦେଶୀ ସମ ନିଅସତ୍ତ୍ଵର ଚକ୍ର

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ

ମତ ତା ୧୪ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଶେଷ ହେବା ସାପ୍ତାହକ ଉପୋର୍ତ୍ତେ ପ୍ରକାଶ ସେ ଉତ୍କଳରେ ପେଲେର ଦ୍ଵାରା ୩,୩୧୭ ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଇ । ତହିଁ ପୁସ୍ତକ ସପ୍ତାହକ ମୂଲ୍ୟ ୩,୨୭୪ ଚୁଲିକାରେ ବସ୍ତୁତ ଉତ୍କଳା ଅଟେ । ତେବେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଓ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ଉତ୍କଳା ଅତ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶରେ ବକ୍ଷି ଉତ୍କଳା ପଠାଅଛୁ ।

- ୧୯୦୫ ସାଲର ଅଗଷ୍ଟ ମାସର ରେଭେନ୍ସା ଏଜେଣ୍ଟ ସଂସ୍ଥାରେ ଓଡ଼ିଶାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରାଥମିକେ ଉତ୍କଳୀଣି ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
- ବାବୁ ମୋହନମୋହନ ଦାସ ବଚ୍ଚନ
- ” ବ୍ୟାମୋହନ ଦାସ ”
- ” ଭକ୍ତମାଳା ତ୍ରିପାଠୀ ସୁଧାକର
- ” ଦତ୍ତୋଦକରାଣ୍ୟ ଦାସ ”

ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟରେ ବରଷାସୁ କମିଶନରମାନଙ୍କ ଦୈନିକ ଉପସ୍ଥାପକ ତାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ପୂଜା ମଧ୍ୟରେ ଦାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ହେଲା । ଏହି ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଗୋ ୧୪ଟି ଦୈନିକ ହୋଇଅଛି ଓ ପ୍ରତି ଦୈନିକର ଦାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିଅର ଦରଦରରେ ଉତ୍କଳୀୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଥିଲା । ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ପାସତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ପୁସ୍ତକ ଅଗର ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ସେସବୁର ଫଳାଫଳ ବାହାର ନାହିଁ ।

ମତ ତା ୧୪ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଶେଷ ହେବା ଦୃଷ୍ଟି ଓ ପସଲର ସାପ୍ତାହକ ବର୍ଷିକାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଅତେବ ପ୍ରାଚୀନେ ଦୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଜଳର ଅଭାବ ବହୁ ବ୍ୟବହାରଥିଲା ଏ ମାତ୍ର ପୁସ୍ତକରୁ ସମ୍ଭବ ଜଣାଇଦେବାକୁ ଚକ୍ରାଣ ବସେଷ

ଉପହାର ହୋଇ ୦ ସୁନା । ଅନନ୍ତକୁ ହେତୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଚରେ ୨୪୦ ବମ୍ବେରେ ୨,୧୭୫ ଗୁଲି-ପୁରାକାରେ ୨୪,୨୧୩, ମେଲବାରେ ୧୪,୪୮୫ ଏବଂ ବରୋଦାରେ ୩,୪୨୨ ଜଣ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ ।

ଉତ୍କଳୀୟ ଅଗଣ୍ଠାଣ୍ୟ ସପ୍ତକାଳ ବାବୁ ସୁଧାମତ୍ତଦାସଙ୍କ ଗତ ସୋମବାର ମାଲଗିରି ଗଜାଙ୍କ ସହରରେ ବଚ୍ଚନେ ପହୁଞ୍ଚି ଅଛନ୍ତି । ମାଲଗିରି ଗଜା ୧୮ ମାସ ତାଳ ଏହି ଜଗରରେ ବାସ କରନ୍ତେ । ସଦ୍ୟପି ଏହି ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ସେ ତାଙ୍କର ଉତ୍କଳ ଦେଖାଇ ପାରିବେ ତେବେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକାଳ ଉତ୍କଳରେ ସ୍ଵ ଦଳରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ପାସତରୁର ପ୍ରବଣ କରନ୍ତେ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଅଗାଧରୁ ଗଜା ମହୋଦୟ ଏଥିର ପୁଷ୍ପଳ ଲାଭ କରବାପାଇଁ ସହୃଦୀଳ ହେବେ ।

ପାସାତ୍ୟ କାଳଗରକ ଅତ୍ତ ଉତ୍କଳୀ ଓ କୌଶଳରେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏକବ୍ୟକ୍ତିର ଗୀତ ଗ୍ରାମଯୋଗ ସହକାରୀ ଯେତେବେଳେ ନିଜା ଗୁଣୁଥିଲୁ । କର୍ତ୍ତମାନ କିନୋଯୋଗ ନାମକ ଗୋଟିଏ ଯନ୍ତ୍ର ଅବିଷ୍କୃତ ହୋଇଅଛି । ଏତଦ୍ଵାରା ସେହି ଗୀତ ଲେଖକର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ଵାରା ଗାୟନ ହେଉଅଛି । ଗୀତ ଗାଇବା ସମୟରେ ଲେଖକ ସେପରି ଯାତି କରଥାଏ ଏବଂ ସେପରିଦ୍ଵାରରେ ଓଷ୍ଠଦ୍ଵୟ ଦୂରାଏ ସେ ସମସ୍ତ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଦେଖାଯାଉଅଛି । ଗ୍ରାମୋଯୋଗଠାରୁ ଏହା ଅଧିକ ଆସ୍ଵର୍ଯ୍ୟକରକ ନୁହେଁ କି ?

ଅମ୍ଭେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅତନ୍ତସହୃଦ ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ ବାବୁ ଶ୍ରୀକେନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ବୁଦ୍ଧି ଶିକ୍ଷା ଉତ୍କଳ ଚେତୁର୍ଥୀ କଲେଜରେ ଓ ବାବୁ ଦର ମୋହନ ଦାସ ଶିକ୍ଷାଉତ୍କଳ ସବ୍‌ଜେକ୍ଟରୀ ପଦ୍ୟରେ ଦୈନିକ ମତେ ନାଦୟତ ପ୍ରଥାଦ୍ଵାରାରେ ଦୈନିକ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବଚ୍ଚନେର ଇ, ଏସ୍, ଗ୍ରାଜୁସଂସାହେକ ମହୋଦୟ ଏମାନଙ୍କ ମତେନାଗରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖରୁ କରଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତହିଁ ପାଇଁ ବାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଥମିକମଧ୍ୟରେ ଏ ଦୁହିତର ଯୋଜନା ସଂକୋଚ ସ୍ଵକାର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି ।

ଗୁରୁତ ଚକ୍ରଟ ସେକେଟସ୍ଵାସ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ବେଳେଶ୍ରୀ ବରଷାସୁ କମିଶନର ଦୈନିକ ଦୂତର ବଂଶାନୁସ୍ତ ଅନୁସାରେ ଉତ୍କଳୀୟ ସବ ବେଳେଶ୍ରୀରମାନେ ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ତାହା ତରତରା ସେକେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଉତ୍କଳର

ଉପେକ୍ଷ ସବବେଳେଶ୍ରୀରମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରରେ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଅଛନ୍ତି । ପୁସ୍ତକ ବାବୁ ଜଗଦନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵରର ମୌଲାନା ମହମ୍ମଦ ଅବଦୁୟ ସମଦ ଶ୍ଯ ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେ ମାସିକ ୫୨୦୦୦ ଲେଖାଏଁ ଓ ବଚ୍ଚନ ବାବୁ ଜଗଦାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେ ମାସିକ ୪୧୭୫ ଟା ଲେଖାଏଁ ବେଚତରେ ଭରଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ସରଦାସ୍ୟ ଟେଲିଗ୍ରାଫ ଦା ତାରସମ୍ପାଦକ ଉତ୍କଳର ସତ ୧୯୦୫୦୫ ସାଲର ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ବିବରଣୀରୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ତହିଁ ପୁସ୍ତକ ବର୍ଷର ଅୟ ୪୧,୧୧,୨୭,୧୮୭୯ ଟାକୁ ସେ ବର୍ଷର ଅୟ ୪୧,୧୨,୧୭,୮୧୭୯ ଟା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟୟ ୮୦ ଲକ୍ଷ ୭୪ ହଜାର ଟଙ୍କାର ୮୨ଲକ୍ଷକୁ ବଢ଼ିଥିଲା । ବର୍ଷିକବର୍ଷର ନିଟ ଲାଭ ପ୍ରାୟ ୩୪ ଲକ୍ଷ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାର ବସାଇବାକୁ ମୂଲ୍ୟ ଧତ ଉପରେ ଲାଭକୁ ବଞ୍ଚାଇଲେ ଶତକଡ଼ା ୯ ୩୩୫ ପଡ଼ୁଅଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ ସନ୍ତୋଷୀ ଜନକ ଅଟେ ଏବଂ ଅଧିକ ସୁଖର ବସ୍ତୁ ଏହି ବ ସରଦାସ୍ୟ ତାର ସମ୍ପାଦକରୁ ଜଗତସାଧାରଣଙ୍କର ତାର ସମ୍ପାଦକ ଅୟ କମେ ବୁଝି ହେଉଅଛି ।

ଦୁର୍ଗାପୂଜା ସମୟରୁ ପ୍ରାୟ ୩୧୫ ନ ଏକାବେଳେ ମେଘ ଶିଳ୍ପ ଯାଇଥିବା ହେତୁ ପସଲର ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୋଚନୀୟ ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍କଳର କୃପାଳ ଗଜପୁସ୍ତକ ଶୁକବାରିଠାରୁ ୩୪ ନ ଶିଳ୍ପ ଦୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଜଳର ଅଭାବ ଦୂର କର ହେଇଅଛି ଏବଂ ମରୁଥିବା ଧାନ-କ୍ଷେତ ପନର୍ଜୀବନ ପାଇଅଛି । ଏ ଦୃଷ୍ଟି ନିରୁଦ୍ଦିଗା ଥିଲା ଏବଂ ଏ ଜଳର ପୂର୍ବଦ୍ଵାରରେ ପରୁମରାଗରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକାଂଶ ଧାନପସଲ ଏଥିରେ ଉତୁସ୍ୟ ପାଇଅଛି ଓ ଦୁର୍ଗିର ଉତୁ ଭାଙ୍ଗ ଯାଇଅଛି । ମାତ୍ର ଏ ଦୂର୍ଗର ଧାନ ପସଲ ଅଠପଶ ଅଥବା ଦଶପଶର ଉତୁକ ହେବ ନାହିଁ । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ମହରଗ ଶିଳ୍ପକ ନାହିଁ ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର କମିଶନର ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ଇ, ଏସ୍, ଗ୍ରାଜୁସ ସମ୍ବଲପୁରଠାରେ ପାଠକ ହୋଇ ଏବଂ ମାସର ଅନୁଗ୍ରହ ଶ୍ରୀ ପାଇଅଛନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଚୀନେ ଉତ୍କଳୀୟ ପିତୃପତ୍ୟ ଶ୍ରେଣିରେପୋଇଟି ହେଇ ଏକେଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ତରୁତ ସାହେବ ନିମ୍ନକୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସାହେବ ମହୋଦୟ ବାସୁପରବଂ ଶିଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ସିଂହଳ ବା ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରୁ ଗମତ କରବାକ ଗତ ତା ୨୫ ଶତାବ୍ଦୀର ଧର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳରେ ସମ୍ଭବତଃ ସେଠାରୁ ଯାହା କରଅଛନ୍ତି ।

ନର ଦଣ୍ଡା ଉତ୍କଳ ବର ଅଧିକାରୀ ଶେଷ
 ଦେଲେ ଏକ ସେହି ଅନ୍ୟାୟ ଦାବୀ ସମ୍ପର୍କେ
 ତେଣୁ ମାନସ୍ତେଷ୍ଟକ ସଂଯୋଗର ଚାହୁଣା
 ଦେଲେ । ମୋଦକମା ବିକ୍ରୟ ସମୟରେ ସିମ୍ଲ
 ଦାମଦା ସମ୍ପାଦନାରେ ସମ୍ପର୍କେ ମୁକ୍ତି
 ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହାର ଅନୁମତି ଅଳ୍ପ
 ପ୍ରାୟ ଅଟେ । ତାହା କି ହେଲେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ
 ଅଦାଲତରେ କଥାଟା ସାଥକ ଦେଉ ନାହିଁ ।
 ଯେଉଁ କୋଠରରେ ଦେହ ଗୋଳମାଳ ହେଲେ
 ତାହାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାପାଇଁ ଅନୁମତି ସଂଯୋଗ
 ସମତା ଦୟା ସାଧନ ଅଛି । ମାତ୍ର ବିଶେଷ ଅବସ୍ଥା
 ବିଦା ପ୍ରବେଶ ନିଷେଧ ହେବାରେ ସମତା ଦୟା
 ସାଧନ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ମୋଦକମା ବିକ୍ରୟ
 ଦେଖିବାକୁ ଯେଉଁମାନେ ସମ୍ପର୍କ ବା ଦୌଳତ
 ବେଶ୍ୟା ଲୋ ଭରଣି ସେମାନେ ସାକ୍ଷୀରେ
 ଦେଖିବାର ସଂଯୋଗ ନ ଥାଇଲେ କିଛି ହାକି
 ମାରିବୁ ଏବଂ ସେପରି କିଛି ଉତ୍କଳ ସେବେ
 ଅପରାଧ ଦୂର ଦେବେ ସ୍ୱୟଂ ଦାବୀକୁ ତହିଁର
 ଉତ୍କଳସାଧକ ବା ସାହାଯ୍ୟଦାତା ଭାବେ ଅଛି କି
 ନୋଲମିବ ? ବରଂ ତାହାଙ୍କର ଅଧିକାର ଓ
 ସୋଭାନା ବିବେଚନାରେ ତାହାଙ୍କ ବିକ୍ର
 ଅପରାଧୀ ବୋଲିବା ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଉପରାସ୍ତ
 ଦାବୀମାନେ କିମ୍ପା ଦର୍ଶନରେ ଏହି ଅନ୍ୟାୟ
 ଦାବୀ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ପକାଇବେ କି ?

ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କ ଦାବୀ ବିବରଣ ।
 ବଙ୍ଗପ୍ରଦେଶର ସତ ୧୯୦୩-୦୪ ସାଲର
 ବାର୍ଷିକ ବିବରଣରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସେ ବର୍ଷ
 ତହିଁ ପୂର୍ବଦିଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ମଦକ ନୁଶ
 ଅଧିକା ଅମଦାନ ଦୋଇଥିଲା । ଭଲତ,
 ସାଲପ, ଏକତ ଏବଂ ବମ୍ବେ ଏହି ଚାଷ ପ୍ରାୟ
 ପୂର୍ବଦିଠାରୁ ଅଧିକା ଅମଦାନ ଦୋଇଥିଲେବେ
 ସାଲପ ନୁଶର ଅମଦାନ ସମ୍ପାଦନା ଅଧିକ
 ଏବଂ ବିଲଗ ନୁଶର ଅମଦାନ ଏକଲକ୍ଷ
 ୨୫ ହଜାର ମଦକ ବିକ୍ରୟକୁ ଏ ନୁଶର
 ଅଧିକ ହିଁ ରହିଥିଲା । କମେଇର ପ୍ରତିଯୋଗିତା
 ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଦଣ୍ଡ ଦେହୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଳ ନୁଶର
 ଅମଦାନ ବିକ୍ର ଉତ୍କଳ ପଡ଼ୁଥିଲା । ସମସ୍ତ ବଙ୍ଗ-
 ପ୍ରଦେଶରେ ଏକଦା ୧୫ ଲକ୍ଷ ୮୯ ହଜାର
 ମଦକ ନୁଶ ଉତ୍କଳ ଦୋଇଥିଲା । ଏହା ପୂର୍ବ
 ବର୍ଷର ଉତ୍କଳଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୩୩ ଲକ୍ଷ ମଦକ
 ଅଧିକା ପଡ଼ିବ କି ଲୋଭ୍ୟ ଅଧିକ ଅଟେ ।
 ଯେପରି ବାର୍ଷିକ ନୁଶର ଉତ୍କଳ ଓଡ଼ିଶା ଏବଂ
 ପୂର୍ବ ପାଖ ଦିଗ୍ଠି ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରାୟରେ ସେ ୨୧
 ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକ ପ୍ରାୟରେ ସେ ୩୩ ଦାବୀଦାର
 ପଡ଼ୁଥିଲା । କମେଇ ପ୍ରବେଶରେ ଜଗପ୍ରତି
 ଦାବୀର ଉତ୍କଳ ସେ ୩୩ ଏବଂ ମାନ୍ଦ୍ରାଳରେ

ସେ ୨୩ ଉତ୍କଳରେ ବଙ୍ଗଳାର ଉତ୍କଳ ମଦ
 ନୁହେଁ ଏବଂ ଗତ ବର୍ଷରୁ ଜଗମତ ବିକ୍ରୟର
 ଦେଖା ଯାଉଅଛି । ବଙ୍ଗଳାର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ
 ବିଲଗ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ବିଦେଶୀ ନୁଶର ଉତ୍କଳ
 ଦେଖା । ଦେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଳନୁଶର
 ଏହାସମତ୍ୟ ରହିଅଛି ମାତ୍ର ଏହା ଓଡ଼ିଶାର
 ସୀମାକୁ ଲାଗି କିମ୍ପାରେ ପ୍ରବେଶ କରି ପାର
 ନାହିଁ । ବର୍ଷର ବର୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଳ
 ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ସମାଲିଖ ୧୦,୧୫,୨୧୨ ମଦକ
 ଅଧିଥିଲା । ଏହା ତହିଁ ପୂର୍ବବର୍ଷର ମ ୧,୧୮,୮
 ୨୩ ଦଶଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୧୨୩ ମଦକ ଅଧିକ ଅଟେ ।
 ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଗଞ୍ଜାମରୁ ମ ୩,୧୨,୧୮୫ ଦଶ,
 ଦାଉପଡ଼ାରୁ ମ ୪,୫୦,୮୯୯ ଦଶ, ସୁରଲକୁ
 ମ ୧,୦୧,୮୪୨ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରାୟରୁ
 ମ ୧,୪୦,୨୨୭ ଦଶ ଅଧିଥିଲା । ପୂର୍ବବର୍ଷ
 ଅପେକ୍ଷା ଏ ବର୍ଷ ଦୁଅଧିକା ଓ ସୁରଲକୁ ଉତ୍କଳ
 ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ପ୍ରାୟରୁ ଅଧିକ ଅମ-
 ଦାନ ଦୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶାରେ ସମସ୍ତ ବିକ୍ରୟ
 ମାନ୍ଦ୍ରାଳ ପରିଷ୍କୃତ ହେବାରୁ ନୁଶ ରେଲକାଟେ
 ଅଛି କେତେ, ଯାଜପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର, ସୋଗେ
 ଲଦରଗ ଓ ଉତ୍କଳାଲିରେ ଥିବା ବିକ୍ରୟର
 ଗୋଦାମରେ ରଖି ପୂର୍ବପରି ଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ
 ବିକ୍ରୀ କରୁଥିଲେ ଏବଂ କରୁଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର
 ଗଞ୍ଜାମ ସମୁଦ୍ର ରେଲକାଟ ସାଧ୍ୟାସାଧ୍ୟତା
 ଓ ସମୁଦ୍ରର ଶ୍ରେଣୀବଦ୍ଧତା କମେଇ ନୁଶ
 ଅଧି ବିକ୍ରୟ ହୁଅଇ । ତହିଁର ପରିମାଣ ୧୦
 ବର୍ଷ ଦେବଳ ଉତ୍କଳର ମଦକ ଥିଲା ମାତ୍ର
 ଏ ବର୍ଷ ମ ୩,୧୪୯ ହଜାର ଉତ୍କଳ । ଉପର
 ଲିଖିତ ବିବରଣରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଓଡ଼ିଶା
 ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖାଲଗର ଅଧିକ ରଖିଅଛି ।
 ଏବଂ ଅଣା ହୁଅଇ କେବେବେଲେ ଏଦୃଶ୍ୟରେ
 ବିଦେଶର ସାହାଯ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ ।

ପୁରୀରେ ସୁଦେଶୀ ଅନ୍ଦୋଳନ ।
 ସୁଦେଶୀ ଦୃଶ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ଗତ
 ରବିବାର ସୂକ୍ଷ୍ମା ସମୟରେ ଜଗନ୍ନାଥବନ୍ଧୁର
 ମଠଠାରେ ପୁଣି ଉତ୍କଳସମ୍ମିଳନୀ ସାକ୍ଷୀମଣ୍ଡଳର
 ଏକ ଅଧିବେଶନ ଦୋଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ୪୫ ଶତ
 ସଭ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ବିଶିଷ୍ଟ ସାଧୁ ମଠର
 ମହନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ବିମଳକିଶୋର ସାହୁ ପରିଷଦର
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୃହଣ କରିଥିଲେ । ପରିଷଦରୁ ସମା-
 ଗତ ବାବୁ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ବାବୁପଣ ଓ ବାବୁ
 ଦରପାସ ବସ୍ତୁ ବାରିଷ୍ଟରମାନେ ଏବଂ ଗୋ-
 ଶାଳ ନିବାସୀ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ବାବୁମାନେ କେତେକ ବି-
 ଥିଲେ । ତହିଁର ମର୍ମ ଏହି ଯେ ଉତ୍କଳରୁ ପ୍ରତି
 ବର୍ଷ ୮୦ କୋଟି ବୋଲ ବିଦେଶୀ ନୁଶ, ସୁଦା,
 ଛତା, ନୁଶ, ତଳ ଇତ୍ୟାଦି ଭାରତରେ ବିକ୍ରୟ

ଦେବାହାରୀ ସେ ଗୋ ବିଦେଶୀ ବାହାର ଯାଉ
 ଅଛି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହିପରି ଗଲେ କୁଳେଇ-
 ବିଶ୍ୱାର ଶେଷ ହୋଇଯିବ ଏ ଦେଶ ଅଣା
 ଦେଉଁ ଶୁଭ । ଦେଶୀ ଦୃଶ୍ୟ ବ୍ୟବହାରଦ୍ୱାରା
 ଏ ଟଙ୍କା ଘରେ ରହିଯିବ ଏବଂ ଅନାଲକେଲେ
 ଅର୍ଥାଗ୍ରାହକରେ ଲୋଭେ ମରବେ ନାହିଁ ।
 ଉତ୍କଳରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଉତ୍କଳ ଦୃଶ୍ୟ
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଶ୍ରୀକାନ୍ତଦାସ ଦେଲେ
 ଅଧିକ ଉତ୍କଳ ଦେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟପ୍ରାୟରେ
 ବିକ୍ରୟ ହୋଇ ଘରକୁ ଟଙ୍କା ଅଧିକ । ଅବଏବ
 ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କୁ ସାକ୍ଷୀ ରଖି ପ୍ରତିଶ୍ରୁ
 କରବା ଯେ ଅଜଠାରୁ ଦେହ ବିଦେଶୀକୁ
 ଦୃଶ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନାହିଁ । ଯଦି
 ଅନୁମୋଦନ ଏହା କରାଯାଉ ତାହାଦେଲେ
 ଏହି ନିର୍ଲକ୍ଷ ମୁଖ୍ୟ ଦେଶୀର ନିବିଡ଼ିତ ମତା
 ସମୁଦ୍ଧରେ ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ବିକ୍ରୟ ଦେବା ଉଚିତ ।
 ତପୁରେ ସମିତିର ପ୍ରାୟୀ ସମ୍ମୁଖ୍ୟ ବାବୁ
 ବିକ୍ରୟକୁ ଘୋଷ ମହୋଦୟ ହେଲେ ସେ "ଗତ-
 ବର୍ଷ ଏହି ଜଗନ୍ନାଥବନ୍ଧୁର ମଠ ବିକ୍ରୟ ସମ୍ଭାରେ
 ଯେଉଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ସାହରର ଦୋଇଥିଲା ତାହା
 ଏଠାରେ ରହିବ ଅଛି । ମାତ୍ର ଦେହୁ ସାହର-
 ଦାସ ଏ ବର୍ଷ ୧୦୮ କୋଟି ବିଦେଶୀ ବ୍ୟାପ
 ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିବାନ୍ତି ତୁଃଖର ବିଷୟ ।
 ଲୋଭେ ବିକ୍ରୟ ଯେ ଯୁକ୍ତ ନିବାନ୍ତି ନିଷ୍ଠର
 ଦାର୍ଯ୍ୟ ବିକ୍ର ଦେଖନ୍ତୁ ଉତ୍କଳ ସାହେବ ବିକ୍ର-
 ଅଧିକ ସେ ବ ୧୦୭ ଶ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପୁଅ-
 ଗରୁ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଲୋଭ ଯୁକ୍ତରେ ମର-
 ଥିଲେ । ମାତ୍ର ୧୮୭୫ ମସିହାରୁ ୧୯୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବ ୨୫ ଶ ମଧ୍ୟରେ କୁରଦୋଟୀ ଦୋଇବ ଲକ୍ଷ
 ଲୋଭ ହା । ଅନ୍ୟ ଦୋଇ ଅନାଦାରରେ ମର
 ଅଛନ୍ତି । ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ଉତ୍କଳରୁ
 ବିଲଗକୁ ଯେଉଁ ସବୁ ଦୃଶ୍ୟାଦ ଯାଉଥିଲା ତାହା
 ଉପରେ ଶତକଡ଼ ୯୭୦ ଟଙ୍କା ସୁଦ୍ଧା ବିକ୍ରଥିଲା
 ଏବଂ ପରେ ଅନୁକ ଦେଲ ସେ ସେ ଉତ୍କଳକୁ
 ବିକ୍ରୟ କରୁ ବା ବ୍ୟବହାର କରିବ ତାହାପ୍ରତି
 ଅଧିକ ଦେବ । ମାତ୍ର ବିଲଗରୁ ଅମ୍ପ ଦେଶକୁ
 ଅଦାସରେ ବିକ୍ରୟ ଅସୁଅଛି ତହିଁ ଉପରେ ଏକ
 ପରମାମାତ୍ର ଶୁଭ ନାହିଁ ବା ଅନୁକ ନାହିଁ ।
 ଅନୁମୋଦନର ଅନୁକ କରିବାର ସମତା ନାହିଁ
 ସଦ୍ୟ, ବିକ୍ର ସଦ ଅନୁମୋଦନ ପରସ୍ପର ବିଶେଷ
 ଶୁଭ ମତ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ପ୍ରତିଶ୍ରୁ କରବା ସେ
 ଦାବୀ ଅଛି ବିଦେଶୀ ଦୃଶ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା
 ନାହିଁ କେବେ ସମୟରେ ତାହାର ସୁଫଳ
 ପାଇବ" ଏହା ଦେହୁ ବକ୍ତା ମହାଶୟ ସମସ୍ତ
 ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତରେ
 ସ୍ୱାକ୍ଷର ହେଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ସଦ୍ଵ ବରଦା-
 ନରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ହେଲା । ପରେ ସମ୍ମୁଖ୍ୟ ଓ

କଳାମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦିଆଯାଇ ସମ୍ମାନ ଦେବା ସମୟରେ ସମସ୍ତେ "ବଳେମାନଙ୍କ" ବହୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦାନମତ କଲେ ।

ମାହାଙ୍ଗାରେ ଦାଃଦାଉଳମସ୍ ।

ନାଟକାଭିନୟ ପ୍ରଭୁ ଗୋଷ୍ଠୀସଙ୍ଗ ଡ୍ରାମାଟିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଉତ୍କଳ ପରିଷଦ ଦେଉଅଛି ଓ ଏହା ସୁଖର ଦସ୍ୟୁ ଅଟେ । ଏ ଜଳ କୋଟି ପଦାରେ ନାଟକାଭିନୟ ଉତ୍କଳପ୍ରଦେଶ ଦେଉଥିବା ପ୍ରଥମ ବାଲମ୍ବର ଏ ପ୍ରକାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ପାଠକମାନେ ତହିଁରୁ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି । ଦେବେଇ ବର୍ଷ ଦେଇ ଏ ଜଳ ଅନୁର୍ଗତ ମାହାଙ୍ଗାରେ ନାଟକାଭିନୟ ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଳରୁ ଲଭିଅଛି ଓ ସେଠାରେ ଦୁଇଦଳ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସଦଳ ବଙ୍ଗଳା ନାଟକର ଓ ଅନ୍ୟଦଳ ଓଡ଼ିଆ ନାଟକର ଅଭିନୟ କରନ୍ତି । ଗତ ଦୁର୍ଗାପୂଜା ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜାରେ ବଙ୍ଗଳାଦଳ ଗମାଇ ସେଇ ଓ ସିଦ୍ଧିକର୍ତ୍ତା ଓ ଜଗାପାଳଙ୍କ ଉଦ୍ୟାଦ ବଙ୍ଗଳା ନାଟକ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଅଭିନୟ ଖୁବ୍‌ବଦ୍ କରୁଥିଲେ । ଏ ଦଳରେ ଖୁବ୍ ପାଠକମାନେ ଉତ୍କଳ ଅଭିନେତା ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଅଭିନୟ ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିଲା । ମୋଟରେ "ଅଭିନୟ ଭଲ ହୋଇଥିଲା ବେଳା ଏ ଦଳରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନର୍ତ୍ତକ ଓ ସ୍ତ୍ରୀରୁ ନୃତ୍ୟ ନାଚ ଭଲ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଏ ଦଳର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ୟମଦାତା ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣମୋହନ ଦୁଇ ଅଟନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଘରଠାରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୂଜାକୁ ଦୁଇଦଳ ଅଭିନୟ ହୋଇଥିଲା ଓ ସେ ସମ୍ମାନପ୍ରଦ ଉତ୍କଳ ରୂପେ ସମ୍ମାନିତ ହେଲେ । ବଙ୍ଗଳା ଅଭିନୟ ଦେବୁ ଉତ୍କଳୀୟ ଦର୍ଶକ ଅଳ୍ପ ଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଆ ଅଭିନୟ ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଘରଠାରେ ନକମୀ ପୂଜାଦଳ ହୋଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ବାବୁ ଗମ୍ଭୀରଚନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଏ ଦଳ ଗଠିତ କରିଅଛନ୍ତି ଏକ ଶ୍ରେଣୀ ନାଟ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ସୁବର୍ତ୍ତର ଶକ୍ତିର ନୃତ୍ୟ ନାଚରେ ସୁଶିଳ ହରାଇଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ "ଅଧିକାର ଉତ୍କଳ ସଙ୍ଗୀତକେତ୍ର ଓ ନୃତ୍ୟ ନାଚ ଅଭିନେତାଙ୍କ ଓ ଚମତ୍କାର ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଆ ଅଭିନୟ ଦେବୁ ଏବେ ଉତ୍କଳୀୟ ପୁରୁଷ ଶ୍ରୀ ଦେଖିବା ସଦାଶେ ସମ୍ମାନେତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଶସ୍ତ ସମ୍ମାନ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଅନେକ ଲୋକ ବ୍ରତୀୟମାନ ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରଶଂସିତ ଗମ୍ଭୀରମୋହନ ବାବୁଙ୍କ ରଚିତ ନଟ ନାଟକର ଅଭିନୟ ହୋଇଥିଲା । ତହିଁର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହି ଶେ ଜଣେ ଦୃଶ୍ୟକାର ସୁଯୋଗୀ ସୁବଗଳକ ବାବୁ ଯେ ମହାବଳୀ ସହଜ ପୁରୀ ହୋଇ-

ଥିଲା ମଧ୍ୟ ପାଠକ ପାଠୀଙ୍କର ପରସ୍ପର ପ୍ରୀତି ଜନିଥିଲା । ଏମନ୍ତ ସମୟେ ସଙ୍ଗୀତକର କାଳ ଦେବାରୁ ଦୃଶ୍ୟକାର ପୁଣି ବାବୁ ପ୍ରକଟ ରଖି ବକ୍ତବ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କ ମାନ ଅପେକ୍ଷା ସୁବଗଳ କେତ୍ୟର ପାଣିପ୍ରକଟ କଲେ । ଅନ୍ୟଦଳ ସେ ସୁବଗଳ ଦୃଶ୍ୟମତାରେ ସମୁଦ୍ଧା ନ ହୋଇ ବାବୁର ସୁବା ଭଲ ସଙ୍ଗେ ପାପାକାପ କଲେ । ସେ ଭଲ ଓ ଗଣୀ ସହଜେ ସଙ୍ଗେ ଭଲ କରବା ମାତ୍ରରେ ସଦୃଶ୍ୟରେ ବସନ୍ତ ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଦ୍ୱାରା ଦୃଶ୍ୟକାର ପ୍ରାଣକାଶ ଓ ସିଂହାସନ ଲାଭ କଲେ । ସୁବଗଳ ସେ ସମୟରେ ବିଦ୍ରୋହ ବ୍ୟତୀ ପ୍ରାକାନ୍ତରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଜୟଲାଭ କରି ଫେରିଆସି ଏ ଘଟଣା ଦେଖି ବମାତା ଓ ଖଡ଼ଗାକ ଶାନ୍ତିକାରେ ପ୍ରବୋଧକ କ ହୋଇ ଜଣେ ଦାର୍ଯ୍ୟାଠାରୁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାର ଅବଗତ ହୋଇ ଖଡ଼ଗାଙ୍କୁ ସୁକରେ ଦତ୍ତ କଲେ ଓ ଶ୍ରୀକବ୍ୟା ମହାପାତ୍ର ବୋଲି ବମାତାକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧାଦେଲେ ତନ୍ତୁ ବମାତା ଅବସର ପାଇ ସୁବଗଳକୁ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରୟୋଗ ସମୟେ ବାବୁର ଜଣେ ସଦା ସଙ୍ଗୀତ ଦତ୍ତ କଲେ ଓ ବସନ୍ତକାଳରେ ଅଳ୍ପକ୍ଷଣେ ସୁବଗଳକ ମୁକ୍ତ ଘଟିଲା । ମହା ବନ୍ୟ ଏଥିର ସମାଦ ପାଇ ମୁକ୍ତ ସୁବଗଳଠାରୁ ଅଧି ଅବଗତ୍ତ ବସ ପାତ କର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାମିର ସଦ୍‌ଗାମିନୀ ଦେଲେ । ଦୃଶ୍ୟକାରେ ବାବୁ ଦେବା ଯେ ଦେଉ ଅଭିନୟର ଏହାର ଦର୍ଶନବା ଏ ନାଟକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ତାହ ସୁଦୃଶ୍ୟରେ ସଫଳ ହୋଇଅଛି ।

ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ନମି ଜମାର ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ ବାବୁର ସଞ୍ଜ ଲେଖି ସରକାରଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଉଦ୍ୟାଦ ଦାର୍ଯ୍ୟ ନମନ୍ତେ ପୁସ୍ତକାଳରୁ ବିସ୍ତୃତ ସୁବା ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବନୋବସ୍ତରେ ବରଗାସ୍ତ୍ର ଦେବା ବିଷୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦ ପାଇ ପ୍ରାଣସ୍ୱ ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ଏକ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡର ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ଏକ ସୁବଗଳର ଅଙ୍ଗରେ ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଯଥା :— ମହାଶୟ ।

ସତ ୧୮୯୭ ମସିହା ତମ୍ବା ତପ୍ତ ଦେ ମାତ୍ୟକର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଗୋଷ୍ଠିଏ "ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ" ପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ; ତତ୍ତ୍ୱଳ ଭାବୁନଗୋବ ଅଧିକାରୀ ହୋଇ ମହାଲମାନଙ୍କ ନମି ଜମା ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦାଗଜାତମାତ ଜଣା କଲେଦୁରବ ଜିଲ୍ଲଟରେ ଦାଗଲ ଓ ନମି ସମ୍ପର୍କୀୟ ବାବୁ (ଯେ ତ ଅଧିକା ଦିକ୍ଷିକୋର୍ଟ ଅଧିକାରଦ୍ୱାରା ବଦ୍ଧବ୍ୟସ୍ତରେ ସାଧକ ହେଉଅଛି) ନିଶ୍ଚିତ କରୁଥିଲେ । ମାହାଲର ଅଦାବୁଜମା ଦୃଷ୍ଟିରେ

ନାସ୍ତିର ମଧ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀକର ଅଧିକାର । ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେତେ ଦାର୍ଯ୍ୟକାର ସୁଖ ଚାହା ପ୍ରାୟ ଦାହାରକୁ ଅବଦତ ନହେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଜଣା କଲେଦୁର ୧୮୯୮୧ ରେ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସେହି ଅଦେଶ କରିଥିଲେ ତହିଁରେ ସୁଖାସରରେ ଲିଖିତ ହୋଇ ଅଛି " ଅଗାମୀ ବନୋବସ୍ତ ପରେ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ବନୋବସ୍ତର ଅଦେଶ ଦାଗଜପଟି ରହିବ ଓ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ; ସତରଂ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ ଦାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରାହ୍ୟ ମାନେ ସର୍ବେ ପ୍ରଣାଳୀମତେ ଉପସ୍ତୁତ ହେବ ଗବେଷକ । ଏହି ଅଦେଶର ବସବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ସମସ୍ତ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନେ କଲେଦୁର ସାଦେବକ ଅଦେଶାଦ୍ୱାରା ସର୍ବେ ଅଧିକାରଦ୍ୱାରା ସର୍ବେ ପିସାରେ ଦାର୍ଯ୍ୟାସଂଗୋନା ହୋଇ ବଗତ ବନୋବସ୍ତରେ ନିଜର ବର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା ଦେଖାଇଅଛନ୍ତି । ସତ ୧୮୯୮ ମସିହାରେ ଜଣା କଲେଦୁର (ସେଇ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବନୋବସ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି) ଶ୍ରୀ ଇଃ ଏହି ଗ୍ରାହଣ୍ ସାଦେବ ବଦ୍ଧଗାମ ଚତୁର୍ଥ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମସ୍ତେ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ମୌଖିକ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ " ସେହିମାନେ ଉତ୍କଳ ଲେଖା ପଢ଼ା ଜାଣନ୍ତି ଓ ସର୍ବେ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପିସିତ ବସ୍ତୁ ଅନୁଚିତ କ ାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱକ ସେହିମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଦାର୍ଯ୍ୟ ପାଇବେ" । ସମ୍ପର୍କ ସତ ୧୮୯୮ ମସିହାଠାରୁ ଜଣା କଲେଦୁରଙ୍କ ଅଦେଶସ୍ତ୍ର ଓ ଚତୁର୍ଥ ଦାନଦାଗୋବ ପ୍ରାପ୍ତ ପରଠ୍ୟାନାକୁ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନେ ଦାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବ୍ୟାହତ ପାଇବା ଓ ନାସ୍ତିର ଜମିର ଶ୍ରେଣୀ ଜମା ନିର୍ମିତାରୁ ଅଦାସ୍ତ ଦେବାକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାଶକୁ ଦାଗଲଗାରକ ଅଧ ଦାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଦାଗଦଗୋବ ଅଧିକାର ମୋହରର ରହିବାର ସେ ଅଦୋଲତ ଲାଗିଅଛି ଗହ୍ଣରେ ପ୍ରୋକ୍ତ (ପଦ୍ମଅଙ୍ଗ) ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉପସ୍ତୁତବା ବିବେଚନାରେ ଦାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପେଦ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକ କ ? ଜୟବିଶ୍ୱ ଶ୍ରେଣୀ ପୁରୁଷ ପଦ୍ମଅଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଦେବଶ୍ୟ ଦରବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡର ଅଭିପ୍ରେତ ନଦେ ଦୋଲି ପ୍ରାପ୍ତ ପରଠ୍ୟାନାକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଅଛି, ତଥାଚ ଦ୍ୟାସୁସମସ୍ତଗ ଲାଭ—ପାବତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡର ସୁଶିଳପାପତ ଶ୍ରେଣୀ ଦୁଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଁ ? ଦାର୍ଯ୍ୟସେଷରେ ପ୍ରସବତ ଦାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରାହ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତର କ ବସିବା ପ୍ରାୟ ସବଜବାଦ୍‌ମୋଦତ, ଅପାଦରୁ ବିସ୍ତାରୀୟ କମିଶ୍ନର ଜଣା ମାତ୍ରେଣ୍ଡ ଏଥିର ସୁବଗଳ ଅବଲମ୍ବେ ଶ୍ରୀମତେ । ଇତ ବସବ ।

ଶ ଦାହାକ୍ଷ ପଣା ଦେବୁ ବନୋବସ୍ତାହ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ

ହତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସତ୍ୟତାସମ୍ପଦ ପାଇ ନିତ୍ୟାତ୍ମ
ଭାବେ ରହିବ ।

୧୨୧ ଅଳା
ସଦର ଦିଗେଷଣ
ତା ୨୮ ୧୦ ୧୦୫ } ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ଦାସ
ମୋହରର

ମହାଶୟ !

ହିନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଦୁକାଳରୁ ଥିବା
Juvenile Association Theatrical
Club ର ଯୁବକମାନେ ପ୍ରାଣପଣ ଚେଷ୍ଟା ଏବଂ
ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟଦ୍ୱାରା ସେହି କୁଦୃଷ୍ଟିର ସମ୍ୟକ ଉଦ୍ଧାରଣ
କରିଅଛନ୍ତି । ଗତ ଦୁର୍ଗାପୂଜା କଳମା ସମ୍ପର୍କରେ
କଳମା " ଅଜ୍ଞାନମାନଙ୍କ ଦୈବ୍ୟ ଲୀଳା " ନାଟକର
ଅଭିନୟ ଦେଖାଇଥିଲେ । ଅଭିନୟ
ଅଙ୍ଗବ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରେ
ମେଢ଼େଇର ବାବୁ କଲଚର ପ୍ରସାଦ ଦାସ,
ସେକେଣ୍ଡେ ବାବୁ ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର ଓ ଗୋଟିଏ
୧୦ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ବାଳକ ବାବୁ ବିନୋଦବିହାରୀ
ମିଶ୍ର ସମସ୍ତଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅତି ଚମତ୍କାରରୂପେ
ଅଭିନୟ କରି ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତକର୍ଷଣ
କରିଥିଲେ । ବାବୁ ଭବନମୋହନ ସିଂହ ଗୀତ-
ଗୁଡ଼ିକ ଅତି ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଗାଇଥିଲେ । ବାବୁ
ବୋଡ଼ିସ୍ୱାର ସବୁ ଓ ଭବନସ୍ୱାର ଶ୍ରୀ ବାବୁ
ପିଅସ୍ତମୋହନ ମୁଖୁରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ସେହି "ଲୁକ"
ନିମନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇ ଯେଠାରେ ଅଭିନୟ ଦେଖାଇ
ଅନ୍ୟେକ ପ୍ରଶଂସା ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ବାବାବଜାର } ଅପଣକର ବଣମଦ
କବର } ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଚରଣମହାନ୍ତି
ତା ୨୮ ୧୦ ୫୧୫ } ଜନେଇ ଦର୍ପଣ

ମହାଶୟ !

ଗତ ସୁଦ୍ଧା ସଂସ୍କୃତ "ସାହିତ୍ୟ"ରେ ଓଡ଼ିଆ
ସ୍କୁଲ ଇତିହାସକୁ ମହୋଦୟଙ୍କ କଟକ ନଗର
ରେ ଉଚ୍ଚ ବାଳକା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରାପନ ବିଷୟକ
ସମ୍ପର୍କିତ ପାଠ କରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚିତ୍ର ହେଲୁ ।
ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ଏ ପ୍ରକାର ବିଦ୍ୟାଳୟ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପକ୍ଷରେ ସେ ଅନୁରକ୍ତ ନିହତ
ହେଉଥିବା ବା ତ ହେଉଥିବା ଉପରପ୍ର
ଦ୍ୱାମେ ତାହାରେକରେ ମହୋଦୟଙ୍କ ସ୍ୱଳ୍ପମ
ପାଳକାକୁ ସେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟସ୍ତ । ଉଚ୍ଚିତ
୧୯୧୯ ଓଡ଼ିଆର ବଦାନାନ୍ତର କମିଶନର
ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ଦାସ, ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ଦାସ
କେତେବେଳେ ଠିକ୍ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରସ୍ତାବଟିଏ କରି
ଏଠା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ-ସ୍ଥଳ-ବାଳକା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ
ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ମନସ୍ତ
କରିଥିଲେ କେତେବେଳେ ଏ ମହାଶୟ ପର
କରିଥିଲେ "କଟକରେ ସେ ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇ ନାହିଁ" ? ଏସ୍ତରେ ମାନ୍ୟବର କମିଶ-
ନର ମହୋଦୟ ଆପଣା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ପରିବର୍ତ୍ତ

କରି କଥିବ ବିଦ୍ୟାଳୟଟିକୁ ମଧ୍ୟମ-ଶ୍ରେଣୀ
ଶ୍ରେଣୀକୁ ଉନ୍ନତ କରିବାପାଇଁ ଅଭିଳାଷୀ
ହୋଇ ଉତ୍କଳର ଗଜା ମହାଗଜା ଏବଂ ଧନ-
ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୯ ୫୦୦୦ ବା ଖୁଦାର
ଅର୍ଦ୍ଧାହାର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ମାତ୍ର
ସେତେବେଳେ ସୁକାରିକାଦେବୀର ବାବାଦୁରବ
ସେହି ଏକ ଜିଦ୍—" ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟେ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ଭାଇରେକରଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ପଠାଇ ପାରିବୁ-
ନାହିଁ । " ବିଦ୍ୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକମାନେ ବାବୁ-
ପୁର, ଚକ୍ରଗ୍ରାମ, ମନମନସିଦ୍ଧ, ଭାଦ୍ରା ପ୍ରଭୃତି
ପ୍ରାନ୍ତରେ ନବପ୍ରାପ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବାଳକାବିଦ୍ୟାଳୟ-
ମାନଙ୍କରୁ ଉତ୍ସାହ ପଶି ଅଣାଇ ସାହେବ
ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଦେଖାଇଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ
ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀମାନ ଏକା-
ବେଳେକେ ଶୂନ୍ୟ ରହିଥିଲେହେଁ ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀ
ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକରେ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନ ତଳାକୁ
ଅଛନ୍ତି । ସେଥିରେ ସାହେବ ବାବାଦୁର ବିସ୍ମୟ
ଗଣନାତ ହୋଇ କହିଥିଲେ "ସେଠା ଉଚ୍ଚ-
ଶ୍ରେଣୀମାନେ ଯାହା ଭଲ ବୁଝିଲେ ତାହା
କଲେ । ଅନ୍ୟେ ଯାହା ଭଲ ବୁଝିବୁ, ତାହା
କରିବୁ" । ସାହେବଙ୍କ ଜିଦ୍ କ୍ରମେ ବଦଳିଲା ।
ଗଭେରବା ବାଳକା ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ପ୍ରାୟ ୧୨୦୦
ହେକ୍ଟର ମଧ୍ୟବର୍ଣ୍ଣୀକୁଳରେ ଶ୍ରେଣୀରେ ପରିଣତ
ହୋଇ ଶ୍ରୀମତୀ ବିପ୍ରାଭାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ
କରିଅଛୁଥିଲା । ସାହେବ କହିଲେ "ତାହା
ଦେବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ଶ୍ରୀ
ସଖ୍ୟା ନିତାନ୍ତ ବିମ୍ବ, (ଏକାବେଳେକେ ଶୂନ୍ୟ
ଠ ଥିଲା) ଏହାକୁ ଅପର ପ୍ରାଥମିକରେ
ପରିଣତ କରି ସୁଖରୂପେ ଚଳାଅ । କେତେ
ଗ୍ରାଣ୍ଡ ବଳ କରିବେହିଁ ।" ଚର୍ଚ୍ଚାତ ବିର୍ଦ୍ଧିପଣ
କିମ୍ପାମାନେ ତାଙ୍କୁ ଅଭିନିମ କରି ଉପରକୁ
ଉଠି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅଗତ୍ୟା ଅଦେଶ
ପ୍ରକାଶକର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ ।
ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ବାଳକା ବିଦ୍ୟାଳୟଟିର
ପରିଣାମ ସାହେବ ବାବାଦୁରଙ୍କ ଦ୍ୱାରରେ
ପତ୍ର ପଢ଼ିବେ ହେଲା । କେବଳ କେତେକମାତ୍ର
ମାତ୍ର ପୂର୍ବେ ସେହି ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ମହାଶୟଙ୍କର
ଉତ୍କଳରେ ନାହିଁ ଶିକ୍ଷାର ବିପ୍ରାଭା ବିଷୟରେ
ଏପ୍ରକାର ଅଭିଜ୍ଞତା ନେଥିଲେ ସେତ ଉଚ୍ଚ
କରିଥିଲେ ପ୍ରସ୍ତାବଟିକୁ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେକେ କହୁ
ଲାକିଦେବ । ପାରି ଆନ୍ତେ—ତାକୁ ସୁଖି
ପୁତ୍ରୀର ବାରି ଚେଷ୍ଟା କାହିଁକି ? ସେଥିପାଇଁ
କହିଥିଲୁ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଶୁଣି ଅନ୍ୟମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
ବିସ୍ମୟ ହୋଇଅଛୁ ।

ସେ ଯାହା ଦେଉ, ଅପଣକ ସହିତ ଏକ
ମତ ହୋଇ ଅନ୍ୟମାନେ ତାହାରେକରେ

ମହୋଦୟଙ୍କ ସାଧୁ ପ୍ରସ୍ତାବଟିକୁ ସଦାକୃତର
ରେ ଅନୁମୋଦନ କରୁଅଛୁ ଏବଂ ତାହା
ଅପରେ ଦାୟିତ୍ୱରେ ପରିଣତ କରିବା ଲାଗି
ଦେଶର ଦେବା ମାନଙ୍କୁ ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଜଣାଉ
ଅଛୁ । କଟକର ଏହା ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅର୍ଥକ
ଏବଂ ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀର ଅଧାରକ ଲାଭରେ ତାହା
ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବା ପୁଲେ
ଦେବଳ ଅନୁମାନକର ସଦାନୁରୁତ୍ତ ଅଭିବଳେ
ଯଦି ତାହା ସଫଳ ନ ହୁଏ ତେବେ ଅନୁମାନକ
ଜାଣାସୁ ଚରିତ୍ରେ ଗୋଟିଏ ଉତ୍କଳ ବାଳକା
ଚରିତାଳ ସଦାଶେ ରହିଯିବ ।

କଟକ
ତା ୨୮ ୧୦ ୫୧୫ }

ମୁଲ୍ୟପତ୍ର ।

ବାର୍ଷିକ ପତ୍ର	୧୯୨୫ ମସିହା	୫
ମାସିକ ପତ୍ର	୧୯୨୫ ମସିହା	୫୨
ପତ୍ର	୧୯୨୫ ମସିହା	୫୨
ପତ୍ର	୧୯୨୫ ମସିହା	୫୨
ପତ୍ର	୧୯୨୫ ମସିହା	୫୨

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏକଦା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଅ
ଯାଉଅଛି ଯେ । ଡ । ଭେଙ୍କାନାଲ ସର୍ବଜନ
ମତ ମୁକାମରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିତ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଓ
ଉଚ୍ଚ ନିତ୍ୟ କିଟକର ଶ୍ରୀ ପ୍ରାଣ ମାନଙ୍କରେ ପତ୍ର
ଥିବା "୧୭ ଠାରୁ ୪୨" ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋଟର ଓ
"୧୭ ଠାରୁ ୧୭" ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବର ଗୋ ୪୧୧୭ ଟା
ଶୁଣିଲେ ସାକ୍ଷୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାଠ ଭେଙ୍କାନାଲ
ବିଜ୍ଞାନ ଶ୍ରୀମତୀ ପରେଷ୍ଟ ଅପିସରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ଆଗାମୀ ନଭେମ୍ବର ମାସ ତା ୧ ପ୍ରକାଶନ ନିମ୍ନ
କରାଯିବ ଯେଉଁ ମାନଙ୍କର ନିମ୍ନରେ କାଠ ଧର-
ବାର ଲକ୍ଷା ଥିବ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ତାହାରେ
ଉଚ୍ଚ ମତ ମୁକାମରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନିମ୍ନ
ଧରପାରିବେ ଓ ଉଚ୍ଚ କାଠମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦାଲ
ବିଷୟ ପରେଷ୍ଟ ଅପିସରଙ୍କଠାରୁ ବୁଝି ପାରିବେ ।

Dhenkanal } Jagannath Dutt
Manager's office } Asstt. Manager
18-10-1905 } For Manager.

NOTICE.
CUTTACK JEWELLERY WORKS.
ଏକଦା ଅନ୍ୟମାନେ ଅନିତ୍ୟ ସହିତ
ଜଣାଉଅଛୁ ଯେ କଟକ ବିକାଶକାରୀଠାରେ
ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖାନ୍ତୁ ଓ ବିଦେଶୀୟ ସୁନାପାତ୍ର
ଅଭିଳାଷୀ ତଦ୍ୱାରା କରିବାର ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ
ନୂତନ କାରଖାନା ଖୋଲିଅଛି ତାହା ଅଜଣୁ
ପ୍ରାୟ ଦଶମାସ ହେବ ଓ ସୁଖ୍ୟାଳୟ ସହିତ
ଚଳିଅଛୁ । ଏହି ଅନୁ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହି
କାରଖାନା ଯାହା ଉଦ୍ଭବ ଲାଭ କରିଅଛି ତାହା
ତଳାଣିତ କରାଯିବ ମତାମତକୁ ସମସ୍ତେ ଅବ-

ଗତ ହୋଇପାରିବେ । ବିଭିନ୍ନମାନ ଅମୈମାତେ
 ଉକ୍ତ କାରଖାନାକୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ କମ୍ପାନୀ
 ସ୍ୱରୂପ ଗଠନ କରି ସିନିଷମାନ ଅତ୍ୟୁତ ଶସ୍ତ୍ର
 ମୂଲ୍ୟରେ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମତସ୍ତୁ କରୁଅଛୁ ।
 ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀରେ ଯେଉଁମାନେ ଅଂଶୀଦାର,
 ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅଗତ ଭୂଷେ
 ମୂଲ୍ୟ ବା ୨୫ ଶହ ମଧ୍ୟରେ ଚଳଇଚ୍ଛିତ ଠିକ-
 ଶାଳୁ ଲେଖି ପଠାଇଲେ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଜାଣି
 ପାରିବେ । ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି ଉକ୍ତ କାରଖାନା
 ସହିତ ଅମୈମାତେ ଗଢ଼ା ଓ ଚସମା ଇତ୍ୟାଦି
 ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶାଖା ଖୋଲୁଅଛୁ । ଅଣାକରୁ
 ଦେଶ ହିତୈଷୀ ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଥରେ ଆସି
 ଦେଖିବାଦ୍ୱାରା ଅର୍ମ୍ପମାନଙ୍କୁ ଚିରବାସକ କରବେ
 କଟକ } ଶ୍ରୀ ପରମାନନ୍ଦପୁଣ୍ଡି ମେନେଜର
 କଟକ ସୁଆଲର ଚିରଦ୍ୱ
 ୨୧୧୦୧୦୫ } ବକସିକଜାର କଟକ

Mr. F. N. FISCHER, the late Collec-
 tor of Cuttack, who visited the above
 firm on the 9th October 1905, writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery works.
 The designs are neat and the work
 fine. I have ordered several things
 in filegree.

Mr. W. TEUNON, I. C. S. the late
 Session Judge of Orissa who took
 some silver stoppers from the, above
 writes in a letter from Bhagalpure;
 "Messrs G. C. Prusty & Co, of Buxi-
 bazar supplied me with two silver
 stoppers. They were of very neat
 workmanship."

Babu BIDHU BHUSAN CHAKER-
 BRATTY, the late Sudjudge of Cuttack
 who was a great patron of the above
 firm and visited several times writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery Works
 of G. C. Prusty & Co. of Buxibazar
 Cuttack. I was satisfied with every
 thing I saw. The workmanship is
 nice and the prices charged are mode-
 rate. I wish the concern every suc-
 cess. It deserves public encourage-
 ment and patronage."

Babu SURJONARAYAN DAS, addi-
 tional Subjudge of Cuttack writes:—"I
 have much pleasure to certify that the
 firm of G. C. Prusty & Co. of Buxi-
 bazar Cuttack are turning out Jewel-
 leries and filigree works of good design
 and choyce. Recently I bought some
 of them which in respect of design
 and workmanship were creditable to
 the good reputation of the firm and
 gave me entire satisfaction. I trust
 the Public will patronize as the ar-
 ticles appear to be cheaper than many
 other similar firms."

Babu G. C. GANGUL, professor.
 Ravenshaw College, who visited the
 workshop on the 5th March 1905,
 writes:— The time has come when
 our arts and industries should be
 actively encouraged by our country-
 men. The workmanship of the Art
 Wares I have seen is neat indeed, and
 I shall be glad to hear of the success
 of this business in the near future"
 Besides these there are several others
 which can be seen in our Visitor's
 book.

ଡାକ୍ତର ମେଜର ସାଦେବଙ୍କ **ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାରାପାରି** ଅଦ ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ
 ଅଦୃଶ୍ୟ, ଦୃଶ୍ୟବ୍ୟାପୀ ସେହି **ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାରାପାରି** ଅଦୃଶ୍ୟବ୍ୟାପୀ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତା
 ଚିକିତ୍ସାକରଣରେ ସମାନ୍ତର ଅଗ୍ରଗତ । ଏହା ଚରଣଦୁର୍ଗ୍ଗର ଦୁର୍ଗାତ୍ମକ ପାଦଦୋଷ ଦାସ
 ଦରଦାକୁ ଅମୋଗ, ବାତପ୍ରସ୍ତ, ସେଗର ରରସା, ଧାର୍ମିକଦୃଷ୍ଟି ଓ ପ୍ରଦେଶ ପୀଡ଼ାରେ ଅଦୃଶ୍ୟ
 ଓ ଅଦୃଶ୍ୟ । ଶୁଦ୍ଧା ଦୃକ ଦରଦାକୁ, ଦେବ ପରସ୍ପର ରଖିବାକୁ, ଦେବ ଦୁଷ୍ଟ ସୁଷ୍ଟ ନରଦାକୁ
 ଶକ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ । ସ୍ୱପ୍ନଦୋଷ ଦାସ ଦୁର୍ବ, ଦୁର୍ବଳ ରକ୍ତସ୍ତ ସକଳ ଦୁର୍ବ, ରକ୍ତଶକ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣବଦାସ ଦୁର୍ବ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ, ଅସାଧାରଣ ସୁଖାଳପଣ ଅଦୃଶ୍ୟତା, ଅଦୃଶ୍ୟତା ଅଦୃଶ୍ୟତାର କୁଳକୁ ପ୍ରମାଣ
 କୁଳକୁ ସାକ୍ଷୀ ଦେଉଅଛୁ ତାହାର ୨୦ ଶହ ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲ ।
 ୧ । ମହାମାରୀ ମହାପୀଡ଼ା ସାର ସ୍ୱଚ୍ଛଦେଷ୍ଟ ବାମସ୍ତ୍ରୀକୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“***
 ଚାଷନେଦେବତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିଅଛି ଯେ “ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାରାପାରି” ଦୁର୍ଗରକୁ ପରସ୍ପର ଦରଦା ଓ ରକ୍ତ,
 ଦୁଷ୍ଟ ଦେବୁ ବିଷୟ ସେନ ଅସଂଖ୍ୟ ଦରଦା ପସରେ ସଫୋଲୁକ୍ତ ” ।
 ୨ । ମହାମାରୀ ମହାପୀଡ଼ା ଗରୁଡ଼ଦେବତାଙ୍କ ଦେଷ୍ଟ ଲେଖିଅଛନ୍ତି—“***
 ବିଶ୍ୱାସକର ମୋଦରେ ପଠି ଜ୍ୟାମକର ଔଷଧ ମନାଇଲି, ଉପକାର ଦେବା ଦୂରେ ଥାଉ ଅଦ-
 ପକାର ଦେଲି ସେଥିରେ ପାଦ ଅଛୁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲ । କିନ୍ତୁ ଅପରମାନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖେ
 ଶାରୀର ଗୁଣ ମୁଁ ସୁଦ୍ଧ ପାଇବି ନାହିଁ । ମୋତେ ଅଦୃଶ୍ୟ “ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାରାପାରି” ।
 ୩ । ମହାମାରୀ ମହାପୀଡ଼ା ଦରଦର ମର୍ଦ୍ଦିନ ଦେଷ୍ଟ ଲେଖିଅଛନ୍ତି—“ରକ୍ତ
 ପରସ୍ପର ଦର କଲ ଶରୀର ଦୃକ ଦରଦାକୁ ଉଲ୍ଲେଖେ ସାରାପାରି ସମଜା ଅସୀମ ଅଦେ” ।
 ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ଶିଶି ୧୨୯ ୩୩୨୨ ଶିଶିକୁ ଶାଖାମେ ୧୯୧୦ ୧୨୦୯ ଡାକମାସର ସ୍ୱଚ୍ଛ
 ଗ୍ରାହଣୀତ,— ଉଦ୍‌ଲଭ, ମେନେଜର ଏଣ୍ଡ କୋମ୍ପାନୀ, ଦରଦଦା

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK, SATURDAY THE 4th November 1905.

କଟକ ଶାନ୍ତିପୁର ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ।

ପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିକୂଳ ଲେଖାଏଁ ପଠାଇବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ ।

ଅଧ୍ୟାୟ ୫ ୩୯

ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ୫ ୨୯

୨ ୫ ୦ ୦
୨ ୫ ୨ ୩

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାର ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ହେବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀ
ପ୍ରଥମକାର ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ୨୦/- ଓ ଅର୍ଦ୍ଧସପ୍ତକ ୫ ୨୯
ଫର୍ଷ୍ଟ ବକ୍ ପ୍ରମୁ ୫୦୯ ମାତ୍ର କୋଣାର୍କ ବଜାରରେ ଯେତେ ଯଦ
ଦେଲେବେଳେ ଫର୍ଷ୍ଟର ଘରା ୫୦ ୫ ଶାନ୍ତିପୁର ଦେବ ଗାଁ ।
ବିଷୟ ଓ ଦୁର୍ଘଟଣର ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଥମ ଅକର ଦେବା ଓ
ବିଭାଗର ଘଟଣାକ୍ରମ ଦେବ । ଅଧିକ ବର ସମ୍ବାଦେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର
ବିଭାଗରୁ ପୋଲିସ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା
ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦେବ ।

IT'S SO EASY TO NEGLECT
THAT COLD !

IT'S so fatally easy to let that cold
turn into Ague and fever.
But it's easy, also, to find a good
remedy in Batliwalla's Ague Mixture
or Pills for it which are equally useful
in Malarious, intermittent, and Bilious
Fever, and mild form of Plague, Sur-
geon, Major Jayakar says:—That it is
a safe and reliable remedy.

Batliwalla & Co's Cholera, specific
for cholera and Batliwalla's Ague
Mixture or Pills, may be had of MR
H. L. BATLIWALLA'S, Worli—Dadar
Bombay and everywhere.

At Re. 1 per bottle Discount to the
Trade.

କେ । ଦର୍ପଣାମାତେ ଚଳିତ ଅଦୌରମାସ
ତା ୩୯ ରାଜ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷକ
ନିକଟ ଅବେଦନପତ୍ର ପଠାଇବେ । ନିକ ।

ପୋଷ ଅଃ ଗଞ୍ଜା } K. C. Sarkar
। କ । ବନିକା } ମେଡେକଲ
ତା ୧୫୧୦୦୫ମସୀଦା । କ । ବନିକା

NOTICE.

Wanted a Peshkar for the Baramba
Manager's office on a salary of Rs. 20
(Twenty only) per mensem. None
need apply who has not passed the
Entrance Examination of the Calcutta
University and has no experience in
Pesh work. Applications with copies
of testimonials and certificate of good
conduct will be received by the under-
signed up to the 7th proximo.

Baramba Manager's office. } Bhagawan Mohapatra
16-10-1905. } Manager

Wanted a graduate strong in English
and mathematics for the post of Head
Master of the Khurda H. E. School on
a salary of Rs. 60 per mensem with
prospect of increment and with free
quarters. Preference will be given to
one who has experience in class
teaching and school work. None
need apply who will not stick to the
post for at least 2 years.. Applications
with copies of testimonials will be re-
ceived by the undersigned up to the
10th November 1905. Applicants
shoule state their age in their appli-
cations.

Khurda } A. W. STARR,
25-10-05 } Secretary.

NOTICE.

Wanted a Head master on a salary
of Rs. 16 a month for the Santrapur
M. E. Shool. None need apply who
has not passed the Entrance Exami-
nation. Applications with testimonials
to be received by the undersigned
up to the 12th November next.

Cuttack } Binod Lal Bose
24-10-05. } Secretary
Kathgurah Shahi

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ।

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ
ବିଷୟ ଶ୍ରୀ ନିମ୍ନ ଶ୍ରୀ ୨୦/- ଓ ଅର୍ଦ୍ଧସପ୍ତକ ୫ ୨୯
ଫର୍ଷ୍ଟ ବକ୍ ପ୍ରମୁ ୫୦୯ ମାତ୍ର କୋଣାର୍କ ବଜାରରେ ଯେତେ ଯଦ
ଦେଲେବେଳେ ଫର୍ଷ୍ଟର ଘରା ୫୦ ୫ ଶାନ୍ତିପୁର ଦେବ ଗାଁ ।
ବିଷୟ ଓ ଦୁର୍ଘଟଣର ସମ୍ବାଦେ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଥମ ଅକର ଦେବା ଓ
ବିଭାଗର ଘଟଣାକ୍ରମ ଦେବ । ଅଧିକ ବର ସମ୍ବାଦେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର
ବିଭାଗରୁ ପୋଲିସ୍‌ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା
ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦେବ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ମହର୍ଷି ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ଵତୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ
“ ସତ୍ୟାର୍ଥ ପ୍ରକାଶ ” ନାମକ ପତ୍ରାଞ୍ଚଳ ଗ୍ରନ୍ଥ
ଅମ୍ଭ ନିକଟରେ ବିକ୍ରୟାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ଏହା
ପଢ଼ିଲେ ବେଦ ଏବଂ ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବସ୍ତୁତ
ଜ୍ଞାନ ଲାଭ ହେବ । ପ୍ରତିଃପତ୍ର ମୂଲ୍ୟ ୧୯ ଓ
ମସିହାରୁ ଡାକ ମାଗଣ ୧୦ । ଲାଗିବ ।

ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ହେବ ।
ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ।

ସ୍ଵଦେଶୀୟବନ୍ଧ ! ସ୍ଵଦେଶୀୟବନ୍ଧ !!
ସ୍ଵଦେଶୀୟ ବନ୍ଧ !!!

କୋଣାର୍କ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟ ମିତ୍ରର ଧୂର,
ଗୁରୁକ, ଶାନ୍ତି, ବିଭାଗୀୟତ, କେନ୍ଦ୍ର ଓ
ମୋକା ପ୍ରଭୃତି, ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ
ବସ୍ତୁମାନ ଅମ୍ଭେ ଅଜ୍ଞାନ ଅଛୁ । ଉତ୍କଳ ଅପେକ୍ଷା
ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ନୁହେଁ । ସାଧାରଣଙ୍କ
ଅନୁସୂଚ୍ୟ, ଥରେ ଅମ୍ଭ ଦୋକାକରୁ ଅଧିକ ଜଳ
ନିଜର ଅବଶ୍ୟକତା ବନ୍ଧୁ କ୍ଷମା ଦେବାକୁ
ଅମ୍ଭଙ୍କ ଉତ୍ସାହୀତ କରିବେ । ମୋକାସମ୍ପର୍କ
କ, ପି, ଦ୍ଵାର ପଠାଇବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ନିକ
୨୭। ୧୦। ୦୫ } ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବତ୍ସେବ ସମ
ନୂଆପଲ୍ଲୀ ବନ୍ଦେ

ଏତଦ୍ୱାରା ଅମୃତ ଦୁର୍ଗାମୂଳ ଯାକପୁର ଓ
 ଧାମଦେବର ଥାନା ଇଲକାର ଦୁଇଦିଗମ ମାଲି-
 କୁଳାରଦାରମାନଙ୍କ ଜଣାର ଦୟାକାଞ୍ଚୁଅଛୁ ବ
 ବଦମାଳୀ ପଲ୍ଲର । ସା । ଅକରପତ୍ରା । ପ୍ର ।
 ଯାକପୁର ଅମୃତ ଅମରୋମବାପ୍ରାପ୍ତ ଦାରପର-
 ଦାନ ସ୍ତ୍ରୀଲେ ଚାକ୍ ଅମ୍ବେ ସତ ୧୯୦୨ ସାଲ
 ଅକମୃତୁ ବରଣାସ୍ତ୍ର ଦରଅର୍ଥେ ଅମୃତ ପ୍ରାପ୍ୟ
 ଖଜଣା ଓ ବଜ୍ରଗଣ ଯାଦ ପ୍ରଭୃତି ଉକ୍ତ ବଳ-
 ମାଳୀ ପଲ୍ଲର ବ ଚାକାର ପିତା ବଣ୍ଡପଲ୍ଲର ଓ
 ବରଣାସ୍ତ୍ର ପିତା ଅମରଗଣା ଓ ଅମୃତ ପ୍ରାପ୍ତି
 ଏକଗ୍ରମଦୁଷ୍ଟେକ୍ ଦେବ ନାହିଁ, ଦେଲେ
 ଆଉଟି ଅକମୃତ ମଜୁର ପାଇପାରିବ ନାହିଁ ।
 ଅମୃତ ପ୍ରାପ୍ୟ ଖଜଣା ଓ ଗେର ଅମୃତ ଦେଖାରେ
 ଅମୃତ ଅଥବା ଅମୃତ କ୍ଷେମବାପ୍ରାପ୍ତ ଦର୍ମଶୁଣ୍ଠିକ୍
 ଦେବ ଶକ୍ତିମତ ଚେତପାରୁଣୀ ନେବ ଉକ୍ତ
 ବଦମାଳୀ ପଲ୍ଲରକୁ ସତ ୧୯୦୪ ମସିହା ମଇ
 ମାସ ତା ୨୪ ଉତ୍କଳ ଲିଖିତ ରେକେଖୁଣ୍ଠ
 ସଂଯୁକ୍ତ କ୍ଷେମବାପ୍ରାପ୍ତରେ ଯେ ସମସ୍ତ କ୍ଷେମତ
 ଦୟାକାଞ୍ଚୁଲ ଚାକା ସମସ୍ତ ରହିତ କର ଯାଇ-
 ଅଛୁ ଜାଣିବ । ତତ । ୧୯୦୫ ମସିହା
 ଲିଖିତ
 ଶ୍ରୀ କଳକରୁତ କେଶାବକ
 । ସା । ଅକରପତ୍ରା । ପ୍ର । ଯାକପୁର

ଅମୃତ ବନ୍ଧା ଦ୍ରବ୍ୟ ।
 ପାରାକ୍ଷର ମାଣକ ଓ ଉପଦଂ ପର ପଲ୍ଲରେ ମହୋଷ୍ଠ
 ଦୁଇ ଦିଗର ମଲ ୪ ୧୯ ଚାକମାସୁରୁତ ୪୦ ୧୮
 ଶୋଣିତ ଶୋଧକ ।
 ଚାକ ମକୃତ ଦୁଷ୍ଟ ଦେବର ଅଗ୍ର ଦୁର୍ଗାମୃତ ଅମୃତ
 ମହୋଷ୍ଠ । ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ବ୍ୟବହାରଦେଖଣୀ ଉତ୍କଳ
 ମଲ ୪ ୪ ଚାକମାସୁରୁତ ୪ ୧

ରତିଦଳାସ ।
 ଧାରୁ ଚୋରକ ଓ ଶୁକ ଚୋଷଣର ସମସ୍ତ ପାତ୍ରର
 ମହୋଷ୍ଠ ।
 ଅମୃତମିତ ଉପାଦେ ଶୁକଣ୍ୟ, ଯୌବନ ସୁରକ୍
 ଶୁକଣ୍ୟ ବନ୍ଧନଃ କୁରୁକର ଅପରମିତ ସଦବାସ ଦେବ
 ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଲକ ପ୍ରଭୃତି ପୁଞ୍ଜିୟାର ଦେବର ସାତ, ଶୋଣିତର
 ଖାର, ଶୁକର ଅପରାସ୍ତ୍ର ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରଦାନ କରେ ।

ପୁନର୍ନବାସବ ।
 ଶୋଧ ଓ ଉପଦେ ମହୋଷ୍ଠ ଏବ ବୋଧ
 ମଲ ୪ ୧ ଚାକମାସୁରୁତ ୪ ୦ ୧୮
 ପାପୁ ସ୍ତ୍ରୀ
 ବଦର ଗାରଦା ଦୁଗାଦ ଚାପ ସ୍ତ୍ରୀ
 ବଦର ଏକମାଳ ଏକେକ୍
 ବାହୁଳ୍ୟର, ଚାକମାଣିକ, ବଦକ
 ଅବା ନିକେତୁନାଥ ସେବ ବଦର
 ୧୮୧୬ ଓ ୧୯ ଦେଶରଚିତ୍ରରୁ ବଦର
 ବଦରତା

ଉପସ୍ତୁ ଉତ୍କଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପଠାଯାଏ
 ପରିଚିତ ସୁଲ ଲିଖିତ ଦେଲୁପେବଲ ପାର୍ଶ
 ଲରେ ଚାକାର ନିକେତୁ ଉତ୍କଳ ପଠାଯାଏ
 ନାହିଁ । ଉତ୍କଳ ପାଇବା ନାକର ଦୁଇପରସିଅ
 ଜାକମୃତକେ ନ ଦେଲେ ଉତ୍କଳ ଦୟାକାଞ୍ଚ
 ନାହିଁ । ବେରଣ ବା ବଦମାସୁଲ ଦୟା
 ଦୋଇସୁବା ପ୍ରସ ବୁଝାତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳ
 ଛଡ଼ା ସୁସୁବାଦ ଓ ଅଦ୍ୟାଦ୍ୟ ଦୁବ୍ୟ ମଧ୍ୟ
 ଏ ଦୋକାଳରେ ବ୍ୟକ୍ତ ହୁଏ ।
 ଚାକାପ୍ରସ ଓ ବୋଧ ବଦର ମେକେଲରକ
 ନାମରେ ପଠାଇବେ ।
 ଉପଦେବ ଉତ୍କଳାଳୟ } ଶ୍ରୀ ବାଲକୃଷ୍ଣଦାସ
 ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକାଳୟ, ବଦକ } କବିଗୁର
 ୩୦୧୧୧୯୦୪ } ଶ୍ରୀ ଧନକୃଷ୍ଣ ମିଶ୍ର
 ମାକେଲର

NERVE-VIGOR

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ବର୍ଦ୍ଧନ

ଚାକ୍ରର ଦାରଦାର ସାଦେବର ଅପସ୍ତୁ ଏହି
 ଅପସ୍ତୁର ଉତ୍କଳ ଏତ
 ବୋଧ ଏକ ଦେବ ସ୍ତ୍ରୀ
 ସୁଲକୀସୁ ଦେବର ଅପସ୍ତୁ
 ଚର୍ଚ୍ଚେକ ଦେ ଦେଖେବୁଦ,
 ବଦ ମହୋଷ୍ଠରୁପେ
 ଚାକାର ବଦରଦ୍ୟାଦ
 ଚାକାର ବଦରଦ୍ୟାଦ—
 ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର ଦେବମାନଙ୍କର
 ନାମ ପଦ୍ୟ—

ଏ ଅପସ୍ତୁ ପରମେଶ୍ୱର ମାନସିକ ଅପସ୍ତୁ
 ଅପସ୍ତୁର ନିକେତୁ ଉତ୍କଳ ବୋଧ, ଅପସ୍ତୁର ବ
 ଶୋଣିତର ଚୋଷ ଦେବ ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର ଦେବଦା, ଶପର
 ଉତ୍କଳ ହାରି, ଶାର, ମାଳିକ ବା ଶାକର ବର୍ଦ୍ଧନ,
 ମହୋଷ୍ଠ, ଦୁରକ ପତ୍ରିର ହାଲ, ମାଳିକ ବର୍ଦ୍ଧନ,
 ଉତ୍କଳ ହାରି, ଶାର, ଦୁର୍ଗାମୃତ, ଦେବୀର, ଅପସ୍ତୁ
 ବା ବୋଧି ବାରି ସଦାଶେ ଅପସ୍ତୁ, ମାସୁପେଶି ଏବ
 ଅପ ଦେଖେବ ବର୍ଦ୍ଧନ, ଅପସ୍ତୁ, ଚାକାର, ଶକ୍ତିର
 ଶାକାର, ଅପସ୍ତୁ ଚୋଷ—ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର ବୋଧି ବା
 ଉତ୍କଳୀସୁ ଦେବମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏହି ଦେଖେବୁଦ
 ଉତ୍କଳ ଅପ ବଦାଦାଦ ଏବ ଉତ୍କଳୀସୁ ପରପଦ୍ୟ:
 ଦେବର ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁର ଲକ୍ଷଣମାତ ଅପସ୍ତୁର ଅପସ୍ତୁ
 ହୁଏ ଏହା ବାଧ୍ୟତାରେ ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର ମହୋଷ୍ଠରେ ଦେବ ଅପ୍ତି
 ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏପରି ଚ ବଦପାନ ବ୍ୟବହାର ପଦର
 ଶାକାର ବର୍ଦ୍ଧନ, ବଦ ଏବ ଶକ୍ତିର ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର
 ଏବ ମାଳିକ ଶକ୍ତିର ବର୍ଦ୍ଧନ ବା ବୋଧି ବଦାଦା
 ଅପସ୍ତୁ ବରି ନ ପଦ ଚାକା ଦୋଷ ଅପସ୍ତୁର ବରେ ।
 ଦୁଇପସ୍ତୁ ବା ବଦାଦା ଏବ ବୋଧିର ମଲ ୪ ୧୯
 ଚାକମାସୁରୁତ ପ୍ରଦାନ ନାକାର ନିକେତୁ ପରପଦ୍ୟ
 ବୋଧର ଦେଖେବୁ ଅପସ୍ତୁ ନାମ ଏବ ଚିପରା ଶପ ।
 ଚୋଷାଦ୍ୟା ଦେଖେବୁ ଉପଦ । ଉତ୍କଳ ପାଇବା
 ମଧ୍ୟ ।
 ଚିକିତ୍ସା— ଚି; ଏପସ୍ତୁ ଚିପରା, ଚାକାର ବଦରତା
 The E. P. & C. Works,
 Intally CALCUTTA.

ଗଦଶ୍ରୀମେଷ ମେକେଲ ଉପୋମା ପ୍ରାପ୍ତ
 ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ କେଶାବ, ଚାଧ ସେବ କବିଗୁର ।
 ବଦ ପଦର, ପଦ-ଶ ସକପ୍ରତ, ବଦାଦ୍ୟ ଓ
 ଶାକାର ଉତ୍କଳ ସକ୍ତିପ୍ର ବଦର

କେଶରଞ୍ଜନ ତୈଳ ।
 ଏହି ତୈଳ ବ୍ୟବହାର କଲେ ବେଶ ସୁଖ, ପରଶାଳ
 ଏବ ମହୋଷ୍ଠ ହୁଏ, ଦେଶ ବଦଳ ପରମାଣବର ବଦର
 ଦେବ ଚରମ ହୁଏ, ମସ୍ତକର ଉପ ବନାଶ ହୁଏ, ଓ ବେଶ,
 ପରମ ଚାକାର ହୁଏ । ଶାର, ମସ୍ତୁ ବୋଧେ
 ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ବଦରତା ବଦର ମୁକ୍ତି ଏବ, ଚକ୍ରପାତ, ଦୁର୍ଗ
 ବୋଧେ ଏ ବାକର ବେଦନା ଅପେକ୍ଷା ହୁଏ
 ମଲ ୧ ଦେଖେବୁ ୪ ୧ ପାଦ ଓ ଚାକମାସୁରୁତ ୪ ୦ ୧୮

ପ୍ରମୋଦ ଦିନ ।
 ବଦପ୍ରକାର ମେତ ବା ବନୋଦ୍ୟୁର ମହୋଷ୍ଠ ।
 କନକେତୁ, ମଞ୍ଜି ସଦ୍ୱ ସଦ୍ୱାସୁ ସଦ୍ୱ ଦେବ ମେତ, ସୁବଦକ
 ମେତ, ସଦ୍ୱାସୁପାକ ପଦ ଏବ, ଶର ଦୁର୍ଗାମୃତ ଦୁଧାଳ
 ଉତ୍କଳ । ଦେଶୀ ଦିବେ ବସି ଉତ୍କଳ ବଦ ଅପେକ୍ଷା ଏବ
 ବଦ । ଦେବର ସଦ୍ୱାସୁ ବଦର ଲେଖିଲେ ପଦ୍ୟ
 ହୁଏ ଉପସ୍ତୁ ଉତ୍କଳ ପଠାଯାଏ ।
 ଦୁର୍ଗାମୃତ ଓ ବଦ ବୋଧା ବଦର ମଲ ୪ ୧୯
 ଚାକମାସୁରୁତ ୪ ୦ ୧୮

ଅଶୋକାର୍ଦ୍ଧ ।
 ବଦ ପ୍ରକାର ଶି ବେଦର ମହୋଷ୍ଠ । ଉପ, ଅପସ୍ତୁ
 ଦେବ ଚ ବେଦନା, ବଦ୍ୱାସୁପାକ ଅପସ୍ତୁ, ପ୍ରବଦକ
 ଚିକିତ୍ସା ଦେଖେବୁ ଅପସ୍ତୁ ବଦର କରେ ।
 ଚିକିତ୍ସା ଓ ବଦ ବୋଧା ବଦର ମଲ ୪ ୧୯
 ଚାକ ମାସୁରୁତ ୪ ୦ ୧୮

ବିପଦବନ୍ଧୁ
 ଉତ୍କଳାଳୟ ।
 ବଦର ଉତ୍କଳ ବଦର ଉକ୍ତ ନିକେତୁରେ
 ସୁପିତ । ଏଠାରେ ଅପସ୍ତୁରୁ ଅପସ୍ତୁରୁ ଓ ଅପ-
 ସ୍ତୁର ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦାନ ପଲପ୍ରତ ଓ ଅପ-
 ସ୍ତୁର ଉତ୍କଳ ଉକ୍ତ ମଲ୍ୟରେ ବଦ
 ହୁଏ । ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକ ମା-
 ମାସୁ ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ବାସୁ ବୋଧାସୁର ବଦ ମହୋ-
 ଦ୍ୟୁକ୍ତ ସଦାକରୁତ ଓ ଚକ୍ରାଦ୍ୟାଦରେ ଉତ୍କ
 ଶାଳୟ ପରମୁକିତ । ସେ ଉତ୍କଳ ପଲ
 ପରାସ୍ତାଦାଳ ନିକେତ ଦୋଇଅଛୁ ଦେବଲ ସେହି
 ଉତ୍କଳମାନ ଏଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତ ହୁଏ । ଶାକାର
 ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଯାଦା ପ୍ରଦାନ ପଲପ୍ରତ
 ନଦେ ଏପରି ଉତ୍କଳ ଏଠାରେ ବଦା-
 ଯାଏ ନାହିଁ । ଜଣେ ସୁଧ୍ୟ ଚକ୍ରପାକଦା
 ବେଶ ନିକେତୁ ଦୋଇ ଉତ୍କଳ ସୁବଦ୍ୟୁ
 ବଦା ମୁଲ୍ୟରେ ଦୟାକାଞ୍ଚ । ସୁକାକର
 ବୋଧା ଦେବର ଅପସ୍ତୁର ଦୁର୍ଗାମୃତ ଉପସ୍ତୁ
 ବା ଉତ୍କଳରେ ସୁଧ୍ୟୁପେ ଲେଖି ପଠାଇଲେ

ଦେଶପତ୍ରିକା ।

ଏକକ୍ରମେ ସର୍ବସାଧାରଣକୁ ଜଣାଇ ଦିଅ-
 ଶାନ୍ତିପତ୍ର ସେ ଏହି ଅଠଗଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ରା ଜଙ୍ଗଲରେ
 ଅକ୍ଟୋ ମା ୨୨ ସ ଦେଲି ଗୋଟାଏ ମନୁଷ୍ୟଶା-
 ମଦାବଳ ବ୍ୟାଧି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଦ୍ରବ ଦୂର ୧୪
 ଛଣ ମନୁଷ୍ୟ ମାରି ଥିବାରୁ ତାହାକୁ ବିପାତ
 ଦୂରୀକା କିମ୍ପା ସମୟକ ସହ କରାଯାଇଥିଲେହେ-
 ତେଣୁ ଶାନ୍ତି ପତ୍ର ଦୋଳ ନାହିଁ ।

ସଦୃଶି କୌଶଳି ଲୋକ ଉକ୍ତ ବ୍ୟାଧିକୁ
 ମାରି ପାରିବ କେବେ ତାହାକୁ ଅଜାଣତ
 ମାତ୍ର ତୁମ ଓ ଶତକାଳୀନ ପତ୍ର ଗ ୨୫୯୩
 ପୂର୍ବରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ ।

ଏକସମ୍ପର୍କୀୟ ବସେଷ ବବରଣ । ନିମ୍ନ-
 ସ୍ଵାସ୍ଥକାରକ ଚିକିତ୍ସା ଲେଖିଲେ ଜଣାଯିବ ।
 ଅଠଗଡ଼ ଗଜଅପସ୍ତା Srinath Samanta
 ୩୧/୧୦/୦୫ } For Raja.

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ।

ଏକ ମାସ ତା ୨୧ ରାଜରେ ଶେଷ ହେବା
 ସାପ୍ତାହକ ରିପୋର୍ଟକୁ ପ୍ରକାଶ ସେ ଶୁଭକରେ
 ସେଲେଗ ରେଗଡ଼ାସ ୩,୩୩୨ ମୁଲ୍ ଉଠିଥିଲା ।
 ରହି ପୂର୍ବ ସପ୍ତାହକ ମୁଲ୍ ୩,୩୧୭ ଭୁଲମାରେ
 ବ୍ୟତୀ ଉଠି ଥିଲା । ଦେବଳ ବୋମ୍ବାର ସେହି-
 ତେଜସିରେ ୨୨୩୩ ମୁଲ୍ ଉଠିଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ପ୍ରଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ୪୫୫ ଥିଲା
 ଓ ବାକୀ ପ୍ରଦେଶମାନରେ ଉଠି ଥିଲା ।

କୃଷୀର ପ୍ରକାଶର ଅଭାବ ୨୩ ୫୪ ବ
 ଅନୁସାରେ ବଙ୍ଗର ମାତ୍ୟବର ଲେଉଟୁନକ
 ଗବର୍ଣ୍ଣର ଏହି ନିୟମ କରାବାର ପ୍ରସ୍ତାବ କର-
 ଅଛନ୍ତି ଓ ସେହିଠାରେ ଉକ୍ତ ଧାର ପ୍ରକାଶକ
 ଦୋରଅଛି ସେଠାରେ କୌଶଳି ପ୍ରକା ବାହାର
 ଉତ୍କଳା ତାହାର ମନ ଅର୍ଥର ଯୋଗେ ପଠାଇ
 ପାରିବ । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରକା ଚାହାର ଅପତ୍ର
 ଥିଲେ ଚଳିତ ନବମ୍ବର ମାସ ତା ୨୪ ରାଜରେ
 ଜଣାଇବା ମର୍ମରେ କଲିକତା ଗଜେଟରେ
 ଛାପାଯିବ ଦିଅଯାଇଅଛି ।

ମାନବଜ ଏକ୍ସେଟ ଲାଗୁବଳ (ନିମିଦାସ
 ନିମିଦାସ) ଅଭିନବ ପାଣ୍ଡୁଲିପି) ସେହି
 ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଧାନ ଶ୍ରୀ ସମୁଦ୍ଧରେ ଅନାଦ
 ଦୋରଅଛି ପ୍ରକାଶେ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀରେ ଅନା
 ବାହର ଦେବା କାଳଣ ରମ୍ଭା ପ୍ରକାଶକ
 ଅନୁସେଷ କରୁଥିଲେ । ମାନବଜ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖ
 ସେହି ଅନୁସେଷ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସଙ୍ଗତ ବବେଚନା କର

ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବିଜାପୁରମ ଜିଲ୍ଲାକୁ ବଜେଟ-
 ମାନବରେ ଉକ୍ତ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ଓଡ଼ିଆ ଅନାଦ
 ପ୍ରକାଶକ ଦେବାର ଅବେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି
 ସ୍ଵରୁର ବସନ୍ତ ଅଟେ । ଅପାତରୁ ସେ ଅଞ୍ଚଳର
 ଉତ୍କଳାସମାଜେ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ସମ୍ପର୍କ ଅଲେ-
 ଚନା କର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଖକୁ ଜଣାଇବାରେ
 ତପ୍ତର ହେବେ ।

ଅନେମାତେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁଃଖର ସହିତ ଅବ-
 ଗତ ହେଲୁ ସେ କେହିଝର ମଦାବଳା
 ଶ୍ରୀମାନ୍ ଅନୁଜୟ ନାଗପୁଣ ରଜ ଦେଓ ଗତ
 ମାସ ତା ୨୨ ରାଜ ଶ୍ରୀକାର ପୂର୍ବଦ୍ଵାରା
 ସମୟରେ ସର୍ବାଗେଦଶ କରୁଅଛନ୍ତି । ମଦାବଳା
 ପ୍ରାୟ ଭିନ ମାସ ଦେଲ ଅଭିପୟ ପାଞ୍ଚର
 ଥିଲେ । ମଦାବଳା ବନସୀ, ଦୟାବାଦ ଓ
 ଦାଦଗାଳ ମଦାପୁରୁଷ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାର୍ଯ୍ୟମଧ୍ୟରେ ଏ ନମରସ୍ତ ରେଲେ-
 ନ୍ଦ୍ରା କଲେଜ ସଂଲଗ୍ନ ଶ୍ରଦ୍ଧାବାସ ଗୋଟିଏ
 ପ୍ରଧାନ ଗର୍ ଅଟେ । ମୁଲ୍ ସମୟରେ ମଦା-
 ବଳାଙ୍କ ବୟସ ୫୨ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲା । ମଦା-
 ବଳାଙ୍କ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଶିତାବନ ଗୋପାଦାଥ
 ନାଗପୁଣ ରଜ ଦେଓ ଗାବରେ ବସିଅଛନ୍ତି ।
 ଅନେମାତେ ଉତ୍କଳର ଚିକିତ୍ସାରେ ତାଙ୍କର
 ଅତ୍ୟାଧିକ ସଦୃଶ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଭାରତ ଷ୍ଟେଟ ସେକେଟରୀସ୍ଵାର ମହୁର
 ଦୋରଅଛି ବେକ୍ସୁରୀ ବସୁଦାସ କର୍ମର-
 କର ନୂତନ ବନୋଦପ୍ର ମୁରାବତ ଓଡ଼ିଶା
 ବିଜ୍ଞାନ ନିମୁଲିଖିତ ସବ ବେକ୍ସୁରୀମାତେ
 ଶ୍ରେକ୍ଷୁର ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ତାହା କଲିକତା
 ଶ୍ରେକ୍ଷେରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଏହି
 ଅବେଶ ଗତ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ତା ୧ ରାଜଠାରୁ
 ଦାର୍ଯ୍ୟଦାସ ଦେଲ । ତେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର ମୌଲିକ
 ମହରୁର ଅଛି ଓ ପିପିଲିର ବାହୁ ଜଗଦାନନ୍ଦ
 ପଟ୍ଟନାୟକ ୧ମ ଶ୍ରେକ୍ଷେରେ ମାସିକ ୧୧୫୦୯୩
 ଲେଖାଏ, ମାଜପୁରର ଦବଦେଶର ଦାସ ୨୨
 ଶ୍ରେକ୍ଷେରେ ମାସିକ ୧୧୫୯ କାରେ, ଗୋଟା-
 ର ବାହୁ ସ୍ଵାଧୀନାଥ ମହାନ୍ତି, ହିତୋଲର
 ମୌଲିକ ମିର୍ଜା ମହମ୍ମଦ ତାଜର, ଗୋପର
 ଭୁବଦେଶର ମହାନ୍ତି ଓ ଧାମନର ମୌଲିକ
 ମନ୍ଦୁର ମହମ୍ମଦ ୩୨ ଶ୍ରେକ୍ଷେରେ ମାସକ
 ୧୧୦୯ କା ଲେଖାଏ ଓ ବଡ଼ରେ ବାହୁ
 ବିନୋଦକଦାସ ଦେ ୪୪ ଶ୍ରେକ୍ଷେରେ ମାସିକ
 ୧୨୫୯ କା ଲେଖାଏ ବେଚନରେ ରବିକ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ମୁରୁରୁରୁର ଗଜଧାନା ନାଉପଡ଼ାରେ
 ବାଉପଦା ସଂଲଗ୍ନ ପ୍ରାଣୀକମ୍ପାନୀ ନାମରେ

ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶ୍ରୀକାଳୀ ପ୍ରାଣିତ ଦୋରଅଛି
 ଏବଂ ତହିଁରୁ 'ମହୋରମା' ନାମରେ ଶ୍ରୀ ଏ
 ସାପ୍ତାହକ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ଗତ ମାସ
 ତା ୨୩ ରାଜରୁ ବାହାରକାର ଅଭିମୁ ହୋଇ-
 ଅଛି । ଅନେମାତେ ଏହାର ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚମ
 ଉପକାର ପାଇବାର କୃତଜ୍ଞତ ସହିତ ସ୍ଵୀକାର
 କରୁଅଛୁ । ଏହାର ଅଭାର ରବର ଅଭାର
 ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଦାଗଜ ଏବଂ ବାଟିକ ଅଗ୍ରୀମ ମୁଲ୍
 ଭୁଇକୋ । ସୂଚକାରୁ ପ୍ରକାଶ ଶ୍ରେ ପୂର୍ବ
 ମୟୁରଭଞ୍ଜର ମଦାବଳା ଏ ପତ୍ରିକାର ନାମକରଣ
 କରୁଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ତାହାଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟ-
 କୁରୁ ଅଛି । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ବାଦ ସହ
 ପର ଅଟେ । ଏ ଶ୍ରୀର ଚତୁର୍ଥାଂଶ ପଦ୍ୟରେ
 ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦୁ ଅପା ନୁଅନ ରବିକାଳକୁ ପ୍ରାଣାୟ
 ଚର୍ଚ୍ଚର ବାହୁଲ୍ୟରେ ତାହା ରୁଚିଯିବ । ଏହି
 ପତ୍ରିକା ଯୋଗୁ ମୟୁରଭଞ୍ଜରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରୀ-
 କାଳୀ ଏବଂ ଉତ୍କଳରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ବାଦପତ୍ର
 ବଢ଼ିଲ ସୁଖର ବସନ୍ତ ଅଟେ । ଅନେମାତେ
 ଏହାର ସାର୍ଥାୟୀ ନାମନା କରୁ ।

ଦେଶୀଲିଖା ବ୍ୟବହାର ଓ ବିଲଗ୍ନ ଲୁଗା-
 ଅଦ ବର୍ଜିତ ଅନୋଳନ ସଦୃଶ ଲଗିଅଛି ମାଟି
 ସାଳପୁର ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ବାହାର ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ଏଠାର ଶିକ୍ଷକଲେକମାତେ ଦେଶୀଲିଖାର
 ପ୍ରଚାର ଓ ବିଲଗ୍ନଲୁଗାଅଦ ପରଦାଗ ପସେ
 ସଥାସାଧ୍ୟ ରେଷ୍ଟା କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଏଠାର
 ବାଣପୁର ସୁନା ଲା ଓ ବାସୁଦେବପୁର ପ୍ରଭୃତ
 ପ୍ରାମର ଚକ୍ରିମାତଙ୍କୁ ଦେବେଦ ଭଦ୍ରଲୋକ
 ଜଗାଇ ୧୨୩୦ ମୁଲ୍ ସୁତାର ଲୁଗା ବୁଣି
 ଦେବାଜମନ୍ଦେ ପରମାସ ଦେବାରେ ସେମାତେ
 ଉକ୍ତ ବସ୍ତୁର ସମୁଦ୍ଧା ପାଇ କସ୍ତୁରୀ ଓ
 ଦୁରା ପାଇଲେ ଲୁଗା ବୁଣିଦେବାକୁ ସ୍ଵୀକୃତ
 ଦେବା ଓ ଏଠାରୁ ଉକ୍ତ ବସ୍ତୁର ସୁତା
 ଅମଦାଗ ଦେଉ ୧ ଥିବାରୁ କଲିକତାରୁ
 ଉକ୍ତ ବସ୍ତୁର ଦୁରା ଅଜାଉବା ଦେଖା
 ଦେଉଅଛି । ମଧ୍ୟ ଏଠାର ବଙ୍ଗାଳୀ ଲୁଗା
 ଦୋହାନ ସେହିମାତେ ୧ ପୂର୍ବେ ଦେବକ
 ବିଲଗ୍ନ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଶାର ଲୁଗା ବିକ୍ରୟ କରୁ-
 ଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାତେ ଦେଶୀଲିଖା ଓ
 ଦକ୍ଷିଣ ବହରମପୁର ଓ ମାଣିପୁରକା ଲୁଗା
 ଅତି ବିକ୍ରୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଏପର
 ଅଦେବ ଚକ୍ରି ଅଛନ୍ତି ସେ ସେମାତଙ୍କର ଚକ୍ରି-
 ଅଦ ଅଦେବଦିନକୁ ବିକ୍ରୟ କର ଦେଇ ମୁଲ୍
 ମନ୍ଦୁର ଲା ଲାବଣୀ ନଦୀର କରୁଅଛନ୍ତି
 ଦେଶୀଲିଖାର ପ୍ରଚାର ହେଲେ ଉକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର
 ଅଦେବ ଚକ୍ରିଙ୍କର ଉପକାର ହେବ ।

—*—

ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ (ଚକ୍ରପା ଶିକ୍ଷା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ) ର ଅଗ୍ରଦଳ ଅନେକ କାଳକୁ ଲୋକେ ଅଭିଳାଷ କରୁଥିଲେ । ସେହି କଲେଜ ପ୍ରାପ୍ତକ୍ରମେ ଯୁବକମାନଙ୍କର ଶୁଭାଶ୍ରମ ସେ ପ୍ରଦେଶରେ ଚଳିଥିବାବେଳେ କିଛିକାଳପାଇଁ ସେଠାରେ କେତେକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ସାହ ହେବାକୁ ଗତ ବା ୨୦ ରାଜ୍ୟରେ ସେମାନେ ଏକଯୋଗରେ ସେ ପ୍ରଦେଶର ମାନ୍ୟତା ଶ୍ରେଣୀରେ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ୍ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜଣାଇଲେ । ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ମହୋଦୟ ସେମାନଙ୍କର କଥା ମନୋଯୋଗ ପୂର୍ବକ ଶୁଣି ସମାବେଶ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ କହିଲେ ଯେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନାରେ ଦେବେ ଭେଦା ଭେଦକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଜାଣିଲେ ସେ ସରକାରକୁ ଉତ୍ସାହକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ସାଧ୍ୟାସାଧ୍ୟ ସହିବାକୁ ଦେଲେ । ଦେଲେକ କିଥୋପପଦକ ଭାବୁ ଦେଖା ଫଳ ପାଇବ ଦେବା ଅରମ୍ଭ ଦେଲେ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ମୋଟ ୧୩ ଲକ୍ଷ ୧ ହଜାର ଟଙ୍କା ସାଧିବିକ ଦେଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନରେ ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରେଣୀର ମହୋଦୟ ଟ ୩୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ବଳରାମପୁରର ମହାବଳୀ ୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ଅଗୋଧାର ମହାବଳୀ ୮୨୫,୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ଗଜା ଚନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ରାମଲକ୍ଷ୍ମୀନ ସି, ଏସ, ଅର ଟ ୧୫,୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ନବାବ ଫଜଲୁଲ୍ଲାହ ସି, ଏସ, ଅର ଟ ୧୦,୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ଗଜା ସିଂହ ଗଜବଦନ ସିଂହ ଟ ୧୧,୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ତାଳୁଚକାର ସକ୍ଷି ଟ ୧୦,୦୦୦ < ଟଙ୍କା, ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଲୋକ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପାସ କରୁଥିଲେ । ମାନ୍ୟତା ଶ୍ରେଣୀର ମହୋଦୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଏପ୍ରକାର ଅଗ୍ରତ୍ୱ ଓ ଅନୁଗ୍ରହ ଦର୍ଶନରେ ଅନେକ ପ୍ରକାଶ ହେଲେ ଏବଂ ଅଗାମୀ ଦିନ ମଧ୍ୟ ମାସ ବା ୨ ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ସଭା ଦେବାର ସ୍ଥିର ହୋଇ ସେଦିନର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା । ଅଗୋଧାର ମହାବଳୀ ସେହି ସଭାର ସଭାପତି ଏବଂ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ ବାହାଦୁରୀ ସମ୍ପାଦକ ନିୟୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମୀନଗରରେ ସେହି ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ । ଦୋଲିବା ବାହାଦୁରୀ ଯେ ଏ ଉତ୍ସାହ ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସାପାତ୍ର ଅଟେ । ସ୍ୱଦେଶର ହିତ ନିମନ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଦର୍ଶରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ଲୋକମାନେ ଅଗ୍ରସର ହେବେ ତେବେ ଲୋକର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ କମେ ହାସ ହେବ ।

ବନ୍ଧୁ ଦେଶର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦେବଦତ୍ତ ହିତମାନଙ୍କର ଗର୍ଭପ୍ରାଣ । ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ବିଦ୍ୟାଳୟ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ବାବା ବିଦ୍ୟା

ରାଥ ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାଥ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଶ୍ରେଣୀ ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା କରାଯାଇଛି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଲୁଣ୍ଠିଭେଦୀ ଥାଆନ୍ତି । ଏହି ଲୁଣ୍ଠି ଭେଦନାରେ ଏ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିମନ୍ତେ ଦୌରାନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଉଥିଲେ । ସନ ୧୮୯୫ ମସିହାରେ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଲୁଣ୍ଠିଭେଦ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଅଛି । ତୁଳସୀ ଜାଲର ମହାତ୍ମ୍ୟ ଲୋକ ସରକାରଙ୍କ ଯତ୍ନ ଓ ଦୟାକାରେ ଏହି ଅଗ୍ରମ ପ୍ରାପ୍ତି ହୁଏ ଓ ଏହାର ନାମ ଦାତାକ ଉଚ୍ଚା ନିମନ୍ତେ ଦାତାକ ଶ୍ରୀକା ନାମ ଦେଇ “ ଗଜ କୁମାରୀ ଲୁଣ୍ଠିଭେଦ ” ହୋଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଅଗ୍ରମରେ ଏକସମୟରେ ୫୦୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ଅନୁଗ୍ରାହ କରାଯାଉଛି ବନ୍ଧୁ ଅନେକ ଶ୍ରେଣୀର ସମାପନ ଦେଇ ଅଗ୍ରମରେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ହେଉ ନାହିଁ । ଏଣୁକରି ଜ ୨୦ ଶର ବାସୋପଯୋଗୀ କରବ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଅଗ୍ରମକୁ ବନ୍ଧୁ ବୁଦ୍ଧି କରବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଅଛି । ଏହି ଅଗ୍ରମ ସମ୍ପାଦକ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ପତ୍ର ଓ ଉତ୍ସାହ ବାହିର ଉପୋର୍ଣ୍ଣ ଅମ୍ପାନକର ଦ୍ରବ୍ୟଦାନ ହୋଇଅଛି । ଅଗ୍ରମଟି ଗୋଟିଏ କମିଟିଦ୍ୱାରା ଚଳାଯାଏ । ସାମାଜିକ ପ୍ରଗତିର ଉତ୍ସାହୀ ଦର୍ଶନର, ଦେବ ଗଜର, ସଦ୍‌ଗୁଣକମାଳ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ସରକାରୀ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଓ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଲୋକମାନେ ଏ କମିଟିର ସଭ୍ୟ ଓ ବାହୁ ସ୍ୱରୂପେ, ଉଚ୍ଚବର୍ତ୍ତୀ ଅନେକକିଛି ସେକେଟର ଅଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚବର୍ତ୍ତୀ ଜ ୮୧ ଶ ଲୁଣ୍ଠିଭେଦୀ ପତ୍ରରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଟ ୧୨୫୧୬ ଟଙ୍କା ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାତୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଟ ୫୨୧୨୭ ଟଙ୍କା ମୋଟ ଟ ୬୪୬୮୩ ହୋଇଥିଲା ଓ ୨୨୮୪୭ । ୫ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଏହି ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କାରେ ନରସିଂହପୁର ପ୍ରମୋଦନୋତ୍ସବ ବା କୋମ୍ପ୍ୟୁଟାଗଜ ୮୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅଟେ । ଦିନିକି କର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ୨୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ନିମନ୍ତେ ମାସିକ ଟ ୨୧୧ ଟଙ୍କା ଶ୍ରୀମତୀ ର ଏଣୁ ମୋଟ କରୁଅଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ଏ ଟଙ୍କା ମାସିକ ଅବା ବାର୍ଷିକ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଦେଇ ଶ୍ରୀମତୀ ଦେବୀ ସମ୍ପଦ କୁହେ । ଏହି ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୁଲ୍ୟର ଦାଗଜ କିମ୍ପ ଦେଲେ ଏହି ମାସିକ ଶ୍ରୀମତୀ ଟଙ୍କା ପାରେ ମାସ ବର୍ତ୍ତମାନ ଟ ୨୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ମୁଲ୍ୟର ଦାଗଜ ଶ୍ରୀମତୀ ଅବଶିଷ୍ଟ ଟ ୨୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାଗଜ ଦାଗଜ ନିମନ୍ତେ ମହାବଳୀ, ଗଜା, କମିଟୀର ପ୍ରଭାତୀ ସଦସ୍ୟାଧାରଣକ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା ହୋଇଅଛି । ଏହି ହିତକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ସଦସ୍ୟାଧାରଣକ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁକ୍ଷେପ ହୁଏ

ଅଛି । ଦେବଦାତାମାନେ ଏହି ଦିନିକି ଲୋକ ସେହିଭେଦରେ ଯେ ଦେବଦତ୍ତର ସରକାରୀକାଳ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଅଛନ୍ତି ତାହା ନିବେଦନ ଅଥବା ଦିନିକି ସେକେଟର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ମନିଅର୍ଜରଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ଦାନ ଶ୍ରେଣୀ କରାଯାଏ ।

ପୁଣ୍ୟ ବସାଦର ଅରମ୍ଭ ।
 ପୁଣ୍ୟ ବସାଦର ବା ଲକ୍ଷ୍ମୀଦାସ ଅରମ୍ଭ (ସନ ୧୮୭୧ ସାଲର ଅ ୪ ରଦ) ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଦେଶର ସେ ସମସ୍ତ ଗର୍ଭ ଓ ଚିତ୍ତିରେ ପୁଣ୍ୟକୁ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନାରେ ସନ ୧୯୦୩୦୫ ସାଲରେ ୨୪ ପରମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ, ପୁଣ୍ୟକଳର ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଗଜାକଳର ମୋର ଉପର ମୌଜାମାନଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେକ୍ଟ ଦେବୀ ବସାଦର ସଂଖ୍ୟା ସନ ୧୯୦୩୦୫ ସାଲରେ ୨୦୫୫ ଥିଲା ମାତ୍ର ସନ ୧୯୦୩୦୫ ସାଲରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପାସ ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଦେ ସେ ସମସ୍ତରେ ଅଧିକ ଯାତ୍ରୀ ରହିବାର ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା । ଯଥା ଗତବର୍ଷର ୨୨୦୫୫ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏ ବର୍ଷ ୨୮୮୦୦ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରହିବାର ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଏବଂ ଅଧିକ ଗତବର୍ଷଠାରୁ ଟ ୧୮୩୦୦ ଟଙ୍କା ବୁଦ୍ଧି ହୋଇ ଟ ୨୨୧,୫୨୭ < ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା । ଗଜାରେ ଅଧିକ ଯାତ୍ରୀ ଦେବା ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧିର ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା କାରଣ ଅଟେ । ସେଠାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେକ୍ଟ ପିସ ଟ ୨୨,୮୨୯ ଟଙ୍କା ଓ ୪୮,୩୦୭ ଟଙ୍କା ଏବଂ କରମାନା ଟ ୨୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଓ ୪୫,୧୨୭ < ଟଙ୍କା ବର୍ତ୍ତମାନ । ଯାହା ମାନବର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ରହି ଥିଲା । ବିଶେଷତଃ ପୁଣ୍ୟରେ ଓଲଟୁଠା ପ୍ରାୟଶ୍ଚେତନା ଥିଲା । ବନ୍ଧୁ ଅନନ୍ତର ବ୍ୟୟ ଅଟେ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଭବ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ବସାଦର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହିବର୍ଷ (ସନ ୧୯୦୩୦୫) ଓ ମତ ବର୍ଷ (ସନ ୧୯୦୩୦୪) ର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ନିମ୍ନ ଲେଖାଗଲା ଯଥା ।

ବସାଦର	ଅଧିକ	ବ୍ୟୟ
ଜା । ବର୍ଷର ଏବର୍ଷ	ଟ ୧୨୨୩	ଟ ୨୦୫୭
ଗତବର୍ଷ	ଟ ୩୨୩	ଟ ୨୧୮
ସାଧାରଣ ଏବର୍ଷ	ଟ ୩୧୧	ଟ ୨୨୮
ଗତ	ଟ ୫୨୫	ଟ ୫୨୦
ଜା । ବାଲେଶ୍ୱର ଏବର୍ଷ	ଟ ୨୮୮	ଟ ୨୨୦୨
ଗତ	ଟ ୧୮୫୪	ଟ ୧୧୮୪
ଜା । ପୁଣ୍ୟ ଏବର୍ଷ	ଟ ୨୨୧,୫୨୭	ଟ ୨୨,୧୧୧
ଗତ	ଟ ୧୫,୩୪୧	ଟ ୨୨,୨୨୧
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବର୍ଷ	ଟ ୪୦୧	ଟ ୨୨୨
ଗତ	ଟ ୪୮୩	ଟ ୧୮୮

ଉପରଲିଖିତ ତାଲିକାକୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଗତବର୍ଷଠାରୁ ଏବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେବଦ

ସ୍ତ୍ରୀ ବା ବଳେକର ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ନିତ୍ୟେ
 ଯତା ଯାତ ନାହିଁ । ଚରଣର ଶ୍ରୀ ଲଳିତାବତୀ
 ରୂପ ଦୃଷ୍ଟି ଯେ ଶ୍ରୀମାତଙ୍କ ଜିହ୍ଵା ଦଳାପ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଦୋଳନୀ; ଏଣୁର ସମ୍ଭାବ
 ନାଦୀରୁକ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ଓ ସମ୍ପଦ ଅଧନ ଦୌହି
 ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ ।

ଦୁର୍ଲ୍ଲଭାଲୋପଯୋଗୀ ସମ୍ପଦ ।
 ଦନ୍ତମୂଳ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ସେପ୍ଟମ୍ବର ମାସ ୩୧ ରିଖର
 "ବଙ୍ଗାଳୀ" ନାମକ ଯକ । ଉପସ୍ଥରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ସମ୍ପଦରେ ଦନ୍ତମୂଳ ସମ୍ପଦର ଉପଯୋଗିତା
 ସମ୍ଭବରେ ଗୋଟିଏ ପୁରାଣ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରାୟଣୀ ପ୍ରକଳ
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ଅଛି । ଏ ପ୍ରଦେଶର ଦୁଷ୍ଟ-
 ମାତଙ୍କୁ ଦନ୍ତମୂଳ ଚାଷର ହରଷ୍ଟି ଚଳାପ୍ରଦେଶରେ
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସମ୍ପଦରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଷର ଉପଯୋଗିତା
 ସମ୍ପାଦକ ଜଣା ନାହିଁ । ପ୍ରକଳ ଲେଖକ
 ସେ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କରାଯାଇ ଉପଦେଶ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି, ଚାହା ଅନୁମତ ତୁଳେ
 ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଲେଖି ଲଳ ହେବାର ଜାଣି
 ନିମ୍ନରେ ଉକ୍ତ ପ୍ରକଳର ସାମ୍ୟ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦତ୍ତ
 ହେଲା । ଅଥା ଦର୍ତ୍ତ ଏ ପ୍ରଦେଶର ଦୁଷ୍ଟ-
 ମାନେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟ ନିତ୍ୟର
 ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ରତ୍ନକାମିମାନେ ଏଥିର ପଦ୍ୟ
 ତର ଦେଖିବେ ।

"ଦନ୍ତମୂଳ ବହୁତାଳରୁ ବ୍ରାହ୍ମପ୍ରମାଣ ଓ
 ବଳିବଦେବି ଦେବୀମାନଙ୍କ ରେ ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟ
 ହୋଇଅଛୁ । ଲଳିତାବତୀରେ ଏହାର ଚାଷ
 ପ୍ରାଚୀନକାଳରୁ ଜଣାଅଛି । ଯେହେତୁ ଦ୍ରବ
 ଉପକାଷାଦିରେ ଓ ଶାକ୍ତିକ କଷରେ ଏହାର
 ବ୍ୟବହାର ହେବାକୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଏ । ଯେ
 ଦେଖାଯାଏ । ଲଳିତାବତୀରେ ଲେଖକମାନେ
 ୧୫୯୯ ଖ୍ରୀ ଯେ ଦୃଷ୍ଟିର ଅନେକକାର ହେତୁ
 ଦେଶରେ ଏଥିର ବ୍ୟବହାର ଦେଖିଅଛନ୍ତି ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଲଳିତାବତୀ, ବ୍ୟଞ୍ଜ, ପ୍ରଦ,
 ନାଗାପ, ମାଲୟ, ଉପଦ୍ଵୀପ, ଅନେକାଦି
 ଲଳ, ଦୃଷ୍ଟିର ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟ, ବାମାଣ ଓ ମେଠର
 ଦ୍ଵୀପପୁଞ୍ଜ ଓ ଉତ୍ତର ଅପ୍ତ ତାରେ ଦନ୍ତମୂଳର
 ଚାଷ ବହୁତ ପରିମାଣରେ ହୋଇଥାଏ ।
 ନାଦିକ ସ୍ଵରୂପକାର ବ୍ୟବହାରର ଅଧିକାଂଶ
 ମାନେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ଉପଦେଶ
 ଅଦାଶ୍ଵ ସ୍ଵରୂପ ବ୍ୟବହାର ହେବ । ଏହାର
 ନାମର ଲକ୍ଷଣରେ "ଦନ୍ତମୂଳକୁ", ଲେଖକ
 ରେ "ଜେନସ" ଓ ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟରେ "ଏକ-
 ଦନ୍ତ" ବଦନ୍ତି ।

ଦନ୍ତମୂଳ ଅତି ଶୀଘ୍ର ବଦେ ଓ ପରିମାଣରେ
 ବେଶି ହୁଏ । ଏ ସମୟ ନିମନ୍ତେ ଜଳର ଅଧିକ

ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବାରୁ ଏଥିର ପରିମାଣ
 ଶତ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବାରୁ ଏବଂ ଏହା
 ବ୍ୟବହାର ମୁକ୍ତା ଓ ଜଳବାୟୁରେ ଉତ୍ତମ
 ଦେଉଥିବାରୁ, ଜଳଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭସମୟରେ
 ଏଥିର ଚାଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପକାରରେ ଅଧିକ
 ଏହା ଶାନ୍ତବାଳୁ ଅଧ୍ୟାୟ ସ୍ଵାଧୀନ ଓ ମଧ୍ୟ
 ପୃଷ୍ଠିକର ଓ ବଳବର୍ତ୍ତକ । ଏହାର ଲକ୍ଷଣ
 ଦା ୫ । ୨ ଓ ଲକ୍ଷଣ ହୋଇ ମାଟି ଉପରେ
 ମାଟି ଓ ଏଥିରେ ପ୍ରକଳ ବାଲ୍ୟର ରଙ୍ଗର
 ପଲ ହୁଏ । ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରଦେଶର ଚାଷରୁ ଅନେକ
 ଚେର ବାହାରେ ଏବଂ ପ୍ରଦେଶର ଚେରରେ
 ଅନେକକୃତ ଏ ରସପୂର୍ଣ୍ଣ କଳ ହୋଇ ବୁଦ୍ଧି
 ଦେଲେ ଦନ୍ତମୂଳର ଆକାର ଧାରଣ କରେ ।
 ପ୍ରକଳ ଲକ୍ଷଣରେ ବାହାରି ମୋ ୨୦ ଟି
 ଲେଖା ଦନ୍ତମୂଳ ହୁଏ । ନାଗାପ୍ରଦେଶରେ
 ଗୋଟିଏ ଦନ୍ତମୂଳ ସେମାନଙ୍କ ଓତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବର୍ତ୍ତିବାକୁ ଦେଖାଯାଏ । ମାଟି ଏ ଦେଶରେ
 ଏହା ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକ ଓତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବଦେ ।

ଅକୃଷ୍ଟ, ଓତର, ସ୍ଵାଦ ଏବଂ ଗନ୍ଧ ରେଦରେ
 ଦନ୍ତମୂଳ ଅନେକ ପ୍ରକାର ହୋଇଥାଏ ।
 ସାଧାରଣତଃ ଧଳା ଓ ଲଳ ଦୁଇପ୍ରକାର
 ଦେଖାଯାଏ । ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସ୍ଵାଧୀନ ଥିବାରୁ
 ଲଳ ଦନ୍ତମୂଳର ସାଧାରଣରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧିକ
 ଦେଖାଯାଏ ।

ଲଳିତାବତୀର ଶେ ବୌଶଧି ପ୍ରାନ୍ତରେ
 ଏହାର ଚାଷ ହୋଇ ଥାଏ । ଏହାର ଚାଷ
 ନିମନ୍ତେ ଚେରବାଲିଆ ମାଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉତ୍ତମ
 ଗୋଳା; ବୌଶଧି ପ୍ରାନ୍ତରେ ଚନ୍ଦ୍ରମାଟିରେ
 ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ମାନ୍ଦାକ ଓ ବଳିବଦେବୀ
 ସମ୍ପଦ ଉପକୃତରେ ଏହାର ଚାଷ ହୋଇ
 ଥାଏ, ତାରଣ ଲକ୍ଷଣକୁ ଜଳବାୟୁ ଏହାର
 ବୃଦ୍ଧିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହାୟତା କରେ ।

ଦନ୍ତମୂଳ ଚାଷ ନିମନ୍ତେ ମାଟିକୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଗର୍ଭର
 ଲଳରେ ଚାଷ କରାଯାଇ ଅବଶ୍ୟକ । ଲକ୍ଷଣ
 ବା ଦୋଳିତାର ଗୋଳ ମାଟିକୁ ଯେତେ ଭିନ୍ନ
 ତତ୍ତଦ୍ଵାରା, ସେହି ପରିମାଣରେ ବେଶି ପସର
 ଅନୁକୂଳ ହେବ । ଏହାରୁ ସିଧାର ବାଳ ବା
 ବ୍ୟସ୍ତ ପରି ଲକ୍ଷଣାଏ । ଅଧିକ ବାଳ
 ଲକ୍ଷଣରେ ହିତୁକୃତ ୨ ଫୁଟ ଅନୁକୂଳରେ
 ଉକ୍ତ ୧୫ ଓ ପ୍ରସ୍ତ ୧୨ ଫୁଟ ଲକ୍ଷଣାଏ
 ହେବା ଦରକାର । ବୃଦ୍ଧିର ସମ୍ପାଦନା ତ
 ପ୍ରକଳ ହିତୁ ବାଳ ଲକ୍ଷଣର ଉତ୍ତର ଦୂର୍ବେ ।
 ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମାତ୍ରରୁ ଅଧିକମାତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣ୍ଡେ
 ଲକ୍ଷଣାଟି ବେ ବଳବର୍ତ୍ତେ ଶତ ବ୍ୟବହାର
 ଥିବା ବଳରେ ଲକ୍ଷଣର ଏହାର ମଧ୍ୟରୁ ଗତ

ହୁଏ ନାହିଁ । ମାଟି ଶୁଦ୍ଧିତ ହୁଏଲେ ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ-
 ଲକ୍ଷଣର ଦୁଇ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣରୁ ଅଧିକ ଲକ୍ଷଣ-
 ଲକ୍ଷଣର ଠିକ୍ ପଦକୁ ବଳରେ ପାଣି ମଜ୍ଜାକର,
 ଦାରଣ ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଭିନ୍ନ ଓ ଲକ୍ଷଣ ମାଟିରେ
 ଲକ୍ଷଣର ଉତ୍ତର । ହ ୨ ୫ ମଧ୍ୟରେ ଚେର
 ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ ମାଟିବାକୁ ଅଧିକ ଦରକାର । ଲକ୍ଷଣ
 ଲକ୍ଷଣର ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଦନ୍ତମୂଳ ନ ମିଳି-
 ଲେ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକର ସାଧ୍ୟ ଦନ୍ତମୂଳକୁ
 ମାଟିରେ ପୋଳି ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ ନେବାକୁ ହେବ
 ଏଣିକି ଚାଷର ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରକୃତ ସ୍ଵାଧୀନ ଶୁଦ୍ଧ
 ସହକ ସାଧ୍ୟ । ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣର ବ ୧୫୩୦ ଦ
 ପରେ ପ୍ରଥମଥର ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରର ମା ୧୫ ପରେ
 ଦ୍ଵିତୀୟଥର ଲକ୍ଷଣକୁ ହେବ । ସାଧାରଣତଃ
 ବ୍ୟାଧିକାଳରେ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଥିବାରୁ ବଳରେ
 ପାଣି ମଜ୍ଜାକାର ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ ।
 ବଳ ସହ ବୃଦ୍ଧି ହ ୧୫ ଦ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ
 ଦ ହୁଏ ବେଳେ ବହୁ ଚେର ଅଧିକ ଲକ୍ଷଣ
 ପାଣି ମଜ୍ଜାକର ଜଳର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେଲେ
 ଯଥେଷ୍ଟ ହୁଏ; ପାଣିରେ ବଳକୁ ବୃଦ୍ଧାକ ଦେ-
 ବାର ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷଣ-
 ବାର ମା ୩୫ ପରେ ପହସନ୍ତ ଦଳଦଥ ହୋଇ
 ଶୁଦ୍ଧିକାର ଦେଖାଗଲେ ଦୁଇ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଲକ୍ଷଣରୁ ପହସନ୍ତକ ଦୋଳଦେଇ, ମାଟି ଶୁଦ୍ଧ-
 ଲକ୍ଷଣ ସହାଧୀ ପାରି ବଳରେ ପାଣି ମଜ୍ଜାକ
 ଦନ୍ତମୂଳକୁ ଚେରରେ ଗୋଳ ଦେବାକୁ
 ହୁଏ ସାଧାରଣତଃ ମାଟିର ବାଲେଶ୍ଵର ମଧ୍ୟ
 ଦଶ ବା ୧୫୫ ଦଶ ଅଧିକ ହୁଏ ମାଟି ଲକ୍ଷଣ
 ଶତ ଦେଇ ଯଦୁଧ୍ୟବ ଚାଷ ବର୍ତ୍ତେ ମାଟିର
 ମ ୨୨୨ ଦଶ ଦନ୍ତମୂଳ ଅଧିକ ହୋଇପାରେ ।
 ଲେଖକ ଦନ୍ତମୂଳକୁ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରକାର
 ବା ଚନ୍ଦ୍ରକାର ଦର ଶାନ୍ତାଧିକ । ଦୋଳାକ
 ବଳରେ ସମ୍ପଦ ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରଦେଶମାନେ
 ବଳେ ଦନ୍ତମୂଳକୁ ସାଧାରଣ ଚେରା ଦର
 ଦାଟି, ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଚେର ଏବଂ ଲକ୍ଷଣର
 ପ୍ରକ୍ତି ବୋଳି ଚନ୍ଦ୍ର ବା ଲକ୍ଷଣରେ ଲକ୍ଷଣ
 ଚେର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଦନ୍ତି । ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ
 ଏହା ବହୁତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବକୃତକୃତରେ ଥାଏ
 ଏବଂ ଶାନ୍ତବାଳୁ ସ୍ଵରୂପ ହୁଏ । ଦନ୍ତମୂଳର ଲକ୍ଷଣ
 ଲକ୍ଷଣମାନଙ୍କର ଅଧ୍ୟାୟ ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟ ଶାନ୍ତ
 ଶାନ୍ତାଧିକ ହେବ ।

ଉତ୍ତମାଦୃଶ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶେଷାଧିକ
 ଶେ ଅଧିକୃଷ୍ଟ ସମୟରେ ମା ୩୫ ପ ମଧ୍ୟରେ
 ସାମାନ୍ୟ ବଳର ଦର ଓ ଅଧିକ ଲକ୍ଷଣର
 ମାଟିର ଅଧ୍ୟାୟ ପସରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦନ୍ତମୂଳ
 ଅଧିକ ଲକ୍ଷଣର ପାରେ । ଅଧିକୃଷ୍ଟ ସମୟରେ
 ଏବଂ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରକଳ ବୁଦ୍ଧି ସମ୍ପାଦନା

ସମ୍ଭବମୂଳକ ଏକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧନବାନ୍ ଜମିଦାର
 ଗ୍ରାମେ ସହ ପ୍ରଭୁର ପରିମାଣରେ ଉକ୍ତମୂଳକ
 ଶୁଣ କର, ଲଭର ପ୍ରକାଶା ନ ରହି ଦେବଳ
 ମୂଳେ, ଦରଦ୍ୱ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଏହା କିମ୍ପା
 କରନ୍ତୁ, ତା ଦାଦେଲେ ବୁଦ୍ଧିଶର ଶୁଣିବା
 ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ନିଗହୁତ ହେବ
 ଅନେକଦିନ ଅନେକଦିନ ପ୍ରଦେଶରେ
 କଳମୂଳ ପ୍ରଧାନ ଶାନ୍ତ ଅଟେ ଏକ ସେଠାର
 ଲୋକେ ଏହାକୁ ଚିରଦାଳ ବ୍ୟବହାର କର
 କିମ୍ପା ଦଖଲେ କାଳ ଯାପନ କରନ୍ତୁ । ଭଲ
 ରହମର ଗୋଟାଏ ହୁଅ ଖୋଲାଲ ନେ ମାଧ୍ୟମ
 ଜମିରେ ଉକ୍ତମୂଳ ଶୁଣ କରବା ପାଇଁ ଜଳ
 ଯୋଗାଇ ପାରିଯାଏ । ପତ୍ର ଅ ଯଦାଦ ଏଡ
 ଜମିରେ ବ ୨ ଓ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳମୂଳର ଉପ
 ସ୍ୱାସପ ଶୁଣ କୋଇପାଲେ, ଦେବଳ ମଝିରେ
 ମଝିରେ ପ୍ରଭୁର ପରିମାଣରେ ଶର ଦେଲୁ
 ସ୍ତରେ ସଥେଷ୍ଟ ହୁଏ । ବୃକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାଦ
 ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବୁଦ୍ଧିଶର ସବୁକମାନଙ୍କ
 ରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତର ଶକ୍ତି ମାତ୍ର କରବା
 ଜମିରେ ସରଦାର ବାବାକୁଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର
 ଉଚିତ, ଯେହେତୁ ଏହି ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବନ
 କଲେ ବୁଦ୍ଧିଶର ସମୟରେ ଉତ୍ସାଧୁର୍ତ୍ତର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଅପେକ୍ଷା ଏକଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ଉପକାରର ସମ୍ଭା
 ବନା ଅଛି ।”

ମାପ୍ରାସ୍ତିକ ସମ୍ବାଦ ।

କଲକତା-ମେଲେଟ ।

କୋଇରଲ ମେସର ମି: ଡି, ଉକ୍ତର, କୋଇରଲ
 ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମି: ବୃକ୍ଷକମାନଙ୍କ
 ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅବଶ୍ୟକତା ଓ ୨୦ ଟଙ୍କାକୁ କୋଇରଲ
 ମେସର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।
 ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର ପ୍ରତିଦ୍ୱିବକ୍ତା ହୁଏ ଯେ ମି: ଉକ୍ତର
 ମତ୍ତ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରମିକର କମିଶନ ସତରେ ବାଧ୍ୟ
 ହେଲେ ।

ପ୍ରାଣଶୃ ସମ୍ବାଦ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷମାନଙ୍କ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମି: ବୃକ୍ଷକମାନଙ୍କ
 ପ୍ରାଣଶୃ ସମ୍ବାଦ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦେବ ଗତ ଓ ୨୫ ଟଙ୍କା
 କଲେ କରତ ଶକ୍ତି କରନ୍ତୁ ।
 ଦେବମାନଙ୍କ ଅନାମୀ ଗାନ୍ଧୀ ଦେବ ଶକ୍ତିର ସାମଗ୍ରୀର
 ଗାନ୍ଧୀ ଶକ୍ତି ।
 ଗତ ମହାଦେବମାନଙ୍କ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମି: ବୃକ୍ଷକମାନଙ୍କ
 ଗତ ଦେବମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଦେବମାନଙ୍କ କଲେଟ ଓ
 କଲେଟମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି ।
 ଗତ ମହାଦେବମାନଙ୍କ ଟଙ୍କା ଦେବମାନଙ୍କ କଲେଟ ଓ
 କଲେଟମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି ।
 ଗତ ମହାଦେବମାନଙ୍କ ଟଙ୍କା ଦେବମାନଙ୍କ କଲେଟ ଓ
 କଲେଟମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି ।

କଳ ବୃକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦେବମାନଙ୍କ ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି
 ଶାମଳ ଦିନର ପ୍ରଭୁର ଏକ ଉଚିତ ସହ ଉପ ପର୍ଯ୍ୟାୟ
 କୁଟୁମୋକ୍ଷା ମହୋତ୍ସବର ସମୟ ଶାମଳ ପ୍ରଭୁର ସହ
 କରୁଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୋଷଗଣନା ଗାନ୍ଧୀ କରୁଥିଲେ । ସହ
 ପ୍ରଭୁରେ ଦେବମାନଙ୍କର ସହ ଶକ୍ତି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ
 ରୁଦ୍ଧେବେ ଶାମଳ ଗାନ୍ଧୀ କଲେ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ।

ଶଙ୍ଖଶାସ ସମ୍ବାଦ ।

କାପିଳା ପଦସଦ୍ୟାରେ ଉଚିତ ଶଙ୍ଖଶାସର କଥା ବୁଝାନ୍ତି
 ଯାହା କ କଲେ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ହୋଇ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ହାଲ ଉକ୍ତ
 ସରେ ବୁଝା ବାବୁରୁଣୀ ଉକ୍ତମାନଙ୍କର । ଗତ ବୁଝାକାର
 ହବା ବ ୫ ଓ ଶାମଲ୍ୟ ଦେବୀ ପ୍ରଭୁର କମଳ କଲ ହୁ
 କଲିକଟି ଥାଉଁ ୫ ଉକ୍ତ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ଶିବାକ ଯଦ ମ
 ସୁଲେ ବୁଝା ଉକ୍ତମାନଙ୍କର; ଧନ, ଯେ ସହକର; ଓ
 ଦେବୀ ।

କଲକତା ବୁଝାକାର ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମହାଦେବ ଓ କଲେ
 ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମଧ୍ୟରେ * ଓ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ଦେବ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ;
 ଦେବ ଶକ୍ତିର ଓ ୨୫ ଟଙ୍କା ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ଦେବ ଶାମଳ୍ୟାମୀ
 ଦେବ ଶକ୍ତିର ମଧ୍ୟରେ ସହ ସହକରରେ ଦେବମାନଙ୍କ ଅଲେ;
 ବୁଝାକାର ମହାଦେବ ସହକାରରେ ସହକର ଦେବ ଶାମଳ୍ୟାମୀ
 ଅଲେ କଲେ । ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏ ଅକ୍ତ ଓ ଏକକମ
 ଦେବ ହୋଇଅଛି । ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ସହକର ସାଦେବ ଉକ୍ତ
 ଶାମଳ୍ୟାମୀ କାରୁକମାନଙ୍କ ହେ । ସମସ୍ତେ "ନୋକେ କଲେ
 ସାତ ଓ ଗାନ୍ଧୀର ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମ" କଲେ ସହକ
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ।

କୁଟୁମୋକ୍ଷା ମହୋତ୍ସବର ସମୟ ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମଧ୍ୟରେ
 ଶାମଳ୍ୟାମୀ ଗାନ୍ଧୀର ସହକର ଓ ୨୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ଦେବମାନଙ୍କ ଦେବ ହେଉଅଛି ।

ମହୋତ୍ସବର ଶାମଳ୍ୟାମୀ ଦେବ କୁଟୁମୋକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ * ଓ
 ଦେବୀ ସହକରରେ ସହ । ଗାନ୍ଧୀର ସହକାରୀ ଦେବୀ
 ଦେବମାନଙ୍କର ସହକର କଲେ ସହକର ସହକରରେ
 ହୋଇଥିଲା; କେଶାମୀ ସହକର ସହକର ସହକର ଅକ୍ତ
 ଶାମଳ୍ୟାମୀ; ସହକର ଶାମଳ୍ୟାମୀର ଏ ଶାମଳ୍ୟାମୀ କଲେ
 ଦେବମାନଙ୍କର ସହକର କଲେ; ମାତ୍ର ଶାମଳ୍ୟାମୀ ସହକର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଦେବମାନଙ୍କ ମୁକ୍ତିମଣ୍ଡଳ ପ୍ରଦାନକର
 ଗ୍ରଣ କରୁଅଛି । ଅନ୍ୟ ଦେବୀ ଅକ୍ତମାନଙ୍କର ଗାନ୍ଧୀର
 ବୁଝାକାର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଓ ଶାମଳ୍ୟାମୀର ହୋଇଅଛି ।
 ଏ ଓ କୁଟୁମୋକ୍ଷା ସହକର ଏକକମ ଅକ୍ତମାନଙ୍କ
 ହୋଇଅଛି ।

ଫା ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଟଙ୍କା ୫୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ଗୋଟିଏ
 ଦେବମାନଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଶାମଳ୍ୟାମୀ ଦେବମାନଙ୍କ ।

ଜଗନ୍ନାଥପୁର ସମ୍ବାଦ ।

ଏ ଆକଳିତ ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ସହକର ଗାନ୍ଧୀ ହୋଇ ସାମାନ୍ୟ
 ଦେବୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଦେବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦେବୀ ଅକ୍ତମାନଙ୍କ
 ହୋଇଅଛି ।

କୁଟୁମୋକ୍ଷା ମହୋତ୍ସବର ସମୟ ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମଧ୍ୟରେ
 ଦେବ ଟଙ୍କା ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ସହକର ପ୍ରଦାନକର ଗାନ୍ଧୀ
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କ, ଏହି ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ସହକର ସହକର ଅକ୍ତ
 ସହକର ଗାନ୍ଧୀର ଏକକମ ନ ଗାନ୍ଧୀ ଏକକମ ଉକ୍ତ
 କୁଟୁମୋକ୍ଷା କଲ ହୋଇଅଛି ।

ଶାମଳ୍ୟାମୀର ଗାନ୍ଧୀର ଓ ଦେବମାନଙ୍କର ପ୍ରଦାନକର
 ଦେବ ଟଙ୍କା ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ଗାନ୍ଧୀର, ଦେବ
 ସହକର ସହକର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କ ନ
 ଗାନ୍ଧୀର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଦେବ ଟଙ୍କା ।

ଦେବମାନଙ୍କର ସହକର ଗାନ୍ଧୀର ସହକର
 ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ସହକର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର,
 ଏ ମହୋତ୍ସବ ଅକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ସହକର
 ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଦେବୀ ଗାନ୍ଧୀର
 ଫା ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଅକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ମାନ୍ୟତାକର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଗାନ୍ଧୀପୁର ସମ୍ବାଦ ।

ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମହୋତ୍ସବର ସମୟ ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମଧ୍ୟରେ
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

କଲକତାକୁ ଶାମଳ୍ୟାମୀ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

ଦେବମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

କାନ୍ଧୀ ବାମାନ୍ୟ ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର ଉକ୍ତମାନଙ୍କର

କଲ ହୋଇପାରିବେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁମୋଦିତ
 ଉକ୍ତ କାରଖାନାକୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ କମ୍ପାନୀ
 ସ୍ୱରୂପ ଗଠନ କରି ସିନିସମାନ ଆହୁରି ଶସ୍ତ୍ର
 ମଲ୍ୟରେ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମନସ୍ତୁ କରିଅଛୁ ।
 ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀରେ ସେତୁମାନେ ଅର୍ଦ୍ଧାତୀତା
 ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅଗତ ଭିକ୍ଷେ
 ମୂର ତା ୨୫ ଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ତଳଲଗିତ ଠିକ
 ଶାଳି ଲେଖି ପଠାଇଲେ ସମସ୍ତ ବସୟ ଜାଣି
 ପାରିବେ । ପ୍ରକାଶ ଥାଇକ ଉକ୍ତ କାରଖାନା
 ସହଜ ଅନୁମୋଦନ ଗ୍ରହଣ ଓ ବସନା ଇତ୍ୟାଦି
 ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶାଖା ଖୋଲିଅଛୁ । ଅଣାକରୁ
 ଦେଶ ହୃଦିତା ଭଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଥରେ ଥରେ
 ଦେଖିବାଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ଚିତ୍ରବାସ୍ତବ କରିବେ
 କଟକ } ଶ୍ରୀ ପରମାନନ୍ଦପୁରୀ ମେନେଜର
 କଟକ } କଟକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ଚର୍ଚ୍ଚକ
 ୨୫୧୦୫ } ବକସିକଜାର କଟକ

Mr. F. N. FISCHER, the late Collector of Cuttack, who visited the above firm on the 9th October 1905, writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery works. The designs are neat and the work fine. I have ordered several things in filigree."

Mr. W. TEUNON, I. C. S. the late Session Judge of Orissa who took some silver stoppers from the above writes in a letter from Bhagalpure; "Messrs G. C. Prusty & Co. of Buxibazar supplied me with two silver stoppers. They were of very neat workmanship."

Baba BIDHU BHUSAN CHAKRABRATTY, the late Sudjudge of Cuttack who was a great patron of the above firm and visited several times writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery Works of G. C. Prusty & Co. of Buxibazar Cuttack. I was satisfied with every thing I saw. The workmanship is nice and the prices charged are moderate. I wish the concern every success. It deserves public encouragement and patronage."

Babu SURJONARAYAN DAS, additional Subjudge of Cuttack writes:—
 "I have much pleasure to certify that the firm of G. C. Prusty & Co. of Buxibazar Cuttack are turning out Jewellery and filigree works of good design and choicé. Recently I bought some of them which in respect of design and workmanship were creditable to the good reputation of the firm and gave me entire satisfaction. I trust the public will patronize as the articles appear to be cheaper than many other similar firms."

Babu G. C. GANGUL, professor, Ravenshaw College, who visited the workshop on the 5th March 1905. writes:—
 "The time has come when our arts and industries should be actively encouraged by our countrymen. The workmanship of the Art Wares I have seen is neat indeed, and I shall be glad to hear of the success of this business in the near future." Besides these there are several others which can be seen in our Visitor's book.

ଡାକ୍ତର ମେଜର ସାଦେବନ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସା ଅତି ଓ ଅତ୍ୟନ୍ତ
 ଅତ୍ୟନ୍ତ, ବ୍ୟବହାରୀୟ ସେହି ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁଣୀ । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷତା
 ଚିକିତ୍ସାକରଣରେ ସଫଳତା ଅତିଅଛି । ଏହା ରକ୍ତସ୍ୱଚ୍ଛତା ବୃଦ୍ଧି, ପାଚକୋଷ ନାଶ
 ହରବାକୁ ଅମୋଗ, ବାଦପ୍ରସ୍ଥ, ରୋଗର ରରଣ, ଧାତୁକୌଣ୍ଡ୍ୟ ଓ ପ୍ରମେହ ପୀଡ଼ାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
 ଓ ଅଦ୍ୟା । କ୍ଷୁଧା ବୃଦ୍ଧି ହରବାକୁ, ଦୋଷୁ ପରସ୍ପାର ରଖିବାକୁ, ଦେହ ଦୁର୍ବଳ-ସ୍ୱଳ୍ପ ହରବାକୁ
 ଶକ୍ତି ସମ୍ପାଦନ । ସ୍ୱପ୍ନଦୋଷ ନାଶ ହୁଏ, ଦୁର୍ବଳ ମନୁଷ୍ୟ ସବଳ ହୁଏ, ରକ୍ତଗ୍ରନ୍ଥୀର ପୂର୍ଣ୍ଣବିକାଶ ହୁଏ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ, ଅସଂଗଠିତ ସୁଖାଭିପ୍ରାୟ ଅଦ୍ୟା, ଅଲୈକିକତା ଅତ୍ୟନ୍ତମତାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ପ୍ରମାଣ
 ଜ୍ୱଳନ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ଦେଉଅଛି ବାଦାର ୨୩ ଶସ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲ ।
 ୧ । ମହାମାତ୍ୟ ମହାତ୍ମଜା ସାର ସୁତଳଦେଓ ବାମନୀୟୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“***ମୁଁ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣଦେବକୁପେ ଦେଖୁଅଛି ସେ “ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସା” ଦୁର୍ବଳରକ୍ତ ପରସ୍ପାର ହରବା ଓ ରକ୍ତ,
 ଦୁର୍ବଳ ଦେହ ବ୍ୟବସାୟ ଲେଖି ଅନେକ ଦରବୀ ପକ୍ଷରେ ସଫଳତାକୁ ।”
 ୨ । ମହାମାତ୍ୟ ମହାତ୍ମଜା-ଗଉରବଦେଓ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“***
 ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସାରେ ପିତ୍ତ-କ୍ୱାଚ୍ଚର ଔଷଧ ମଗାମଲ, ଉପହାର ଦେବା ଦୂରେ ଥାଇ ଅଦ୍ୟ-
 ପକାର ଦେଲ ସେଥିରେ ପାଚ ଅଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ଅସଂଖ୍ୟମାନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖିତ
 ସାଲସାର ଗୁଣ ମୁଁ ସୁଦ୍ଧି ପାରିବି ନାହିଁ । ମୋତେ ଅତ୍ୟନ୍ତ “ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସା” ।
 ୩ । ମହାମାତ୍ୟ ମହାତ୍ମଜା-ଦୁର୍ବଳଦେଓ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—“ରକ୍ତ
 ପରସ୍ପାର ହର ବଳ ସାକ୍ଷୀ ବୃଦ୍ଧି ହରବାକୁ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସାଲସାର ଶମତା ଅସୀମ ଅଟେ” ।
 ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷିତେ ୩୩୮୮ ଶିକ୍ଷିତ ସାଧକମେ ୧୯୦୫ ଡ଼ାକ୍ତରମାନଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
 ପ୍ରାପ୍ତିପାତ୍ର,—ଉତ୍କଳ, ମେଜର ଏଣ୍ଡ ବୋମ୍ବେ, ବରକତା

ପ୍ରାୟାସିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK, SATURDAY THE 11th November 1905.

ଶ୍ରୀ ୨୭ ଓ ନାହିଁକ ସନ ୧୯୦୫ ଆଇ ପତ୍ରିକା

ସବୁର ବଡ଼କ ପରଦାଦାର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂପ୍ରେସ୍‌ରେ ଇମ୍ପ୍ରିଣ୍ଟିଂରେ ପତ୍ରିକାପତ୍ରରେ ମ ଦ୍ଵର ଓ ପ୍ରକାଶକ

ଅଗ୍ରୀମ ୫ ୩୯

ପତ୍ରିକାଦେୟ ୫ ୨୯

NOTICE.

District Board, Cuttack

Tenders are hereby invited for the execution of the undermentioned works and intending Contractors can obtain information respecting them from the office of the District Engineer. The tenders are for rates only without regard to quantity.

No.	Name of Work.	Estimated amount.
1	Compound wall for Dompara Rajbati	Rs. 4127
2	Veterinary Stable at Ranihat	Rs. 900
3	Gravelling Cuttack Sohampur 13th, 15th, 16th, 18th, and 19th miles	Rs. 2000
4	Construction of Cattleshed and reroofing Godown at the Keshpur Experimental Farm	Rs. 1487

RULES

1. All tenders which must be on Form No. 1 obtainable at this office (price 0-8-0 each) must be enclosed in sealed covers and on the outside the name of the work legibly written.
2. All tenders must specify the rates at which the intending contractor will execute the work.
3. Tenders will be received up to 15th November 1905.
4. Tenders not in the proper Form above mentioned will be rejected.
5. The undersigned does not bind himself to accept the lowest or any tender.

CUTTACK, N. N. MITRA, District Engineer. CUTTACK 3-11-1905

କୃତକ ପ୍ରାୟାସିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

“ମନୋରମା”

ଏହି ପତ୍ରିକା ମଧୁରଭଞ୍ଜ ରଜଧାନୀ ଦାଉ-ପଦାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଅଛି । ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଜମିକୁ ଅଗ୍ରୀମ ଦାଣ୍ଡିତ ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଟଙ୍କା ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧମାନଙ୍କ ଜମିକୁ ଅଗ୍ରୀମ ଦାଣ୍ଡିତ ମୂଲ୍ୟ ଏକଟଙ୍କା ଚାଲିଥାଏ । ଗ୍ରାହକମାନେ ନିଜ ଡିକ୍ଟାକୁ ଅଗ୍ରୀମ ମୂଲ୍ୟ ପଠାଇ ପତ୍ରିକାରେ ପତ୍ରିକା ପାଇ ପାରିବେ ।

ବାରିପଦା } ଶ୍ରୀ ଦେବ୍ୟନାଥ ଦାଶ, ମନୋରମା ଅଧିକାରୀ } ସମ୍ପାଦକ ବାରିପଦା ମଧୁରଭଞ୍ଜପାଣ୍ଠି ।

ଦିକ୍ଷାପତ୍ର ।

ଏକଦା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଅ । ଯାହାଙ୍କ ଯେ ଏହି ଅଠକଡ଼ ଦିକ୍ଷା ନିକ୍ଷେପରେ ଅକଳ୍ପ ମା ୨ ୫ ଟଙ୍କା ଗୋଟାଏ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଦ୍ରବ ଦ୍ରବ୍ୟ ଚଳାଇ ମନୁଷ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ବାହାକୁ ନିଗ୍ରହ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସହ ଦରକାରୀଥିଲେବେ ଦିକ୍ଷାପତ୍ର ପାଇ ନାହିଁ ।

ସଦାପି ଦିକ୍ଷାପତ୍ର ଲୋକ ଉକ୍ତ ବ୍ୟାପକ ମାନ ପାଇବ ତେବେ ବାହାକୁ ଅନାବଦ ମାନ୍ୟ ଭୂମି ଓ ଏକକାଳୀନ ପତ୍ର ଟ ୨୨୯ଟା ପୂରଣର ସ୍ଵରୂପ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।

ଏକସମ୍ପାଦକୀୟ ବିଶେଷ ବିବରଣ ନିମ୍ନ-ସ୍ଵାକ୍ଷରଦାରିକ ନିକେତୁ ଲେଖିଲେ ଜଣାଯିବ । ଅଠକଡ଼ ସମ୍ପାଦକୀୟ Srinath Samanta ୧୯୦୫ For Raja.

ନିକେତୁଦାର ଚଳପନ ହୋଇବାର ଶର୍ତ୍ତା ଚଳପନର ଦୂରତ ଯାଏଁ ହୋଇଅଛି, ଯଥା:— ପ୍ରଥମବାର ସମାପନ ଆଡ଼ପ୍ରକାଶ ୫୦/- ଓ ଅର୍ଦ୍ଧସପ୍ତକ ୫ ୨୯ ଶେଷକୁ ପ୍ରକାଶ ୫୦/- ମାତ୍ର କୋଣାର୍କ ଚଳପନ ପରେ ଶେଷ ହେଲେବେଳେ ଫର୍ମ୍‌ର ଗୋଟା ୫୦/- ଯାହା ଲୁଣା ହେବ ନାହିଁ । ଦ୍ଵିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟବାର ସମାପନ ଶର୍ତ୍ତା ପ୍ରଥମ ଅରର ହେବା ଓ ନିକେତୁ ଯଥାକ୍ରମେ ହେବ । ଅଧିକ ଚଳ ସମାପନ ସମୟ କଲେକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଚଳପନର ମୂଲ୍ୟ ଚଳପନର ଶେଷ ପଠାଇବାକୁ ହେବ ।

NOTICE.

Wanted a Hindu Passed Compounder for the State Dispensary at Nilgiri on a salary of Rs. 10 permensem. Applications with copies of testimonials will be received by the undersigned up to 15th November 1905.

R. Naik Government Agent Nilgiri (Orissa)

ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର । ସ୍ଵଦେଶୀୟକରଣ ! ସ୍ଵଦେଶୀୟକରଣ ! ! ! ସ୍ଵଦେଶୀୟକରଣ ! ! ! ଦେବାନର ଓ ଆଦାମ୍ଭଦାବାଦ ମିଳିତ ଧର୍ମ, ଗୁରୁତ୍ଵ, ଶାନ୍ତି, ବିଭୀଷଣ, ଶେଷି ଓ ମୋକା ପ୍ରଭୃତି, ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ସ୍ଵରୂପାଦ ଅନୁ ପ୍ରକାଶଅଛି । ଚଳିତା ଅପେକ୍ଷା ବହୁତ ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକ ଦେବ । ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅନୁକ୍ରମେ, ଧର୍ମ ଅନୁ ହୋଇବୁ ଅଧିକ ଚଳିତ ଅବଶ୍ୟକତା ବହୁ ଚଳିତ ବରଦାହୀନ ଅନୁକୁ ଉପାହାର ଦରକାର । ମୋହରକ୍ତ ଚଳିତ, ପି, ହାବ ପଠାଇବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । ଇତି ୨୭।୧୦।୦୫ } ଶ ସ୍ଵଦେଶକରଣ ଦୁଃସଂକଳ୍ପ ଦେବ

WANTED

A clerk for the Puri Municipal office for one year with prospects of being made permanent. Salary Rs. 20 a month. Applications will be received by the undersigned till the 20th instant.

Puri Municipal office. P. C. Mitra Chairman 7-11-1905.

ଉତ୍କଳଦୀପିକା ।

ଏକ ମାସ ତା ୮ ଉତ୍କଳରେ ଶେଷ ହେବା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଉପୋତ୍ତର ପ୍ରକାଶ ସେ ଲାଭକରେ ଯେଲେନ ଶେଷଦ୍ୱାରା ୨,୨୯୩ ମୂଲ୍ୟ ଦିଅନ୍ତୁ । ତହିଁ ପୂର୍ବ ସପ୍ତାହର ମୂଲ୍ୟ ୩,୩୩୭ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେନ ବର୍ଷର ସପ୍ତାହରେ ଉତ୍କଳ ପଠାଅଛି । ବୋମ୍ବର ପ୍ରଦେଶରେ ୨୨୩୩ ରୁ ୧୯୯୭ ରୁ ଶେଷା କଡ଼ ଅନୁର ବସନ୍ତ । ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ମଧ୍ୟ ୪୫୫ ରୁ ୪୨୨ ରୁ ଶେଷ ଅଛି ଓ ନାଶ ପ୍ରଦେଶ ସମୂହ ମଧ୍ୟରେ ମୂଲ୍ୟାଂଶ୍ୟ ଶେଷପଡ଼ାଅଛି ।

ଅନୁମୋଦନ ଶୁଣି ଅନୁର ହେଲୁ ଯେ ଶୁଣୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ଓ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦେଶର କମିଶ୍ନର ସଦରେ ନିୟୁତ ହେଲେ । ସାଦେକ ମହୋଦୟ ବହୁକାଳ ପୂର୍ବରେ ଥିଲେ ମୁରଦ୍ ବାକ୍ ଓ ଉତ୍କଳର ଅବସ୍ଥା ଜଣା ଅଛି ଓ ବାକର ନିୟୋଗ ସାଧାରଣରେ ଅନୁମୋଦନ ହେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଓ ଉତ୍କଳ ସହର ସମ୍ବଲପୁର ଓ ଦେବେଟ୍ ପତ୍ତନୀର ଗଜନର ସର୍ବଜନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍କଳ ସାଦେକଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥାଇ ଯୋଗାଣଦେଲ ଏଲେଖକ ଦାର୍ଯ୍ୟ ହେବେ ତୁଲ ହେବ । ଅନୁମୋଦନ ଶୁଣୁ ଯେ ଶୁଣୁ କରୁଲେନ୍ ଗମସେ ଯୋଗାଣଦେଲ ଏଲେଖ ସମୁଦ୍ଧ ନିୟୁତ ହୋଇ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ଏ ଜଣେ ନିବନ୍ଧ ମାତ୍ରରେ ଶ୍ରେଣୀକ କର୍ମରୁ ଅଟନ୍ତି ସତ୍ୟ ଓ ଉତ୍କଳ ସାଦେକଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଓ ପରମର୍ଶରେ ବାକର ଦାର୍ଯ୍ୟ ଭରବାର ଅନୁମତି ହେଉଅଛି ।

ଏକ ମହଲକାର ଦିବସ ଏ ଦରବର ମିତ୍ରନିଷିପାଳିତୀର ଗୋଟିଏ ଦୈନିକ ହୋଇ ଥିଲା । ସମ୍ପ୍ର ସଞ୍ଜେଷରତନୁ ତନ୍ତ ବାବାଦୁର ଏ ଦରବର ସଜାକୋର ସୁଗାଳ ନିକଟରେ ହିନ୍ଦୁ ସଦବାକକଙ୍କ ଅଗ୍ରମ୍ଭ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସଜା ଅଗ୍ରମ୍ଭକ ନିର୍ମାଣ ଦରଶାର୍ଥ ରୁଗଣତ ବଜା ଦେବାକୁ ଅଜୀବାର ଦରପ୍ରକାର ମିତ୍ରନିଷିପାଳ ଦିନମୁରମାନେ ଯାହା ଅଦର ସହର ପ୍ରକାଶ କରି ଦାବାକ୍ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ । ଅନୁମୋଦନ ସମ୍ପ୍ର ବାବାଦୁରଙ୍କର ସଜାଦାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦ ଚେଷ୍ଟା ଥିବାର ଦେଖି କଡ଼ ସମୁଦ୍ଧ

ହେଲୁ ଓ ସେଥି ନିମନ୍ତେ ବାକ୍ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛୁ । ଉତ୍କଳ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କଡ଼ ସରକେନ୍ଦ୍ରି ଇନ୍ଦ୍ରୋକ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଲେକ ଦୁରମାସ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଅଛି ଓ ବାକ୍ ପ୍ରାନ୍ତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକେନ୍ଦ୍ରିର ମଧ୍ୟ ବସକଲିଙ୍ଗ ନିୟୁତ ହୋଇଅଛି ।

ଦଶହର ଦିବସ ମାରବାଜମାନେ ବିଲଗ୍ନ ନୁଗାର ବଖାକ୍ କରନ୍ତି ବୋଲି ସେମାନେ ଉତ୍କଳ ଦିବସକୁ ନିଶ୍ଚିଦିବସ କହନ୍ତି । ମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ଦିବସରେ ବିଲଗ୍ନ ନୁଗାର ବଖାକ୍ ନ ହୋଇ ଥିବା ବସନ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ଯଥା ସମୟରେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଅଛୁ । ମାରବାଜମାନେ ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଥର ବିଲଗ୍ନ ନୁଗାର ବଖାକ୍ କରନ୍ତି । ଦଶହର ସମୟରେ ଦଶହରକ ବଜା ହୋଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଶହରକ ଦିବସ ଦାଲିପୂଜା ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ଅଟେ । ଅନେକେ ଅନୁମାନ କରୁଥିଲେ ଅମାବାସ୍ୟା ଦିବସରେ ଦଶହରକ କରି ପାରିନ୍ତି ମାତ୍ର ଉତ୍କଳ ଦିବସରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଦୈନିକ ଦଶହରକ କରି ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମାରବାଜମାନେ ବ୍ୟବସାୟୀ, ସେମାନେ ସେପରି ବ୍ୟବସାୟ ବୁଝନ୍ତି ସେପରି ଲାଭକରେ ଜାତି ଭରଲ । ସେମାନେ ଦେବଳ ବିଲଗ୍ନ ନୁଗାର ଅମଦାନ ପକ୍ଷରେ ଯତ୍ନ କରି ନିୟୁତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଏକ ସମିତି ଗଠନ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହି ସମିତିରୁ ବଙ୍ଗଦେଶରେ ଯୋ ଓ ବସକଲ ପ୍ରାପିତ କରା ହେବ ଓ ମୋକ୍ଷସଲକୁ ଏଲେଖ ପଠାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ଦାଦନ ହେଲ ନୁଖା ବୁଣାଇ ଦେବାକୁ ହେବ । ଏପରି ସମିତିର ଅନୁମୋଦନ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅନୁମୋଦନ କରୁଅଛୁ ।

କଟକର ଇବଣ ସ୍ୱରକ୍ଷେତ୍ରେ ମଧ୍ୟ କଲ ଓ ଲବଣ ସଦ୍ ଇନ୍ଦ୍ରୋକ୍ତର ମଧ୍ୟ ସେମୋ ଗସ୍ତରେ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଗାଡ଼ିବାଲଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଇଟା ଖଟିକ୍ ଦେବେକ ଇଟା ଚୁଡ଼ା ପାଣି ନରମ କରିବା ତହିଁ ନିମନ୍ତେ ଆଣିଥିବାରୁ ଦୂରତ ଦେବେକ ଓ ନେର ଦେବେକ ଜଣ ଏ ବସନ୍ତରେ ଗାଡ଼ିବାଲକୁ ଅପତ୍ତି କରି କହୁବାର ଓ ପରପେକ୍ଷରେ ମାଜିପିଟ ଦରବାର ସେମାନେ ଦଙ୍ଗା ଦଙ୍ଗାମା ଅପକ୍ଷରେ ଦୂରତ ହୋଇଥିଲେ । କପିଳ ବେହେରା ଇମାସ କଠିକ ପରଶମସକ ଦଣ୍ଡ ପାଇଥିଲା ଓ ଅନ୍ୟ ଅସାମାନେ ପ୍ରବେଶକେ ଭଳିମାସର ଦୈନିକପରମସହ ଦଣ୍ଡ ପାଇଥିଲେ । କଟକ ମାତ୍ରରେ କିକଟରେ ପିଲି କୁଅନ୍ତେ ମେଳେଖର ସଜା ବାଦାଲ ରଖି ଦେବଳ ପ୍ରଥମ ଅସାମିର ଦଣ୍ଡକୁ

୨ ମାସ ପ୍ରଲେ ୪ ମାସ ଓ ଅନ୍ୟ ଅସାମି ସବୁର ମା ୩ ସ ପ୍ରଲେ ମା ୨ ସ ଲେଖାଏଁ କମ୍ କର ଦେଇଥିଲେ । ଅସାମିମାନେ ଦ୍ୱାରଦୋଟରେ ଅପିଲ ଦାଏର ଦରବାରେ ଛାମେଲେଖରକ ଉପରେ ରୁଲ ଜାଣି ଦୋଇ ଦରପିପୁତ ଭଲ ଦୋଇଥିଲା । ମତ ତା ୩ ରଖ ଦିବସ ବିନ୍ଦୁ ରପତ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳ ଓ ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟଦ୍ୱାରା ଉତ୍କଳ ରୁଲ ଶୁଣାଣି ହୋଇଥିଲା । ରୁଲର ପ୍ରଧାନ ନୀରଣ ଏହି ଥିଲା ଯେ ଦୈନିକ ଦାରଣ ନ ଦର୍ଶାଇ ମେଳେଖରକ ଅପିଲରେ ଅନ୍ୟ ସାଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସମତା ଦାହିଁ ମଧ୍ୟ ଅସାମିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମେଳେଖର ସାଦେକ ଅନେକ ସର୍ତ୍ତାଲ କରିଥିଲେ ମାତ୍ର ତାହା ଯୋଜନାଦ୍ୱାରା ଦାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷ୍ମ ଅନୁର ଧା ୩୪୨ ସଦସ୍ୟରେ ଅନୁର । ବିନ୍ଦୁରପତ ଦୁପ୍ପ ଉତ୍କଳପକ୍ଷର ନିବାଦ ଶୁଣିଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ହିନ୍ଦୁମ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳରେ ବିଶେଷତଃ କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ବାବା ଧକଲେଖରକ ନାମ ଓ ତାହାକର ବଡ଼ଓଷା ବା ପିଠାଗାଣାର ସମାବେଦ ହାହାର ଅବଦନ କହେ । ଦାଉଁକ ଶୁଦ୍ଧ ଭୂରୁଣୀ ଦିନ ଏହି ମାସା ଉପଲକ୍ଷେ କଟକର ଅଦ୍ୱରକର୍ତ୍ତା ଓ ଅଠଗଜ ଗଜନର ଗୁରୁଗତ ମହାନଗର ବିଶାଳବସର ଏକ ପ୍ରାନ୍ତେ ବହୁଜନଜା ହୋଇ ଥାଏ । ପ୍ରାନ୍ତ ଅତି ସାମ୍ପ୍ରାକର ଓ ବହିର ପ୍ରାକୃତକ ଦୃଶ୍ୟ ଅତି ମନୋହର ଥିବାରୁ ଏହି ପୂଜା ବିନ ଛୁଟା ବର୍ଷର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୟରେ ଏଠାରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ସମାଗମ ହୋଇଥାଏ । ଦେହା ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ ମଞ୍ଜର ଛତ୍ରା ଶ୍ରୀମନ୍ଦ ଅଠଗଜ ଗଜନର ଦିବସରୁ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଗୋଦୁଷ୍ଟଙ୍କର ଏକ ମଞ୍ଜର ଦୂରତ ରଚନ ହୋଇଅଛି । ସାଣୀ ଓ ଶରଶାଗର ଲୋକଙ୍କ ଅଗ୍ରମ୍ଭ ସଜାସ ବେତେ ଗୋଟି ସାନ୍ନିପାଳା ଅଛି ଓ ନିର୍ମିତ ହେଉଅଛି । ଦୈନିକସକାଳର ପ୍ରତିକ୍ଷା ବ୍ୟବସାୟୀ ଶୁଣୁ ବୈବେ ଗମୟାକ କକ୍ ନିର୍ମିତ ସୁଦୂର ଯୋଗାଣ ଶ୍ରେଣୀ ମଞ୍ଜରର ଉତ୍କଳ ପାଖରୁ ମହାନଦୀର ଶିଳାମୟ ଶେଷ ଯାଏ ବିସ୍ତୃତ ଥିବାରୁ ଏହାର ଅଧିକ ଗୋଲ୍ ସମ୍ପାଦନ କରୁଅଛି । ଏହା ପାଖରେ ଠାକେ ୨ ବଟ ବରୁଳ ଓ ଭୂଳଣୀ ବେଦଦା ଥିବାରୁ ପ୍ରାନ୍ତେ ଗୁରୁକ ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମଧିକ ଉତ୍କଳରକ ହୋଇଅଛି । ମଞ୍ଜର ଓ ବହିଁ ସଂଲଗ୍ନ ପ୍ରବେଶକ ଇନ୍ଦ୍ର ପୁଲୀ ଶେବେବେଲେ ଜଦସାଧାରଣକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉତ୍କଳ, ଦେବେବେକେ ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବସନ୍ତ ଯେ ଏପ୍ରମଧ୍ୟରୁ ଦେବେକ ଅଂଶ ସୀମାବଦ୍ଦ ହୋଇ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷକର

ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖିଲେ ଅଦ୍ୟାପି ରହିଥିବ ବା ସହିଲେ
 ଚର୍ଚ୍ଚାକ ବିଶେଷ ଅନେକ ବା ଜନସାଧାରଣ-
 କର ବିଚାରଣ ବା ପ୍ରବେଶର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।
 ଅନବମାନବମାନଙ୍କୁ ଦେବାସ ଦେବକର ଅଦ୍ୟ-
 ଶେଷ ଶକ୍ତିର ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏଠାରେ ଲୋକଙ୍କ
 ଧର୍ମଶୈଳୀ ଦୋହର ଦେଇ ଏକ ନବନିର୍ମିତ
 ଉଚ୍ଚପଦ- ସୁମ୍ଭର ପ୍ରତ୍ୟୈକ ଅନୁମୋଦନ
 ବଳି ରୂପ ଗାରିଲୁଁ ନାହିଁ । ଏ ଉପସ୍ଥଳରେ
 ଅନୁମୋଦନ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ଶାମାନ୍ ଅଠଗଡ଼
 ଗଜାକର ସଦୃଶ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛୁ ।

ଦୟାକୃଷ୍ଣ ।

ଅଜ୍ଞ ଦାରି ସ୍ୱଦେଶୀ ଅନୋଳନରେ
 ସ୍ୱଦେଶୀବଦ୍ଧ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଲୋକେ ସେପରି
 ଚତୁର୍ପଳ ଅଛନ୍ତି ସେହିପରି ତାହାର ପ୍ରଧାନ
 ଉପାଦାନ ଦୟାର ଶୁଣ ପ୍ରଚଳନରେ ଚତୁର୍ପଳ
 ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ସେଥି ନିମନ୍ତେ ହିତବା-
 ହରେ ପ୍ରଚାରଣ ଦୟାର ଶୁଣ ସମ୍ଭବରେ
 କେତେକ କଷ୍ଟ ନିମ୍ନେ ପ୍ରକାଶ କରୁଁ ।

୧ । ନିମିତ୍ତକାରୀ — ଦୟା ଅବାଦ
 ନିମନ୍ତେ ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚତା ଦୋରଣ ମୂର୍ତ୍ତିକ
 ସୂକ୍ଷ୍ମ ନିମି ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଏପରି ନିମିରେ ଶୁଣ ବରଦା
 ଅବଶ୍ୟକ ଯେ ତହିଁରେ ସେପରି ପାତ୍ର କ
 ଉଠେ ଅଥବା ପାତ୍ରକୁ ସେପରି ଅବଦାନ କ
 ରଖେ ।

୨ । ନିମି ଶୁଣ ଦେବା — ଶାଳୁ ନିମି ମାସକୁ
 ଲୋକମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିମି ପ୍ରସରେ ୮୧୦
 ଓଡ଼ିଆ ଶୁଣ ଓ ମିଳି ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ନିମିରେ
 ଶେଷା ଶୁଣେ ତାହାକୁ ଦୁଇ କରବାକୁ ଦେବ ।
 ୩୪ ଅକ ଶୁଣକଲ ଉଦ୍ଧାର ନିମିରେ ଗୋବର
 ଅଥବା ଚିତ୍ତଧର ସାର ଦେଇ ପୁନର୍ଭବ ଶୁଣ-
 କର ମର ଦେଲେ ନିମି ଦୟା ଅବାଦର
 ଉପଯୋଗୀ ହୁଏ । ନିମି ସଦ ସୁଲଭତା ଶାଣ
 ବା ଅଠାଳଅ ହୁଏ ବେଦେ ସେଥିସଙ୍ଗେ
 ପାଣ୍ଡିଆ ଅଥବା ଉଚ୍ଚ ନିଷ୍ଠା ଦେଲେ ଗଢ଼
 ସୁକର ଓ ସକଳ ହୁଏ ।

୩ । ଲୋକସୁମାର ଶେଷ ରୁଗରେ ଓ
 ଅବାଦ ମାସର ଅଭିମୁଖେ ମଞ୍ଜି ଲଗାଇବା
 ଅବଶ୍ୟକ । ପରେ ଗଢ଼ ହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ଲୋକେ ସେପରି ୨ ଦାକ ବା ୨୫ ଦାକ ଅନ୍ତ-
 ରରେ ରହିବ ତହିଁର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ । ଏହା
 ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଅନୁରରେ ରହିଲେ ଗଢ଼ ସକଳ
 ହୁଏ ନାହିଁ ।

୪ । ଗଢ଼କୁ ଲୋକ ୧୫ ଦାକ ଉଚ୍ଚ ଦେଲେ
 ନାହିଁ ବା ୧୫ ଦାକ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚକୁ ବାଟିଦେବ
 ତାହା ନ ଦେଲେ ଶାଣ୍ଡି ପଲ ଧରିଯାଏ ଏକ ପଲ
 ଅଧର ହୁଏ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପରେ ମାଟିର

ଅଦ୍ୟା ଦେଖି ବ ୧୫୮୦ ନ ପରେ ଅରେ
 ଲୋକେ ଚଳ ସହଦେଲେ ରହିବ ବା ନିମାନ୍ତ
 ପ୍ରସରେ ମାସରେ ଅରେଲୋକୀଏ ମାଟି ଦୋତି
 ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ ।

* । ଅଧିକ ମାସରୁ ଗଢ଼ରେ ଗଢ଼ଧରବାକୁ
 ଅଭିମୁ ହୁଏ । ଯୋଗ ମାସରୁ ପଲ ପାରିବାକୁ
 ଅଭିମୁ ହୁଏ । ପଲ ସେବେବେଲେ ପାତ୍ର
 ପାଟିଯାଏ ବେତେବେଲେ ତାହାକୁ ଦୋକନା
 ଉଚ୍ଚତ । ପଲ ପାରିବା ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ ଦେଲେ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ହତ ପଲ ପାରିବାକୁ ଅଭିମୁ ବରେ ।
 ସେଥି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶରବେଲେ ପଲ
 ସମ୍ଭବ କରିବ । ପଲ ପାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଦଦାପି
 ଦୋକନା ଉଚ୍ଚତ ନଦେ ତାରଣ ବେତେ-
 ବେଲେ ଚୁଲାର ଅଂସ ନରମ ଥାଏ ।

୨ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ପ୍ରକାର ପର
 କଥାର ଗଢ଼ ପଲଦେବା ଉଦ୍ଧାରୁ ମରଯାଏ
 ନାହିଁ । ଯଦୁର ରଖିଲେ ସେଥିରୁ ବ ୩୦ ବ
 ସମଲ ମିଳେ । ପ୍ରଥମବର୍ଷର ପ୍ରସର ଅନପାମା
 କରବା ପରେ ମାଗମାସରେ ଉତ୍ତମରୂପେ
 ଗୋଡ଼ିମାସ ନିମି ଦୋତି ଦେବାକୁ ହୁଏ ।
 ଏକ ଲୋକସୁମାସରେ ଗଢ଼ମୂଳ ଗୋକିଦେଇ
 ସେଥିରେ ସାର ଦେଇ ଗଢ଼ସୁକର ଗଢ଼ି ଦେବାକୁ
 ହୁଏ । ପ୍ରଭୁଣା ଗଢ଼ିର ପାତ୍ର ପ୍ରଦାନର ଅକ୍ଷ-
 ପରପ୍ରକ ଅଂସ ମାଟି ରଖି ନିମି ଅଂଶକୁ ଚ
 ତାଟିଦେବାକୁ ଦେବ ।

୩ । ସଥାପନରେ ଏକ ମାଣ ନିମି
 ଅବାଦ କଲେ ପ୍ରାୟ ୩୨ ମଦଣ ଦୟା ହୁଏ ।
 ମଞ୍ଜି ଦାଦ ଦେଲେ ୩୦ ମଦଣ ଚୁଲା ହୁଏ ।
 ମଦଣ ପ୍ରତି ଟ ୧୫ ବା ଦରରେ ସାଧାରଣତଃ
 ବକସ୍ତ ହୁଏ । ସେହିଠାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିକ
 ମୂଲ ଦେଇ ଚୁଲି ଲଗାଇବାକୁ ହୁଏ ସେଠାରେ
 ପ୍ରତିମାଣରେ ଟ ୨ ଦେବାକୁ ଅଧିକ ଶରତ
 ପଡ଼େ ନାହିଁ ।

୪ । ଦୟାକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ଗ୍ରାମ ଗାରି
 ଥାଏ । ସେଥିସବୁ ଗାରି ଗ୍ରାମରେ ତନାବାଦମ,
 ପିଅଳ ଲଗାଇଲେ ଦୟାକ୍ଷେତ୍ର ଉପକାର
 ହୁଏ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଜମିରେ ଏକସମୟରେ
 ଦୁଇଟି ପସଲ ହୁଏ । ଅନୁମାନକ କେତେକ
 ଜଗାପ୍ରଭୃତ କେତେକ ପସଲ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ
 ଲଗାଇଥାଆନ୍ତି ।

ଦୁକର ଗୋକିଶିଳିଶର ମହୋତ୍ସବ ।
 ଚଳତମାସ ତା ୪ ଉଚ୍ଚ ଗଢ଼କାଠକ
 ବରଦନମଣ୍ଡଳ ଗୋକିଶିଳି ପଲର ଗୁଣିକୟା-
 ଗଢ଼ି ଗୋକାଳାରେ ଗୋପାଳୁମା ଦୁକର
 ଅଦ୍ୟୁକି ଲୋକମାନ ପ୍ରଭୃତ ଦୟା ନିମନ୍ତେ
 ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷ ମହୋତ୍ସବ ହୋଇଥିଲା ।

ଏକଦୃଶ୍ୟରେ ଏକମର ଗ୍ରାସୁ ସମସ୍ତ ଦୋକାନ
 ବନ୍ଦ କରି ଦୋକାନମାନେ ସକାନ୍ତର ଦୁଖର
 ଉଚ୍ଚ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଲୋକ
 ସଦୃଶ୍ୟାତର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ୟୋଗୀ ମାରିବାଜି-
 ମାତେ । ଗୋକାଳାଣୀ ଏଠା ଉଦ୍ଧାରକାର
 ଗାଲଦଣ୍ଡା ଦେବାଳ ସଦିକଟି ମସୃଦାନରେ
 ଅଦସ୍ତିତ । ଏଥି ସଲଗୁରେ ଗୋକିଶିଳିଶୁ
 ସ୍ତାପିତ ହୋଇଅଛି । ଉତ୍ତମବନ ହବା ଗୃହ-
 ଠାରୁ ଏହି ଗ ୧୦ ଶା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତମଗୀ
 ସମାନକରରେ ଗୁଣିଥିଲା । ଲୋକମାନଙ୍କର
 ଗଦାଗୁଡ଼ ବ୍ୟକ୍ତ ଅଦ୍ୟୁକ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଦ୍ୟୁକ
 ୫୦୦୦ ମଦଣ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।
 ଗୋକାଳାଣୀ ଦେସଦ ସୁଖ, ସକ ଓ ଗୋକାଣୀ
 ହରେ ସୁସନ୍ତର ହୋଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ଗୋକା-
 ମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ସାନ୍ତିରେ ନର ଦୟା ହୋଇ
 ଓଡ଼ିଶା ସକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ଗୋକାଳାଣୀକୁ
 ମିଶ୍ରାସଅକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାକଳ ଦେବାର ସୁବନ୍ଦୋକପ୍ର
 ହୋଇଥିଲା । ଉପସ୍ଥିତ ଜାଣିମାତେ ମଧ୍ୟ
 ପଲୁଦୁଆସୀ ଗୋକାଳାଣୀର ଲୋକ
 ନିମିତ୍ତ ଦାନ କରୁଥିଲେ । ଦାଦାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ-
 ରେ ଏଠା ମାରବାଜିମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ
 ସୁଦାର ଅନୁମିତ ହୋଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ
 ମଧ୍ୟକୁ ଦେହୀ ଗୋକାଳାଣୀକୁ ସୁକ୍ରମୁ ବସ
 ଉଦ୍ୟାଦ ଦାନ ଦରଥିଲେ । ସଦର ସମସ୍ତ
 ଗଢ଼ନମଗ୍ରଣୀ ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିଲେ । ସେଠା-
 ରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱଦେଶୀ ଅଦ୍ୟୋକତର ପ୍ରମାଣ
 "ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍" ଶବ୍ଦ ପ୍ରତ୍ୟେକତ ଉଦ୍ୟାଦ
 ଲୋକେ କସ୍ତ ଦୋକାନ ତ ଥିଲେ । ମଞ୍ଜି
 ଗ ୨ ଶା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସକ ହୋଇଥିଲା
 ସେହି ସକରେ ବ ୨ ଶବ୍ଦତାଏ ବର ପ୍ରଭୃତ
 ଦେବେକ ଗଣ୍ୟମାଣ ଶେଷମାତେ ଗୋକାଳାଣୀ
 ସକର ଉପକରଣେ ଓ ସ୍ୱଦେଶୀ ଦୁକର
 ବ୍ୟବଦାର ସମ୍ଭବରେ ବକୃତା କରୁଥିଲେ ।
 ଦେଶୀୟ ଦୁକର ପ୍ରଚଳନ ସମ୍ଭବୀୟ ଶକ୍ତି ଏ
 ଉଚ୍ଚପିତ ମଧ୍ୟ ବର ପ୍ରତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ
 ଶକ୍ତି ଏ ଗୋକାଳାଣୀ ସକର ବାରିତ ଅସ୍ତ
 ବ୍ୟବହାର ଉପୋଟ ସମ୍ଭବତ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ
 ଦରଭର ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରୁ ଅବକର ଦେଲୁ
 ଯେ ଏହି ସକ ସନ ୧୯୦୫ ମସିହା ଡେକ୍ଟର
 ମାସରେ ସ୍ତାପିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏହି ମାସ
 ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଟ ୨୨୨୨ ୮୮ ଅଦ୍ୟୁ ମଧ୍ୟକୁ
 ଗୁଣକରର ଅଦ୍ୟୁ ଟ ୨୨୨୨ ୮୨ ଏବଂ
 ବାକି ଅଦ୍ୟୁ ଟ ୧୧୩୦ ୮୨ ଅଟେ । ଉଚ୍ଚ
 ମା ୧ ସ ମଧ୍ୟରେ ଶରତ ଟ ୧୨୨୨୨୧୧
 ବାଦ ଯାଏ ଅବଶ୍ୟକ ଟ ୩୮୮୮ ୮୨ ମଧ୍ୟକୁ
 ମାସର ପରକରା ଟ ୦ ନି ସଦରେ ଶ ବାଦୁ

କିମ୍ପାକର ଶୁଣି ପୂର୍ଣ୍ଣମାସ ନିକଟରେ ମୟୂର
 ଅଛି । ବାଣୀ ୮୮୦ ୪୨୩ କେଶବୀ
 ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଗମକବସନ ବଦଳରେ ଅଛି ।
 ଏହି ସମ୍ଭାର ଗୋଟିଏ ଦାର୍ଯ୍ୟଦାଣ୍ଡ ସଂକଳିତ ଅଛି
 ଏବଂ ସେହି ସମ୍ଭାର ସମ୍ଭାଷଣ ଶୁଣୁକୁ ବାବୁ
 ଦରକରଣ ବନ୍ଦେ । ପାଞ୍ଚାୟ ଉତ୍କଳ, ସଂକଳିତ ଶ୍ରୀ ବାବୁ
 'ଗୋପାଳନୁକ ମାରବାଡ଼, ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ବାବୁ
 ସୁବଦେବ ମାରବାଡ଼, ସଦକାଣ୍ଡ ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ବାବୁ
 ଅଭିମତ ଭଞ୍ଜ ଉତ୍କଳ ଅଟନ୍ତି । ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉତ୍କଳ
 ଦକଷରେ ଗୋପାଳରେ ଗୋ ୧୧୨ ୪ ଗୋରୁ
 ଶୁଭେ । ଦ୍ରବ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦୁଇପଦ ହୋଇଥିଲା,
 ସମ୍ଭାର ଦାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍କଳରେ ଗୁଣସୁଧାର
 ଦେଖାଗଲା । ଅଶ୍ରୀ ତରୁ ସମ୍ଭାର ଦାର୍ଯ୍ୟ
 ଏହିପରି ଗୁଣରେ ଅତେକ ଅନାଥ ବୋଲୁ
 ମାନବର ରକ୍ଷା ଦେବ ଓ ସମ୍ଭାର ଦାମ ସାଥୀ
 ଦେବ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏହି ସମ୍ଭାର ସୁଧିକୁ
 ଏବଂ ଉତ୍କଳ ଦାମଦା କରୁଅଛୁ ଏବଂ ସର୍ବ
 ସାଧାରଣଙ୍କ ସମ୍ଭାଷଣ ସଦାକୁ ଭୁକ୍ତ ପ୍ରଦାନ
 ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁ ।

ଶୁଣିପମତର ସର୍ବନିର ।

କେ ସମ୍ପାଦକରେ ଅମ୍ବେମାନେ ସୁଦେର୍ଶାଯୋଗ
 ଓ ଶୁଣି ସମାଜ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗଭୀରମେଣ୍ଡ
 କର ଶୁଣି ଏ ଅଭିନବ ସର୍ବନିରର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ହୁଏଥିଲା ଓ ତହିଁର ମନ୍ତ୍ର ପାଠକବର୍ଗଙ୍କ ଯଥା
 ସମୟରେ ଜଣାଇଅଛୁ । ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଏହି
 ସର୍ବନିରର ଶୁଣି କର ଦେଖାଯୁଏ ଇଂରାଜୀ ସମ୍ପାଦ-
 ପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଗୋଟିଏ ସମାଲୋଚନା ହୋଇ ଯାଇ-
 ଅଛି । ସୁଲ ଓ କଲେଜର ଶୁଣିମାନେ ସେମାନ-
 ବର ଶୁଣିକଲାପ ସଦାଶ ପ୍ରଥମତଃ ସେ
 ସେମାନଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟ ଓ କର୍ତ୍ତୃପତ୍ରକଠାରେ
 ଦାଣ୍ଡୀ ଏ ଶୁଣିରେ ଦୋଷତ୍ରୟ ଦାହାର
 ଦୌର୍ଗଣ୍ଡ ଅପରିଚାହିଁ । ସୁତରାଂ ଏ ସର୍ବନିରର
 ଶୁଣି ଜାଣି ଦେବାହାର ସୁଲ ବା କଲେଜର
 କର୍ତ୍ତୃପତ୍ରକ ଓ ଶୁଣିମାନଙ୍କର ଅଭିପ୍ରାୟକ
 ସମବା ଉପରେ ସେ ଅଯଥା ଦ୍ରବୁସେସ କର-
 ଯାଇଅଛି ଏହା ମଧ୍ୟ ବୋଲିବାକୁ ଦୌର୍ଗଣ୍ଡୀ
 ସମ୍ପାଦକ ଶୁଣି କାହାଣ୍ଡି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧେ କାନା
 ମୁକ୍ତିକର ଦାମାମତ ପ୍ରଦାନିତ ଦେଉଥିବା ଓ
 ତହିଁରେ ଲେଖେ ସମ୍ପ୍ର ଓ ଶୁଣି ଦେଉଥିବାର
 ଦେଖି ମାତାବର ଶୁଣିକୁ ବୁଝେନୁକାଥ ବସ୍ତୁ
 ମନୋହର ମହାମାତ୍ୟ ଶୁଣି ଶେଷରେ ବାବା
 ଦୁରକ ନିକଟକୁ ଚଳିତ ମାସର ବାଷ୍ପରେ
 ଶୁଣି ଏ ପକ୍ଷ ଲେଖୁଥିଲେ । ତହିଁରେ ସେ ଅତି
 ଦୂରଦୃଷ୍ଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୁଣି ଦାମକ ଦେଖେ ଏହି
 ସର୍ବନିରର ଶୁଣି ପଠିଲେ ସେ ତ ବିସମୟ

ପଳ ପଳକ ଏଥିର ସାମାନ୍ୟ ଅଭିପ୍ରାୟ ଦେଇ
 ସୁଦେର୍ଶା ଅନୋଳକ ଓ ତହିଁରେ ଶୁଣିମାନଙ୍କ
 ଯୋଗଦାନ ପକ୍ଷେ ମହାମାତ୍ୟ ଶେଷରେ ବାବା
 ଦୁରକ ମହାମତ ଲେଖୁଥିଲେ । ଏଥିର ପ୍ରକ୍ତି
 ଭାବରେ ମହାମାତ୍ୟ ଶେଷରେ ବାବାଦୁର
 ବାବାଦୁର ପ୍ରାୟଶଚେଷ୍ଟେଦେଶ୍ୟକଦ୍ୱାରା ଯାବା
 ଜଣାଇଅଛନ୍ତି ତହିଁକୁ ପ୍ରଦାନ ସେ ଏହା ପ୍ରକ୍ତି
 ପକ୍ଷରେ ଶୁଣି ଏ ସର୍ବନିରର ନୁହେଁ ହୋଇଣ
 ଏହା ସାଧାରଣ ଲୋକରେ ସମସ୍ତ ଜଣା ମାନ-
 ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠା ଯାଇ ନାହିଁ ।
 ଯେଉଁଠି ଜଣାମାନଙ୍କରେ ଶୁଣିମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ
 ଶାନ୍ତିରଙ୍ଗର ଅଶକା ଶୁଣିର ଗଭୀରମେଣ୍ଡ
 ସମ୍ପାଦ ପାଇଥିଲେ ଦେବଳ ସେହି ଜଣା
 ମାନଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଏହା ବିଷୟ-
 ଲୋକରେ ସରକାରୀ ପକ୍ଷ ସୁରୁ ପଠା ଯାଇଥିଲା ।
 ପ୍ରଥମତଃ ଶ୍ରେଣୀମାନେ ପଢ଼ିବାରେ ଯାବା
 ସର୍ବନିରର ବୋଲି ପ୍ରଦାନିତ ହୋଇଥିଲା ବାବା
 ସହିତ ଉପରେକୁ ପଢ଼ିବ ବଡ଼ ଗୋଟାଏ ମେଳ
 ନାହିଁ । ଶେଷରେ ବାବାଦୁରକର ଚିନ୍ତା ସେ
 ଶୁଣିମାନେ ଶାନ୍ତିରଙ୍ଗ ଅପକ୍ଷରେ ଯେପରି
 ପୁସ୍ତକ ଛାତରେ ନିବୃତ୍ତତା ତ ହୁଅନ୍ତି ବିମ୍ବ
 ସଞ୍ଜକାଣ୍ଡ ଅଦାଲତ ଯାଏ ଶେଷ ଦୋଷତ୍ରା
 ହୋଇ ଶେଷରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ ଦେଖୁ
 ଦାହାସ ଦ୍ରବୁ ତ ଲଭନ୍ତି । ଦେବଳ ପକ୍ଷ
 ଉପରେ ଅପକ୍ଷରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅପକ୍ଷ
 ଦେବର ଉପକ୍ରମ ଦେଖାଗଲେ ଜଣା ମାନ-
 ଶ୍ରେଣୀ ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଲ ବା କଲେଜର କର୍ତ୍ତୃ-
 ପକ୍ଷକଦ୍ୱାରା ଦ୍ରବୁ ଦେବାର ପ୍ରକାଶକଲେ ତଦେ
 ଶେଷରେ ବାବାଦୁରକର ଏହାକୁ ଲଜା ସେ
 ଶୁଣିମାନେ ଦୌର୍ଗଣ୍ଡିପ୍ରଦାନ ରକ୍ତକେତୁଅନୋ-
 ଲକରେ ଯୋଗଦାନ ତ କରନ୍ତି । ସେ ଅପକ୍ଷ
 ସୁଦେର୍ଶା ଶିଳ୍ପ ଓ ସମଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସମ୍ପଦର
 ସହିରେ ଉତ୍କଳରେ ଶୁଣିକୁ କିଏ ତହିଁର
 ଦରକର ସମାଧିଦାଣ୍ଡ, କିନ୍ତୁ ବାବା ବୋଲି
 ଯହିଁରେ ବ୍ୟକ୍ତିମତ ସାଧିକତା ଅପକ୍ଷରେ
 ଦେଖା ବା ସାଧାରଣ ଶାନ୍ତିରଙ୍ଗର ଅଶକା
 ଅଛି ଏହା ସେ ଦୌର୍ଗଣ୍ଡି ସମର୍ଥକ କର ତ
 ଯାଇଛି । ତଥାରେ ଦେଖୁ "ସର୍ବକୁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତା ନାହିଁ
 ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ଉତ୍କଳ ନାହିଁ" । ଅପକ୍ଷ
 ଶେଷରେ ବାବାଦୁର ଶୁଣିମାନଙ୍କୁ ପୁସ୍ତକ
 ଦ୍ରବୁ ଲେଖ ବା ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ତକେତୁ
 ଅନୋଳକରେ ଯୋଗ ଦେବା ସମ୍ଭବ ସେହି
 ଅଭିମତ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ ଅନ୍ତ
 ମାନଙ୍କର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଦାର୍ଯ୍ୟ-
 ଦାଲେ ପ୍ରକାଶକରେ ଏହି ଚିନ୍ତା ବା ସର୍ବନି-
 ରର ସେ ବ୍ୟକ୍ତିମତ ତ ଲେଖୁ ବା ତ

ଦୃଷ୍ଟି ଏହା କିଏ ଦେଖାରେ ? ଏଥିମଧ୍ୟରେ
 ରକ୍ତକେତୁର ଦୃଷ୍ଟିକାନ୍ତ ପରମଦ୍ରବୁ ମାନ-
 ଶ୍ରେଣୀ ସାହେବ ଗତ ପହୁଲ ତାରଣ ଦତ
 ସେଠାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶଠି ଶୁଣି ମେଳକାଳ
 ଦାହାସଦ୍ୱାରା ଓ "ବନ୍ଦେ ମାତରମ" ବୋଲି
 ଗାଉଥିବା ଅପକ୍ଷରେ ପ୍ରଦେଶକୁ ପାଞ୍ଚୋଟି
 ଶେଷ ଲେଖାଏଁ ଜରମାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଅର୍ଥ-
 ଦ୍ରବୁ ତ ଦେବାହା ଏ ସୁଲ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦେଶ
 କର ପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଅପକ୍ଷ ଦେଇ-
 ଅଛନ୍ତି । ଯୋଗଦାନ ବାବାଦୁର ସମ୍ପଦକଃ କହି
 ଯାଇଛି । ରକ୍ତକେତୁ ଜଣା ବର୍ତ୍ତମାନ ବାବା-
 କର ଲକ୍ଷକେତୁ ଦ୍ରବୁ, କିନ୍ତୁ ବାବା
 ଲକ୍ଷକା ମଧ୍ୟରେ ସେ ଏପରି ଦାହାସଦ୍ୱାରା
 ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟପରିସ୍ପଷ୍ଟ ଦାହମ ଦାହାଣ୍ଡି ଏହା ସେ
 କପରି କହି ଯାଇବେ ? ଅମ୍ବେମାନେ କହି
 ସେ ଏପରି ସର୍ବନିରରେ ଶୁଣିମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ-
 ଠାକୁ ବରଂ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପାଦନା ଅଧିକ, ଅତିଏବ
 ଏ ସର୍ବନିରର ଶୁଣିକୁ ଗଭୀରମେଣ୍ଡ ସେତେ
 ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାନକୁ କରନ୍ତି ତେତେହିଁ ଶୁଣିମାନଙ୍କ
 ପକ୍ଷେ ମଙ୍ଗଳ ଓ ଗଭୀରମେଣ୍ଡଙ୍କ ପକ୍ଷେ ମୋର-
 ବର ବିଷୟ ଅଟେ ।

ସୁପ୍ରଦପାପ୍ତ ।

ଶୁଣିକର ସାର ।—ମୟୂରଦ୍ୱାର ନବଦ୍ୱାର
 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମୁଦର ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦାହାସଦ୍ୱାର
 ପ୍ରଦାନିତ ଓ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ ।
 ଦେଖ ପ୍ରକଳତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣି କେତେକ
 ରକ୍ତ ବକଳ କାଳୀପ୍ରଦା ଦାହା ସମ୍ଭାଷଣ
 କରୁଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ଷେଦେଶରେ ବାବା
 ସୁପ୍ରଦାହାରରେ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଅଛି । ଶୁଣିର
 ଶେଷଭାଗରେ ଗୋ ୨୫ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପାଦା
 ଶାନ୍ତି ଦାହାସଅଛି ସେ ତହିଁମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ
 ଲକ୍ଷ ଏବଂ ତାଳ ଲେଖା ନାହିଁ । ଯାବା ଦେଉ
 ପ୍ରକ୍ଷେତ୍ରୀକ ପାଠକରେ ଦିଶୁରକଠାରେ ଶେ-
 ରକ୍ତକେତୁ ଜାନକୃତ ଦେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ
 ନାହିଁ ।

ଉପାସନା ଚଉତିଶା ।—ଉପରେକୁ ଶ୍ରୀ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦାହାସଦ୍ୱାର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ମୟୂରଦ୍ୱାର
 ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମାଧିକ
 ଅଠାକୁ ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ଅଭିନବ ପ୍ରକ୍ଷେ ପ୍ରକଳତ
 ଶାନ୍ତିରେ ଦେବଦାହା ଦ୍ୱାରା ମତର ଶାନ୍ତି ପ୍ରକ୍ଷେ
 ହୋଇଅଛି । ଏହାକ ମତରେ ଅପାରେ ଦ୍ରବୁ
 ପୁସ୍ତକ ସାର ଏବଂ ଅପାରେ ପ୍ରକଳତ ନାହିଁ;
 ପରଲେଖ ଅଛି ମାତ୍ର ଦାହାସ କର ଶେଷ
 ଦେବାକୁ ଦେବ । ଏ ବଡ଼ ଅଭିପ୍ରାୟ କଥା

ସ୍ୱାମୀ ।—ପୁଣ୍ୟ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ ।
 ଏହି ନାମଧାରଣୀ ଦୌଣ୍ଡିଣୀ ଶ୍ରୀ ପରଲୋକ
 ପରମ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଚାନ୍ଦର ମାତୃଭକ୍ତ ସନ୍ତାନ
 ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଗୋଟିଏ ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତ ହୋଇ ଏଥିରେ
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଶୁକଳ ୧୭ ପୃଷ୍ଠ ଏବଂ
 ସ୍ୱପ୍ନଦର୍ଶନୀ ଶୁଦ୍ଧ ଦେଲେଦେ ଲେଖା ସ୍ୱପ୍ନମୟୀ
 ଏବଂ ଭକ୍ତିରମ୍ୟୋଦୀପତ ।

ଭକ୍ତିସଙ୍ଗୀତ ଦ୍ୱାରା (ପ୍ରଥମଖଣ୍ଡ) ।—
 ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସପ୍ତାକ୍ଷରୀର ଭକ୍ତ ଓ ଦେବ
 ଏକାକୀ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ଏଥିରେ ଭକ୍ତର
 ଭକ୍ତି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନେକଗୁଣ ଏ ସଙ୍ଗୀତ
 ସବି ଦେଖିତ ହୋଇଅଛି । ଗାୟତ୍ରିପଦ
 ଲାଗି ସରଳ ଅଥଚ ଭକ୍ତିରସୋଦୀପତ ।
 ଅନେମାତେ ଏସବୁ ପ୍ରକୃତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
 ଅଛି । ଏହା ପ୍ରାଚୀନର ଲାଭ ଚଣା ଓକ୍ତ
 ଦେଲ ପରି ଜଣା ଯାଉଅଛି । ପଥା— “ଏବ
 ଲାଳା ପିର ଲେଖୁଛି ସଂସାର ଅନ୍ୟ ଦେ
 ଜଗଦାସକ । ସେ ଲାଳା ଅଛି ମାତରେ ନ
 ପାଇବେ ବସବର ।”

ସଙ୍ଗୀତ ଦାଦମିତା ।—ଶ୍ରୀ ସ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
 ମହାଶୟନୀର ପ୍ରକାଶ ଓ ତାଳରେ ଚଣୋର
 ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ଏଥିରେ ନାଦାପ୍ରକାର
 ସରସଗୀତୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୀତଗାନ ସଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ
 ଅଛି । ଚଣୋରର ଦକ୍ଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୀତ
 ଦେଇ ବସାରେ ଗାୟକାକୁ ଦେବ ବହିର
 ଚିତ୍ତିତ ଓକ୍ତ, ବଙ୍ଗଳା ଏବଂ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାମାନ-
 କର ଅଦ୍ୟତ୍ତର ଗୀତର ସ୍ୱର ଓ ତାଳ ସହଚ
 ନିଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ପୁରସଂ ଦାଦାର ପକ୍ଷେ
 ଗୀତ ଗାୟକାକୁ ଦକ୍ଷ ଦେବ ତାହି । ସ୍ୟାମ-
 ସୁନ୍ଦରୀକୁ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ଏବଂ ବଜାର ମଧ୍ୟ
 ଜାଣନ୍ତି । ଏମନ୍ତ ପୁଲେ ଚାନ୍ଦର ଗୀତମାନ
 ସେ ହୃଦୟଗ୍ରାହୀ ଦେବ ଏଥିରେ ବହୁଶକ୍ତି
 ବହି ନାହିଁ । ସମତ, ଅନୁପାସ ଏବଂ
 ଅଳଙ୍କାର ଶକ୍ତିରେ ଦକ୍ଷ କ୍ଷୁଦ୍ଧ ହରି ଦାଦାନ୍ତ ।

ମଙ୍ଗଳ ସଙ୍ଗୀତ (ଦ୍ୱିତୀୟାଧ୍ୟାୟ) ।—ଏହା
 ଚରଣଦ୍ୱୟର ସ୍ୱର ଶ୍ରୀ ସାଧୁଚରଣ ମାତୃଦିବୁ
 ଦରଦର ମହାଶୟନୀର ପ୍ରକାଶ ଓ
 ଭେଦାପାଳ ସ୍ୱରପ୍ରକାଶ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ ।
 ଏଥିରେ ଗଞ୍ଜନାଦ ସ୍ୱରପରିକାରରେ ଜନ୍ମ
 ହୋଇ ନିତ୍ୟ ଉତ୍ସାହରେ ଶେଷ ଗୀତ
 ଗାୟକ ହୃଦୟ ଚାହା ଏବଂ ସ୍ୱପ୍ନଦାଦାରରେ
 ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଅଛି । ମ ଗୀତ ଶ୍ରୀ ଅନ୍ୟ
 ଗୀତର ସ୍ୱର ତନ୍ୟ ଦୌଣ୍ଡିଣୀ ଗୀତର ତାଳ
 ଲେଖା ନାହିଁ । ବୋଧ ହୁଏ ଉକ୍ତ ଗୀତମାନ
 ଏଠା ମାତ୍ରୁଅତ ପ୍ରଭର ପ୍ରତିମା ଶିଳ୍ପେତମାନଙ୍କ
 ପ୍ରାୟ ଶିଳ୍ପେତମାନେ ସେତାମତ ଗାୟକାକୁ

ସଙ୍ଗୀତ ଓ ତାଳ ନିଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇ ନାହିଁ । ମତ୍ତ-
 ନାଚର ସବୁ ସଙ୍ଗୀତ ଘରେ ଏକା ଗୀତ
 ଗାୟକାର ସ୍ୱର ଅଛି ବ ଭବ୍ୟ ପ୍ରାଚୀରେ
 ଭବ୍ୟ ଗୀତ ଚଳଇ ଚାହା ପ୍ରକ୍ତରେ ନିଦ୍ଦିଷ୍ଟ
 ହୋଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଏବଂ ଭବ୍ୟ
 ପ୍ରାଚୀରେ ଭବ୍ୟ ଗୀତ ଥିଲେ ଚାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-
 ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀୟା ହରିନାକୁ ଅନେମାତେ ଗଜା
 ମକୋଦସୁକୁ ଅନୁସେଧ କରୁଅଛୁ । ତାରଣ
 ଏକଦା ସରସାଳ ଅନେକ ପରମାଗରେ
 ଲଗାଯାଏ ଦୂତାଚଳଣ ଓ ଦୂତାଚଳଣ ଗୀତ
 ଦୂରଦର୍ଶୀ ଅନେ ମାତ୍ରକାର ଏବେ ସ୍ୱର ଅଛି
 ବ ନା ଅନେମାତେ ହୁଏ ତ ପାରୁ । ଥିଲେ
 ଚାହା ଉଠାଇ ଦେବା ଏହାକୁ ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ଶିଶୁସାସନ ।—ଶ୍ରୀ ରଗନାଥ ସାଧୁଙ୍କ
 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓ ଦର୍ଶନ ଗଜପ୍ରେସରେ
 ମୁଦ୍ରିତ । ଏ ପ୍ରକାଶୀରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦିଅ-
 ଯିବ ଏବଂ ପିଲାମାନେ ପିତାମାତାଙ୍କ ପ୍ରତି
 ଭକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ତତ୍ତ୍ୱମୂଳରେ
 ଏଥିରେ ଦେବେଗୁଣ ଏ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇ
 ଅଛି । ସକ୍ଷମାଧାରଣ ଦୁର୍ଲଭରଳ ଶୁଦ୍ଧ ସରଳ-
 ଲାଗରେ ଏହା ଲେଖାଯାଇଅଛି । ପ୍ରକ୍ତଖଣ୍ଡର
 ମନ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ରଥଯୋଗ — ନାମଗ୍ରା ଜଗନ୍ନାଥବନ୍ଧୁ
 ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ । ଦେଶପ୍ରଚଳିତ ବାସନଙ୍ଗଳା
 ଓଷା ବଥା ଶ୍ରୀ ସଦସ୍ୟାମ ଦକ୍ଷଦୁର୍ଗାଦ୍ୱାରା
 ରଚିତ ହୋଇ ଏଥିରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ-
 ଅଛି । ଦକ୍ଷଦୁର୍ଗାଙ୍କ ଲେଖା ସରଳ ଏବଂ ପର-
 ହର । ଚଥାପ “ଶିଶୁଲୀ ସମ୍ପଦ” ବ୍ୟବହାର
 ସକ୍ଷମା ପରଦର୍ଶ୍ୟ । ଦେଶ ପ୍ରଚଳିତ “ବେରସ୍ତ”
 ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାରରେ ଲେଖକ “କୁରସ୍ତ” ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବ-
 ହାର କରିଅଛନ୍ତି । କୁରସ୍ତ ଶବ୍ଦର ସରଳ ଅର୍ଥ-
 ତ୍ୱଂ “ସୁରସ୍ତ” ଦେଲେଦେ ଯେଉଁ ଅପଦ୍ଧଂଶ
 ଦେଶରେ ପ୍ରଚଳିତ ରହିବ ବ୍ୟବହାର ମାର୍ଗ-
 ଗାୟ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ ଗୋଳମାଳ ଜାତ
 ଦେବାର ସମ୍ଭାବନା ।

ପଦ୍ୟମାଳା (୧ମ ଭାଗ) — ଶ୍ରୀମତୀ ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ତ୍ରୀ-
 କଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଓ ରମ୍ୟା ମନଂସର ପ୍ରେସରେ
 ମୁଦ୍ରିତ । ‘ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ତ୍ରୀ’ ବ ‘ଅର୍ଣ୍ଣବସ୍ତ୍ରୀ’ ଏହି ଦଥା-
 ରେ ପ୍ରଥମତଃ ଅକ୍ଷର ଉପସ୍ଥିତି ଦେଲ
 ପସ୍ତରେ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟମତ “ଶ୍ରୀବତ ଅସ୍ତର”
 “ଉପଯୋଗ ଦେହ”, “ବନ୍ଦ୍ୟ ଓକ୍ତାନ”,
 “ଦୁଃଖୀ”, “ଦୁରନ୍ତ ଶୋକ” ପଦ୍ଧ
 ମତ ଦିନିତ ଗଲ । ‘ଦୁଃଖୀ ରଚନା ପଦ୍ଧତ୍ତ
 ସମ୍ଭରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଅପରାଜିତ ବୋଲି ଲେଖିବା
 ଲାଗୁ ଏଥିରେ ମନ ବଳାଇ ତ ଥିଲେ ଭଲ
 ହୋଇଥାନ୍ତା । ଉତ୍କଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତେ

ଦକ୍ଷ ଦେବୀକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ସେ ବେ ଯାହା
 ଚାହା ଲେଖି ବହି ଉପାଇ ଦେଉଅଛନ୍ତି
 ଅନୁମାନକ ବିବେଚନାରେ ତହିଁରୁ ‘ଅଧ୍ୟାତ୍ମ’
 ବାହାରିବୁ ବାହାର ତ କରି ଉପାଇ ଲେଖିବା
 ଉଚିତ । ଏମନ୍ତ ଦକ୍ଷ ସରସାକୁ ଲଗା ପାଇଲେ
 ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ ।

ଗୀତବନ୍ଧ୍ୟ — ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର
 ପ୍ରକାଶ । ଏହା ଓକ୍ତଶା ମିଶ୍ର ପ୍ରେସରେ
 ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକେ ଶ୍ରୀୟା ହୋଇଅଛି । ମହାଶୟନୀକୁ
 ଲାଭକ ବ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ଏଥିରେ ପଦ୍ୟଦାରରେ
 ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଅଛି । ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କର
 ଲେଖିବାର ଶକ୍ତି ଅଛି ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ଦକ୍ଷତାର
 ଶକ୍ତି ଦେଖି ଅନେମାତେ ପ୍ରକୃତରେ ଅନ-
 ଶିତ ହୋଇଅଛି । ଅଭିସାରଗମତ, ଦାମପାତ୍ରୀ
 ବର୍ଣ୍ଣିତ ଶାସ୍ତ୍ର ଶକ୍ତ ଅନୁମାନକର ପୁସ୍ତକଦକ୍ଷ
 ମାନେ ଏତେ ଲେଖି ଯାଇଅଛନ୍ତି ସେ ଅଛି
 ସେପରି ବସ୍ତୁରେ ଦୂରତ ଲେଖା ଦେଖି-
 ବାର ସ୍ତୁତା ନାହିଁ । ପୁରାତନ ଦକ୍ଷମାନେ
 ଅଦରସ ଏବଂ ଅଭିସାର ବର୍ଣ୍ଣିକାରେ ଦେଶକୁ
 ବସାଇ ଦେଇ ଯାଇଥିବାରୁ ସେ ଦଳକରୁ
 ଅଦ୍ୟାପି ମୁକ୍ତ ହେବ ହୋଇ ତ ଥିବା ପୁଲେ
 ପୁଣି ସେହି ବସ୍ତୁରେ ଦକ୍ଷତା ଲେଖିବା
 ଲାଗରେ ଅନୁଚି ଜଗାଇବା ଭବ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଦୁହେ ।
 ଲେଖକଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ଲେଖିକାରେ ଦେଖର
 ଶକ୍ତି ଅଛି ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁରେ ଚାହା ପ୍ରଚଳିତ
 ହଲେ ଅନେମାତେ ପରମସୁଖୀ ଦେହୁ ।

ବସ୍ତୁସୁବର୍ଣ୍ଣ (ପ୍ରଥମଅଂଶ) — ସମ୍ଭଲପୁରର
 ହେମଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରିଣ୍ଟିଂଂହାଉସ ପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ
 ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ ସୁବର୍ଣ୍ଣଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟୋଦଶାସ୍ତ୍ରର ପଦ୍ୟ
 ରେ ପ୍ରକାଶିତ । ଲେଖକେ ବସ୍ତୁସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ପ୍ରକାଶ
 କରିବା ଦାରଣ ଜଗାନ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ ଗୋଟି
 ଅଦକାରର ଦଥା ଅଭିମୁଦ୍ଧ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେବଙ୍କୁ
 ବର୍ଣ୍ଣିତ ଭଲ ପଲେ “ଏହା ସମକାରର ମତ୍ତ
 ପ୍ରସାଦକୁ ଦକ୍ଷପଣ” ପ୍ରକାଶ ଦେବାର ଲେଖି-
 ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅପରାଜିତ ଅପରାଜିତ ବୋଲି ଦକ୍ଷ
 ଅଛନ୍ତି । ସରଳ ଶୁଦ୍ଧ ଶକ୍ତି ଅପରାଜିତ
 ଦୁର୍ଗସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖି ପ୍ରକ୍ତଦାରକ ଉକ୍ତି ସନ୍ଧ୍ୟ
 ବୋଲି ଜଗାନଳ । ସମକାରରମତ୍ତରେ ଦକ୍ଷ
 ପକ୍ଷ ଉଦୟ ଦେବାର ଅନେମାତେ ଏହା ପ୍ରଥମ
 ଦେଖିଲୁ । ଯେଉଁ ମତ୍ତ ଜୟତଲେ ବୁକ୍ତା
 ଦ ବାହାରେ ସେ ମତ୍ତ ଜୟ ତ କରିବାହିଁ
 ଉଚିତ । ପ୍ରକୃତରେ ପୁରୁଣାଦାକ ଅ ସର୍ବକ୍ଷ
 ପୁଣି ତାଳପକ୍ଷ ଯୋଥାଠାରୁ ଏହା ଗୁଡ଼ ହୋଇ-
 ଅଛି । ପୁଣି ଦେବେତ ପ୍ରାଚ ମତ୍ତ ସଂହତ
 ବସ୍ତୁସୁବର୍ଣ୍ଣ ସଙ୍ଗେ ଅଦୌ ମତ୍ତ ନାହିଁ ।

ମାତ୍ରାସିକ ସମ୍ବାଦ ।

କଲକତା-ପତ୍ରିକା ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ବାକୀ ଦୁଇଟି ପତ୍ରିକା ବାକୀଦ୍ୱୟ ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଅସମ୍ପାଦକଙ୍କ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ସମ୍ପର୍କରେ କେତେକ କୋଷ୍ଠା-
ଠାରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ
ମାନଙ୍କ, କେତେକ, ନାଗରୀକରଣମାନ, ସୌରକରଣର
ଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ସାହେବମାନେ
ସୁବିକଳ ମହୋଦୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବା
ପାଇଁ ହୋଇଅଛି । ଏହେତୁ ଏ ମହୋଦୟମାନେ କୋଷ୍ଠା-
ଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅବାସରେ କେତେକ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସମ୍ବାଦ ।

ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

କେତେକ କୋଷ୍ଠା-
ଠାରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ
ମାନଙ୍କ, କେତେକ, ନାଗରୀକରଣମାନ, ସୌରକରଣର
ଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ସାହେବମାନେ
ସୁବିକଳ ମହୋଦୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବା
ପାଇଁ ହୋଇଅଛି । ଏହେତୁ ଏ ମହୋଦୟମାନେ କୋଷ୍ଠା-
ଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅବାସରେ କେତେକ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଫି. ସମ୍ପାଦକ ଶେଷତଃ ବାକୀଦ୍ୱୟ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ସେବକ୍ଷେତ୍ର ପଥରେ ପହଞ୍ଚି ଚାଲିଛି ।

ପ୍ରେମଭଣ୍ଡ ।

ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ମନୋନୁ ଅନୁସାରେ ଦାୟୀ କୋଷ୍ଠ ।

To The Editor of Utkal Dipika, Cuttack
Dear Sir, I shall be highly obliged of
your getting, this published in your widely-
circulated paper in original as the matter
is one which deserves special attention of
the public from all Religious circles of
Hindoo Denomination. It is proposed that
Congress of Hindoo Religion or Sanatan
Dharma Mahasabha will be held at Allah-
abad during the coming "Kumbha Mela"
from 20th to 29th January 1906, as a leaf
let has been circulated in whole India by
Pandit Madan Mohan Malavya and Sri Kri-
shna Joshi declaring the proposal for con-
vening the above "Sanatan Dharma Maha-
sabha".

Its bonafide object is to revive our an-
cient religion of Hinduism from deep slumber
which is going gradually to abyss of Hell.
Its subsidiary objects are the deepening and
strengthening of spiritual life in these war-
fare days. Its further objects are (1) to
make principal staff of teachers to train
themselves with Hindoo Shastras, (2) to
create organisations at every centre of India
to propagate the Hindoo Religion, (3) to
publish Vade-Mecum in Sanskrit character
with the vernacular renderings, embodying
all kinds of Hindoo scriptural quotations,
rulings, rites and to distribute amongst all
leaders of different sects or denominations.
As the NEW INDIA dated 30-9-1905 says
that all Sanatan Dharma Sabhas and Hindoo
Gentlemen who feel vital interest in their
religion are requested to send in suggestions
both as to the objects of the congress and
how those objects can best be attained,
they are particularly requested to commu-
nicate to the Secretaries, the names of the
learned and pious men of their districts
whose co-operation should be sought in the
compilation of the Hand-Book and who
should be specially invited to the Congress.
Further detail informations are laid down in
NEW INDIA and it is needless to allude
them here. Now we must acknowledge
that this movement is more in the right di-
rection than other political movement. We
are assured that people of Orissa will take
up the matters in hand by convening regular
meetings in their respective districts, taluks
and villages and to send the name of pious
men who are well-versed in the Hindoo
Sastras and to suggest the suitability of the
branch organisations for the affiliation with
the above "Mahasabha". Time is very limi-
ted and they will in no way lose their time
at this present juncture in adopting the
course in perfect manner. We hope that
Congress of the Hindoo religion will be car-
ried on with due diligence and activity, but
at the same time we must observe that the
spirit of true religion is essentially a spirit
of pure, spiritual and divine and it should
be distinguished from superstition, so that
other sects of India can join the Congress.

Cuttack, } Yours faithfully
4-10-05, } P. N. ROY.

ଶ୍ରୀ ଚୋରପାରିକେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅମ୍ଭେମାନେ
 ଭଲ କାରଖାନାକୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ କମ୍ପାନୀ
 ସ୍ୱରୂପ ଗଠନ କରି ସୈନ୍ୟମାନ ଅନୁରଣ ଶସ୍ତ୍ରୀ
 ମନ୍ତ୍ରରେ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ମନସ୍ତୁ କରିଅଛୁ ।
 ଭଲ କମ୍ପାନୀରେ ସେହିମାନେ ଅର୍ଣ୍ଣାଦାର
 ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅଗତ ଭୂଷେ
 ମର ତା ୨୫ ରୁଖ ମଧ୍ୟରେ ଭଲଲକ୍ଷିତ ଠିକ-
 ଶାଳୀ ଲେଖି ପଠାଇଲେ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଜାଣି
 ପାବେ । ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି ଭଲ କାରଖାନା
 ସହର ଅମ୍ଭେମାନେ ଶକ୍ତି ଓ ଚସମା ଇତ୍ୟାଦି
 ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶାଖା ଖୋଲିଅଛୁ । ଅଶାଳକୁ
 ଦେଖି ହୁଣ୍ଡେଣୀ ଇତ୍ୟାଦି କାଳ୍ପି ମାନେ ଥରେ ଆସି
 ଦେଖିବାଦ୍ୱାରା ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଭରସାସ୍ଥଳ କରିବେ
 କଟକ } ଶ୍ରୀ ପରମାନନ୍ଦପୁଷ୍ପ ମେନେଜର
 କଟକ ସୁଆଲର ଡିପ୍ଟି
 ୨୫୧୦୫ } ବକସିବଜାର କଟକ

Mr. F. N. FISCHER, the late Collector of Cuttack, who visited the above firm on the 9th October 1905, writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery works. The designs are neat and the work fine. I have ordered several things in filigree"

Mr. W. TEUNON, I. C. S. the late Session Judge of Orissa who took some silver stoppers from the above writes in a letter from Bhagalpure; "Messrs G. C. Prusty & Co. of Buxibazar supplied me with two silver stoppers. They were of very neat workmanship."

Babu BIDHU BHUSAN CHAKER BRATTY, the late Sudjudge of Cuttack who was a great patron of the above firm and visited several times writes:—
 "Visited the Cuttack Jewellery Works of G. C. Prusty & Co. of Buxibazar Cuttack. I was satisfied with every thing I saw. The workmanship is nice, and the prices charged are moderate. I wish the concern every success. It deserves public encouragement and patronage."

Babu SURJONARAYAN DAS, additional Subjudge of Cuttack writes:—
 "I have much pleasure to certify that the firm of G. C. Prusty & Co. of Buxibazar Cuttack are turning out Jewellery and filigree works of good design and choice. Recently I bought some of them which in respect of design and workmanship were creditable to the good reputation of the firm and gave me entire satisfaction. I trust the public will patronize as the articles appear to be cheaper than many other similar firms."

Babu G. C. GANGUL, professor. Ravenshaw College, who visited the workshop on the 5th March 1905. writes:—
 "The time has come when our arts and industries should be actively encouraged by our countrymen. The workmanship of the Art Wares I have seen is neat indeed, and I shall be glad to hear of the success of this business in the near future" Besides these there are several others which can be seen in our Visitor's book.

ଜାଲର ମେଜର ସାଦେବର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାଲସା ଅପ ଓ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଅବଦାନ, ବୃଦ୍ଧବ୍ୟାଧି ସେହି ଉପାଦାନରେ ସୁଖାନ୍ତର ଅଗ୍ରଣତ । ଏହା ଭଗବତ୍ପୁର ବୁଢ଼ାଘର, ପାଠକୋଶ ନାମ କରବାକୁ ଅନୋର, ଦୀନପତ୍ର ବେଗର ଭରଣ, ଧାର୍ଯ୍ୟଦାୟୀ ଓ ପ୍ରମୋଦ ଇତ୍ୟାଦି ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ଅଦ୍ୟଥ । ଛୁଆ ବୁକ୍ କରବାକୁ, ଦୋଷ ପରସ୍ପାର ରଖିବାକୁ, ଦେବ ହୁଷ୍ଟ ସୁଷ୍ଟ କରବାକୁ ଶକ୍ତି ସମ୍ପନ୍ନ । ସୁପ୍ରଦୋଷ ନାଶ ହୁଏ, ଦୁର୍ବଳ ରକ୍ତସ୍ତ ସ୍ୱଚଳ ହୁଏ, ରକ୍ତଶକ୍ତିର ପୂର୍ଣ୍ଣବିକାଶ ହୁଏ ।
 ଅସଂଖ୍ୟ, ଅସାଧାରଣ ସୁଖାକ୍ରମଣ ଅଦ୍ୟଥା, ଅଲୋଚିତତା ଅଦ୍ୱିତୀୟତାର ଇଲକ୍ତ ପ୍ରମାଣ କଲକ୍ତ ସାକ୍ଷୀ ଦେଉଅଛୁ କାହାର ୨୫ ଶସ୍ତ୍ର ନାଶ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।
 ୧ । ମହାମାତା ମହାବଳା ସାର ସୁଲକ୍ଷଣେତ ବାମସ୍ତାକୁ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—
 "*** ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣଦେବପୁତ୍ର କହୁଅଛୁ ଯେ "ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାଲସା" ଦ୍ୱିତୀୟତା ପରସ୍ପାର କରବା ଓ ଭକ୍ତ, ଦୁଷ୍ଟ ଦେବୁ ବିକଷ ଶେନ ଅବେନା କରବା ପକ୍ଷରେ ସଫୋରୁଷ୍ଟ ।"
 ୨ । ମହାମାତା ମହାବଳା-ଗଉରବଦେବତେ ଲେଖାଣୋଲକ୍ତ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—
 "*** ଶକ୍ତିପଦର ମୋକ୍ତରେ ପକ୍ତ ଜ୍ୟାତକତ ଔଷଧ ମଗାଉଲ, ଉପହାର ଦେବା ହରେ ଥାଉ ଅନ-ସକାର ବେଳ ସେଥିରେ ପାଉ ଅଛୁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ଅପରମାତକର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାଲସାର ରୁଗ ମୁଁ ସୁଖି ପାରିବି ନାହିଁ । ମୋତେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ "ଜଳତ ପଠାଇଦେବେ" ।
 ୩ । ମହାମାତା ମହାବଳା-ଉତ୍ତରପର୍ବତର ଦେବତେ ଲେଖାଣୋଲକ୍ତ ଲେଖିଅଛନ୍ତି:—
 "ଭକ୍ତ ପରସ୍ପାର କର ବଳ ସର୍ଯ୍ୟ ବୁକ୍ କରବାକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ସାଲସାର ସମଗା ଅଶ୍ରୀମ ଅପେ" ।
 ମୂଲ୍ୟ ସ୍ତୁତି ଶିକ୍ଷି ୧୨୧ ଆମା ୨ ପିଡ଼ିକୁ ଶାଆକମେ ୧୫୫ ୧୨୦୫ ଆଦମାସର ସୁବକ୍ତ ପାଣିପାତ, — ଉପଲକ୍ତ, ମେଜର ଏଣ୍ଡ ଦୋଖାକ, ଦରବତ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK, SATURDAY THE 18th November 1905.

କଟକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ୧୯୦୫ ଶକ ସକରାବଦ

ସପ୍ତକ ସପ୍ତକ ପରମ୍ପରା ଓ ପ୍ରମୁଖ ଉପାଦାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତ

ପ୍ରତିକା ୫ ୩୯

ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫ ୫

ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠା
ଦ୍ୱିତୀୟ ପୃଷ୍ଠା

କଟକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ
କଟକର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ପ୍ରଥମକାର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ତୃତୀୟ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ପଞ୍ଚମ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଷଷ୍ଠ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ସପ୍ତମ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଅଷ୍ଟମ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ନବମ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ
ଦଶମ ପ୍ରଥମକାର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ

NOTICE.

District Board, Cuttack

Tenders are hereby invited for the execution of the undermentioned works and intending Contractors can obtain information respecting them from the office of the District Engineer. The tenders are for rates only without regard to quantity.

No.	Name of Work.	Estimated amount.
1	Compound wall for Dompura Rajbati	Rs. 4127
2	Veterinary Stable at Ranihat	Rs. 906
3	Gravelling Cuttack Sonepur 13th, 15th, 16th, 18th, and 19th miles	Rs. 2000
4	Construction of Cattleshed and reroofing Godown at the Keshpur Experimental Farm	Rs. 1487

RULES

1. All tenders which must be on Form No. 1 obtainable at this office (price 0-8-0 each) must be enclosed in sealed covers and on the outside the name of the work legibly written.
2. All tenders must specify the rates at which the intending contractor will execute the work.
3. Tenders will be received up to 15th November 1905.
4. Tenders not in the proper Form above mentioned will be rejected.
5. The undersigned does not bind himself to accept the lowest or any tender.

CUTTACK, N. N. MITRA, District Engineer, CUTTACK, 8-11-1905

କଟକ ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

“ମନୋରମା”

ଏହି ପତ୍ରିକା ମଧୁରରସ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ବାସ୍ତବ ପଦ୍ୟରେ ପ୍ରଚ୍ଛାଦିତ ହେଉଅଛି । ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ଲିଖିତ ଅଗ୍ରୀମ ବାସ୍ତବ ମୂଲ୍ୟ ଦୂରରେ । ଏକ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ଲିଖିତ ଅଗ୍ରୀମ ବାସ୍ତବ ମୂଲ୍ୟ ଏତେ କମ୍ ଲାଭାଣ୍ଡା ମାତ୍ର । ସ୍ତାବକମାନଙ୍କ ଲିଖିତ ଚିନ୍ତାକୁ ଅଗ୍ରୀମ ମୂଲ୍ୟ ପଠାଇ ପଢ଼ି ଲେଖିଲେ ପତ୍ରିକା ଗାଢ଼ ପାରିବେ ।

ବାସ୍ତବକାରୀ } ଶ୍ରୀ ଦେବ୍ୟକାଥ ଦାଶ,
ମନୋରମା ଅଧିକାରୀ } ସମ୍ପାଦକ
କଟକର ମଧୁରରସ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ମଣ୍ଡଳୀ

ଦିକ୍ଷାପତ୍ର ।

ଏକକାରୀ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଅ
ଯାଉଅଛି ଯେ ଏହି ଅଠଗଡ଼ କଲେଜରେ
ଅଜଳୁ ମା ୨ ୪ ଦିନ ଗୋଟାଏ ମନୁଷ୍ୟ
ମଦ୍ୟକର ବ୍ୟାଧି ଅବ୍ୟାଧି ଉପସ୍ତୁତ ହେବ ୧୫
କର୍ମ ମନୁଷ୍ୟ ମାନ ଥିବାକୁ ତାହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦା
ହରବା କିମ୍ତ ସମସ୍ତ ଯତ୍ନ ସମାପ୍ତ ହେଲେ
କୌଣସି ପଳ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ସମସ୍ତ କୌଣସି ଲୋକ ଉକ୍ତ ବ୍ୟାଧିକୁ
ମାନ ପାରିବ ତେବେ ତାହାକୁ ଅଜ୍ଞାନ
ମାତ୍ର କୁମ୍ଭ ଓ ଏତଦାଳାନ୍ତ ପତ୍ର ଓ ୫୫୯
ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟର ସୁରୁପ ପ୍ରକାଶ କରିବ ।

ଏକକାରୀଙ୍କୁ କୌଣସି କର୍ମର ଲିଖିତ
ସ୍ୱାକ୍ଷରକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଲେଖିଲେ ଜଣାଯିବ ।
ଅଠଗଡ଼ ଉପସ୍ତୁତ } Srinath Samanta
୧୯୦୫ } For Raja.

କଞ୍ଚାପତ୍ର
ଅଗ୍ରୀମ ମାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ “ ଓଡ଼ିଶାବାସୀ ”
କାମରେ ଏକ କଟକ ସାପ୍ତାହିକ ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦ
ପତ୍ର କଲକତାରୁ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ଉକ୍ତ ପ୍ରକାଶ
କେନ୍ଦ୍ର, କଟକ ଅବସ୍ଥା ଓଡ଼ିଶାର ଏକାନ୍ତାନ୍ତ
ମଧୁର ବାସ୍ତବ ସାଧନ ହେବାକୁ ଗୋଟିଏ
କୃତ୍ରିମ ହେବ, କୃତ୍ରିମ ଓ ଜ୍ଞାନ ମାତ୍ରେ ବୁଝି
ପାରିବେ, ଏ କଞ୍ଚାପତ୍ର ପ୍ରକାଶ ସମ୍ପର୍କେ କଟକ
ସ୍ତାବକମାନଙ୍କର ବ ସୁରକ୍ଷା ଦେଖନ୍ତୁ ! !

ବାସ୍ତବ ମୂଲ୍ୟ ଦୂରରେ ମାତ୍ର
କଳ୍ପ ସୁକ୍ଷ୍ମା ଏହି
କେଉଁ ମାନେ ଉପମାନ ନା ସ ଲିଖା ମୁ ।
ମାନସିର କ ୫୫ ୯ ଲିଖରେ ସ୍ତାବକ ଦେବେ
ସେମାନେ ଦେବେ ସବା ଦେବେ । ସୁରୁପ
ସାଠକରଣ ଶାନ୍ତ କରୁଥିବାର କାରକାନ୍ତ ବନା
ପଠାଇ ଉପାଦାନ ଦର୍ଶନ ପ୍ରାର୍ଥନାମ୍ ।

ଏ. କେ. ଘୋଷ
କେନ୍ଦ୍ରର ପୋଷ୍ଟ
ମାଷ୍ଟର କେନ୍ଦ୍ର
କଲକତା

A. K. Ghose,
Bengal Post master
General's office
Calcutta.
9-11-05

